

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ZŠ SVĚTICE,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Základní škola
Světice

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

1 OBSAH

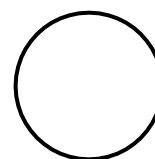
1 OBSAH	3
2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
3.1 Úplnost a velikost školy	6
3.2 Vybavení školy	6
3.3 Součásti školy	7
3.3.1 Školní družina	7
3.3.2 Výdejna jídel	7
3.4 Charakteristika pedagogického sboru	7
3.5 Charakteristika žáků	7
3.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	7
3.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	8
4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	9
4.1. Seznam zkratk	9
4.2. Zaměření školy	9
4.3. Výchovné a vzdělávací strategie	10
4.4 Začlenění průřezových témat	14
4.5 Projekty	18
4.6 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	20
4.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	21
5 UČEBNÍ PLÁN I. STUPNĚ	22
5.1 Tabulace učebního plánu	22
5.2 Poznámky k učebnímu plánu	22
5.3 Učební osnovy	24
5.3.1 Jazyk a jazyková komunikace	24
5.3.2 Matematika a její aplikace	48
5.3.3 Informační technologie	65
5.3.4 Člověk a jeho svět	69
5.3.5 Umění a kultura	93
5.3.6 Člověk a zdraví	111

5.3.7 Člověk a svět práce	126
6 UČEBNÍ PLÁN II. STUPNĚ	134
6.1 Tabulace učebního plánu	134
6.2 Poznámky k učebnímu plánu	134
6.3 Učební osnovy	136
6.3.1 Jazyk a jazyková komunikace	136
6.3.2 Matematika a její aplikace	174
6.3.3 Informační a komunikační technologie	198
6.3.4 Člověk a společnost	201
6.3.5 Člověk a příroda	226
6.3.6 Umění a kultura	266
6.3.7 Člověk a zdraví	278
6.3.8 Člověk a svět práce	288
6.3.9 Můj projekt	293
7 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	296
7.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování	296
7.1.1 Charakteristika hodnocení	296
7.1.2 Učitel získává podklady pro hodnocení žáka zejména:	296
7.1.3 Slovní hodnocení	296
7.1.4 Hodnocení chování	298
7.1.5 Opatření k posílení kázně	298
7.1.6 Hodnocení nadaných žáků	300
7.1.7 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků	300
7.1.8 Komisionální a opravná zkouška	301

2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:	ZŠ Světica „Učíme se společně“
Název školy:	Základní škola Světica, příspěvková organizace IČO : 71295151
Adresa školy:	U Hřiště 151, 251 01 Světica - budova 1.stupně U Zvoničky 179, 251 01 Světica - budova 2.stupně
Ředitelka:	Mgr. Pavla Žižková, DiS.
Zástupce ředitelky:	Mgr. Olga Kozačová
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Magdaléna Kovačková
Kontakty:	+420 317 704 957 skolasvetice@skolasvetice.cz
Webové stránky:	www.skolasvetice.cz
Údaje o zřizovateli:	Obec Světica, okres Praha - východ se sídlem U Hřiště 151, Světica, 251 01 IČO: 00240826
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2019
Číslo jednací:	ZŠ79/2016

Podpis statutárního zástupce ředitele:

Razítko školy

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

3.1 Úplnost a velikost školy

Škola se nachází v malé obci Světica, okres Praha – východ, Říčansko.

Základní škola Světica byla založena v roce 2013. Od té doby se každoročně rozrůstá o nové třídy.

V roce 2015 byla dokončena přestavba Kulturního domu Světica na budovu 1. stupně ZŠ. Ve školním roce 2016/2017 byla nově zahájena i výuka pro žáky 2. stupně.

Ve školním roce 2017/2018 se škola rozšířila o novou budovu 2. stupně (U Zvoničky 179, 251 01 Světica). Nyní je škola úplná do počtu tříd, tj. od 1. - 9. třídy. Kapacita školy je 304 žáků. Na prvním stupni má většina ročníků po jedné třídě, na druhém stupni jsou to většinou dvě třídy. Ve školním roce 2019/2020 se však výjimečně otevřely tři šesté třídy.

Poloha školy v klidné části obce napomáhá naplňovat její koncepci, která je zaměřena na harmonický rozvoj osobnosti každého žáka. Snadná dostupnost obecní louky, hřiště a lesa nabízí možnost výuky venku i didaktické herní prvky se zaměřením na ekologickou a environmentální výchovu. Dopravní spojení do obce je autobusové, vlakové a automobilové.

3.2 Vybavení školy

Základní škola má od školního roku 2017/18 k dispozici dvě budovy:

- budova 1. stupně U Hřiště 151, 251 01 Světica (6 kmenových učeben, tělocvična, spolkový sál, sborovna, ředitelna, 2 kanceláře, šatna s šatními boxy). U budovy se nachází prostor, kde je plánována školní zahrada.
- budova 2. stupně U Zvoničky 179, 251 01 Světica (7 kmenových učeben, 3 speciální učebny - kuchyňka, učebna informatiky a přírodovědná učebna, kancelář a menší sborovny, šatna s uzamykatelnými šatními skříňkami a uzamykatelnými šatními boxy na pomůcky žáků).

U budovy se nachází venkovní atrium.

Škola je vybavena učebními pomůckami a učebnicemi, které jsou postupně doplňovány a obnovovány. Všechny učebny jsou vybaveny zobrazovací výpočetní technikou (dataprojektory, plátna, počítače). Výuka ICT probíhá za využití notebooků. K výuce pracovních činností se využívá kuchyňka, pro pěstitelství pak školní zahrada a okolí školy. Při výuce pracovních činností škola také spolupracuje s Říčanským muzeem a hájovnou.

Hodiny tělesné výchovy probíhají v tělocvičně (budova 1. stupně). Škola má možnost volně využívat též blízké fotbalové a dětské hřiště. Výuka plavání probíhá v akreditovaných zařízeních MŠMT externě mimo školu po dobu 1 týdne, jako školní výjezd. Také spolupracujeme s Merkur Ice Arenou v Říčanech a některé třídy prvního stupně pořádají pětidenní ozdravné pobyty na horách.

Součástí školy je i školní družina. Výchovná činnost probíhá, dle plánu aktivit a počasí, v kmenových učebnách, družinové třídě, tělocvičně, na hřišti a v okolí školy. Družina je vybavena deskovými a společenskými hrami, výtvarnými potřebami, didaktickými pomůckami, dětskou a odbornou literaturou.

Součástí školy je i výdejna jídel. Od září 2019 většina žáků a zaměstnanců školy využívají novou externí výdejnu, U Hřiště 419. Výdejna je vybavena vhodným nábytkem a nádobím, plně odpovídá hygienickým požadavkům. Školní stravování je smluvně zajištěno právní osobou Základní škola s rozšířenou výukou jazyků Magic Hill s.r.o. Se sídlem Mánesova 2630/3b, 25101 Říčany u Prahy.

3.3 Součásti školy

3.3.1 Školní družina

Kapacita školní družiny je 126 žáků. Činnost školní družiny je řízena vlastním vzdělávacím programem viz ŠVP ŠD.

3.3.2 Výdejna jídel

Kapacita školní jídelny je 300 žáků. Výdejna jídel splňuje veškeré hygienické požadavky a její chod je řízen Řádem školní jídelny.

3.4 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen 24 pedagogy a 8 asistentkami učitelů. Většina pedagogických pracovníků splňuje anebo si doplňuje odbornou kvalifikaci. Většina učitelů na I. stupni prošla kurzy matematiky prof. Hejného a hodně učitelů si doplňuje průběžně vzdělání kurzy kritického myšlení, projektového vyučování aj. Všichni pedagogičtí zaměstnanci jsou proškoleni v problematice ochrany při mimořádných událostech. Ve škole pracují 2 výchovné poradkyně, 2 metodici prevence pro I. a II. stupeň. Dále je zde zaměstnán speciální pedagog a školní psycholog, kteří pomáhají dětem a rodičům. Škola má družinu s pěti vychovatelkami, které jsou proškoleny základním kurem první pomoci. Jednotliví pedagogičtí pracovníci jsou případně pověřováni různými funkcemi: hospodárka školy, zdravotník, výchovný poradce, metodik prevence, koordinátor environmentální výchovy atd.

Pedagogický pracovník ZŠ Světica:

- je ztotožněn se ŠVP, řídí v souladu s ním veškerou výchovně-vzdělávací činnost;
- má vysoce kladný vztah k pedagogické práci;
- vede otevřenou komunikaci s rodiči žáků;
- je týmovým hráčem – spolupracuje s ostatními členy pedagogického sboru, s širokou pedagogickou i nepedagogickou veřejností;
- neustále se sebevzdělává v souladu s osobními potřebami a potřebami školy; klíčovým rozvojem je rozvoj schopností předávat žákům znalosti a zkušenosti a vyučovat je dovednostem

3.5 Charakteristika žáků

Převážná většina žáků jsou děti z lokální vesnice a okolních vesnic a měst. Škola má dobré zkušenosti s integrací žáků s SPUCH, ale i dětí s jiným zdravotním postižením.

3.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola zatím není zapojena do žádného mezinárodního dlouhodobého projektu. Od roku 2017 škola hostuje vždy jeden týden v roce zahraniční studenty v rámci projektu Edison. Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech. Jednotlivé třídy pořádají jednorázové kulturně-vzdělávací pobyty v zahraničí, lyžařské kurzy (zimní ozdravné pobyty), cyklokurzy aj. Třídní kolektivy vyjíždějí na řadu exkurzí, osobnostní kurzy, školy v přírodě, pracují na projektech zaměřených na tvorbu kolektivu, týmu a respektování druhých.

Od školního roku 2017/18 je škola zapojena např. v projektech:

- úzká spolupráce s Muzeem Říčany - účast na projektech
- lesní školka Pramínek
- šablony
- program 2017 - primární prevence

- bezpečné klima na školách (supervize)
- PPUČ (Projekt podpora práce učitelů)

3.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Základní škola Světice naplňuje principy fungování komunitní školy. Při výchově a vzdělávání žáků úzce spolupracujeme s rodinami.

Během školního roku mají rodiče možnost zúčastnit se společných akcí ve škole, potkat se s pedagogy, dětmi a ostatními rodiči.

Na začátku školního roku se konají společné třídní schůzky. V prvním a třetím čtvrtletí se konají konzultace o prospěchu a chování jednotlivých žáků, které probíhají ve složení žák – rodiče – učitel. Rodiče mají právo po dohodě s vyučujícím navštívit vyučování.

Vedení školy úzce spolupracuje se Školskou radou.

ZŠ Světice spolupracuje s ostatními základními školami v okolí. Využívá také vzdělávací programy Muzea Říčany a říčanské Hájovny, která se nachází v blízkosti školy. Škola také spolupracuje s MŠ Světice a lesní školkou Pramínek. Připravuje společná setkávání a vzdělávací programy pro žáky s organizacemi či jednotlivci, kteří se zabývají rozmanitou zájmovou činností (např. sdružení včelařů, ornitologů, rybářů, myslivců apod.)

ZŠ Světice spolupracuje s obcí Světice, SPC APLA a PPP Strančice.

V rámci dalšího vzdělávání se pedagogičtí pracovníci školy opakovaně účastní vzdělávacích akcí, které pořádá např. NIDV, o. S. Kritické myšlení, sdružení Aisis, o.p.s., a dále dle potřeby školy.

4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

4.1. Seznam zkratk

ŠVP	Školní vzdělávací program	DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
ŠD	Školní družina	P	Projekty
ŠJ	Školní jídelna	OSV	Osobnostní a sociální výchova
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání	VDO	Výchova demokratického občana
PPP SPC	Pedagogicko-psychologická poradna Speciální pedagogické centrum	EGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
SPUCH	Specifické poruchy učení a chování	MKV	Multikulturní výchova
Čj	Český jazyk a literatura	EVV	Environmentální výchova
Aj	Anglický jazyk	MV	Mediální výchova
Ma	Matematika	DV	Dramatická výchova
Inf	Informatika	Pří	Přírodověda
Prv	Prvouka	Vla	Vlastivěda
Tv	Tělesná výchova	Hv	Hudební výchova
Pč	Pracovní činnosti	Vv	Výtvarná výchova
Ze	Zeměpis	Fy	Fyzika
Ch	Chemie	Rj	Ruský jazyk
Nj	Německý jazyk	Šj	Španělský jazyk
VkO	Výchova k občanství	VkZ	Výchova ke zdraví
Př	Přírodopis	Dě	Dějepis
MP	Můj projekt		

4.2. Zaměření školy

Hlavním posláním naší školy je vytvořit přirozené, příjemné a inspirativní prostředí, ve kterém se žáci budou cítit bezpečně a dobře, kde budou žáci motivováni k sebevzdělávání, kde budou uznávány jejich individuální potřeby. Naše škola podporuje růst potenciálu každého žáka a jeho pozitivní vztah k přírodě a místu svého bydliště.

Škola žákům pomáhá získávat znalosti o světě a přírodě, která je obklopuje, o společnosti, ve které žijí, a také je vede k poznávání sama sebe. Dále vychází z předpokladu, že vzdělávání je soustavná a cílená činnost pedagogů, kteří sdílí zájem o učení a mají zájem na tom, aby se žáci rozvíjeli v procesu učení a myšlení. Na základě tohoto přístupu žáci chápou, že vzdělávání a učení je celoživotní přirozený a jedinečný proces, díky kterému mohou ve svém životě dosáhnout svých cílů a přání.

Základní škola Světica poskytuje vzdělání od 1. – 9. ročníku s důrazem na praktické využití získaných vědomostí a dovedností. Žák získá prohloubený a ucelený obraz světa, do kterého vstupuje jako aktivní člen společnosti, který přispívá k jejímu rozvoji a který přijímá zodpovědnost za to, co a jak koná a kým se stává. Cílem výchovně-vzdělávací činnosti a aktivit školy je vychovat zdravě sebevědomého žáka, který:

- je samostatný a ví, kde získávat nové informace, získané poznatky a dovednosti smysluplně používá, orientuje se v nových situacích;
- vede dialog – umí naslouchat a obhajovat své názory argumentací;

- spolupracuje;
- podílí se na rozhodování;
- je schopen sebereflexe, dbát na rozvoj svých zájmů a dovedností;
- pečuje o své psychické, fyzické i emocionální zdraví;
- toleruje odlišnosti, posiluje úctu k lidem odlišných názorů, etnického původu, víry či pohlaví;
- respektuje pravidla soužití, aktivně se podílí na jejich vytváření, přijímá zodpovědnost za sebe, za druhé, za životní prostředí;
- pečuje o životní prostředí a má kladný vztah k přírodě

Vzdělávací program školy je založen na důležitých hodnotách:

Tvořivost: škola pomáhá rozvíjet živé, imaginární a kreativní myšlení žáků, kteří jsou aktivními spoluvůrci vyučovacího procesu a i svět je jim představován jako místo tvořivé seberealizace člověka.

Individuální přístup a akceptování rozdílů: malý kolektiv a vyvážený přístup pedagogů umožňují individuální práci s jednotlivými dětmi, rozvíjení jejich vloh i odstraňování handicapů.

Orientace v životě: učitelé pomáhají dětem porozumět světu, v němž žijí, ve vzájemné závislosti jednotlivců a skupin, vedou děti ke hledání vlastního místa na světě, kde by měly žít podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a být šťastné.

Komunikace: škola je založena na otevřenosti vůči veřejnosti i rodičům. Rodiče jsou ve stálém kontaktu s jednotlivými učiteli, ale mohou se podílet i na programu a chodu školy. Škola spolupracuje též s pedagogicko-psychologickými poradnami a dětskými psychology. Komunikace mezi učiteli a žáky je vedena na podkladě pocitu důvěry a vzájemného respektu. Žáci jsou vedeni k vyjádření vlastního názoru. **Pozitivní vztah k místu svého bydliště:** škola v žácích podporuje zájem o studium přírody v okolí svého bydliště se zaměřením na její ochranu. Žáci se každoročně zúčastní výchovně vzdělávacích aktivit zaměřených na poznávání přírody ve svém okolí, získávají tak vztah k místu svého bydliště.

Multikultura: škola integruje děti z odlišných kulturních prostředí a vychovává tak děti k toleranci, snášenlivosti a porozumění a také pro život v budoucí evropské společnosti, kde se národní svébytnost a respekt ke kulturní a etnické rozdílnosti bude spojovat s akceptováním hodnoty společenského základu lidství.

Integrace: díky individuálnímu přístupu a respektování rozdílů je možná i integrace dětí zdravotně znevýhodněných či dětí se specifickými vzdělávacími potřebami.

4.3. Výchovné a vzdělávací strategie

KOMPETENCE k UČENÍ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Pracujeme s mnoha zdroji informací.	žakovská portfolia, tradiční akce školy, přístup k tištěným a elektronickým zdrojům informací (PC, knihy, časopisy), mimoškolní aktivity jako výlety a exkurze
	využití ICT ve třídách, přístup do knihovny
Žáky vedeme k sebehodnocení.	pravidelné sebehodnocení v deníčcích žáků, čtvrtletní sebehodnocení úrovně klíčových kompetencí ve většině tříd, konzultace učitel-rodíč-žák
Používáme moderní vyučovací strategie.	např. uplatňování principů kritického myšlení, projektové metody, tematické učení, kooperativní formy vyučování, žakovská portfolia, slovní hodnocení

Školní práce zadáváme s možnostmi samostatného žákova plánování.	týdenní přehled domácích příprav, možnost domluvy termínu uskutečnění nebo dokončení prací, tradiční akce školy
Seznamujeme žáky s různými strategiemi učení.	tradiční akce školy, projektové a tematické učení, myšlenkové mapy, prezentace prací žáků
Žáci prezentují výsledky své práce.	tradiční akce školy, projekty, vánoční a velikonoční dílny, žákovská portfolia, referáty, čtenářské deníky ve většině tříd
Nabízíme možnost věnovat se tématům nad rámec běžné výuky.	projektové a tematické učení, zájmové kroužky, individuální práce se žáky s IVP a práce s nadanými žáky, vánoční a velikonoční dílny, ostatní dílny školy a školní družiny
KOMPETENCE k ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Při vyučování využíváme problémové a víceokrové úlohy.	projekty a tematicky zaměřené úlohy, metody kritického myšlení, prezentace žákovských prací
Zadávat práci z různých informačních zdrojů.	přístup k tištěným a elektronickým zdrojům informací (PC, knihy, časopisy)
Žáci mohou prezentovat své názory.	tradiční akce školy, referáty, diskuse v průběhu výuky, schránka důvěry, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního parlamentu
Žáci připravují různé akce pro spolužáky či rodiče.	tradiční akce školy, třídní besídky a oslavy, mezitřídní projekty
Při vyučování používáme simulaci životních situací a hraní rolí.	tradiční akce školy, besedy s lidmi se zajímavými zkušenostmi, dramatizace, praktické a manuální činnosti, mimoškolní aktivity – turistika, exkurze, přírodovědné vycházky
Žáci si volí činnosti během vybraných školních akcí a projektů a rozhodují o své účasti na nich.	tradiční akce školy, třídní akce, projekty, vánoční a velikonoční dílny, mimoškolní aktivity exkurze, přírodovědné vycházky, mezitřídní projekty
Žáky vedeme k odpovědnému přijímání přidělené či zvolené role v pracovním týmu.	kooperativní formy vyučování, tradiční akce školy, zejména výjezdní expedice, mezitřídní projekty, skupinové práce
Žáci mají prostor k řešení problému v rámci třídy či se zodpovědnými osobami ve škole.	vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, schránka důvěry parlament, třídnické hodiny, třídní kruhy, školní parlament
Žáky vedeme k sebehodnocení.	pravidelné sebehodnocení v deníčcích, čtvrtletní sebehodnocení úrovně klíčových kompetencí ve většině tříd, konzultace učitel-rodíč-žák, prezentace prací žáků
Žáci vytvářejí pravidla a dbají na jejich dodržování.	vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, kooperativní formy vyučování, diskuse

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Vytváříme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami, mezi žáky a pedagogickým sborem a mezi pedagogickým sborem a rodiči.	tradiční akce školy, vánoční a velikonoční dílny, třídní besídky, mezitřídní projekty, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, konzultace učitel-rodič-žák, konzultační hodiny pro rodiče
Učíme žáky argumentovat a vhodnou formou obhajovat vlastní názor a naslouchat druhým.	diskuse v hodinách – diskusní kruhy, referáty, čtenářské deníky ve většině tříd, kooperativní formy vyučování
Dodržujeme pravidla slušného chování.	tvorba a dodržování třídních a školních pravidel
Žáci mají možnost vyjádřit se k situaci ve škole.	schránka důvěry, diskusní kruhy, spoluúčast na vytváření školního řádu, třídních pravidel, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, konzultace učitel-rodič-žák, třídnické hodiny
Vedeme žáky k využívání moderních komunikačních technologií a prostředků.	přístup k elektronickým zdrojům informací, referáty, komunikace žáků a učitelů prostřednictvím e-mailů
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Vedeme žáky k ohleduplnosti a toleranci k druhým a k životnímu prostředí.	tradiční akce školy, mimoškolní aktivity jako výlety a exkurze, projekty zaměřené na ochranu životního prostředí a pomoc druhým, multikulturní dílny, třídění odpadu, přírodovědné vycházky
Podporujeme vzájemnou pomoc a spolupráci žáků.	tradiční akce školy, kooperativní formy vyučování, vytváření třídních pravidel
Učíme žáky pomocí modelových situací a metody hraní rolí přejímat zodpovědnost za své jednání a respektovat druhé.	tradiční akce školy, vánoční a velikonoční dílny, kooperativní formy vyučování, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni
Podporujeme žáky v rozvoji jejich zdravé sebedůvěry.	pravidelné sebehodnocení v deníčcích, čtvrtletní sebehodnocení úrovně klíčových kompetencí ve většině tříd, konzultace učitel-rodič-žák, schránka důvěry, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu
Soustředíme se na prevenci sociálně patologických jevů.	projekty, tradiční akce školy, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, schránka důvěry, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, konzultace učitel-rodič-žák, konzultační hodiny pro rodiče, prevence
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Respektujeme individuální rozdíly, kulturní, národnostní, sociální a zdravotní.	projekty zaměřené na pomoc druhým, tradiční akce školy, schránka důvěry, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni
Žáci se aktivně podílejí na životě ve škole.	tradiční akce školy, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, schránka důvěry, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, školní parlament

Učíme žáky prezentovat své názory a vlastní práci, také s využitím různých technických a sdělovacích prostředků.	tradiční akce školy, prezentace žákovských výtvorů, třídní besídky, školní workshopy, přístup k elektronickým zdrojům informací, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni
Vedeme žáky k uvědomění si svých práv a povinností.	vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, kooperativní a skupinové práce žáků, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, schránka důvěry, lidská práva, prevence
Vedeme žáky k zodpovědnosti za ochranu kulturního dědictví.	tradiční akce školy, mimoškolní aktivity jako výlety a exkurze, projekty, návštěva kulturních akcí v obci, kde škola sídlí
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Rozvíjíme zájmy žáků.	zájmové kroužky, referáty, prezentace žákovských prací, pořádání sportovních a kulturních akcí, třídní besídky, vánoční a velikonoční dílny, referáty, přírodovědné vycházky
Žáci si mohou vyzkoušet různé manuální činnosti.	vánoční, velikonoční a ostatní dílny pořádané Muzeem Říčany, projekty, zájmové kroužky, mimoškolní aktivity jako výlety, úprava prostor školy a školní zahrady
Vedeme žáky k sebepoznávání a reálnému posuzování vlastních možností a schopností.	žákovská portfolia, tradiční akce školy, pravidelná prezentace žákovských prací, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, pravidelné sebehodnocení v deníčcích a pracovních sešitech, čtvrtletní sebehodnocení úrovně klíčových kompetencí ve většině tříd, konzultace učitel-rodíč-žák

4.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována v rámci jednotlivých předmětů v souladu s RVP ZV a také formou projektů, které vychází z tradičních akcí školy. Projekty jsou rozděleny z hlediska své časové náročnosti na jednodenní, celotýdenní a celoroční.

I. stupeň						
Průřezové téma	Podtéma	Ročník				
		1.	2.	3.	4.	5.
Osobnostní a sociální výchova	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání	Prv, Čj, M, Tv, AJ, Hv, Vv,	Prv, Čj, M, Aj, Vv, Tv, Hv	Prv, Hv, M, Vv, Aj	Pří, Čj, M, Vla	Pří, Vla, Čj, M
	OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí	Čj, Tv	Čj,	Prv, Tv	Tv, Čj	
	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace	Tv	Tv	Tv		
	OSV 4 Psychohygiena		Prv	Prv		Tv
	OSV 5 Kreativita	Vv, Pč, Hv	Vv, Pč, Hv	Vv, Pč, Hv	Vv, Pč, Hv, VV, Čj	Vv, Pč, Hv
	OSV 6 Poznávání lidí	Čj, Prv	Čj, Prv	Prv	Vla	Vla
	OSV 7 Mezilidské vztahy	Prv, PČ	Prv, PČ, ČJ	Prv, PČ	Pří	
	OSV 8 Komunikace	Prv, Čj, Aj	Prv, Čj,	Prv, Čj,	Čj	Čj, Inf
	OSV 9 Kooperace a kompetice	M, Pč, Hv	M, Pč, Prv, Hv	M, Pč, Tv, Hv	M, Tv, Hv	M, Hv, Tv
	OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M	M, Tv	M, Prv	M, Čj	M
	OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika	Prv, Čj	Prv	Prv		
Výchova demokratického občana	VDO 1 Občanská společnost a škola			Prv	Vla	
	VDO 2 Občan, občanská společnost a stát			Prv	Vla	
	VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě				Vla	
	VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vla	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	EGS 1 Evropa a svět nás zajímá			Aj	Aj, Čj	Vla, Čj, Aj
	EGS 2 Objevujeme Evropu a svět				Aj	Vla, Aj
	EGS 3 Jsme Evropané				Vla	Vla
Multikulturní výchova	MKV 1 Kulturní difference	Hv, Aj	Hv, Aj	Hv, Prv, Aj	Aj, Hv,	Vla, Hv, Aj
	MKV 2 Lidské vztahy		Čj	Čj	Vla, Čj, Př	Aj, Př
	MKV 3 Etnický původ				Př	Vla
	MKV 4 Multikulturalita				Aj	Aj, Vla,
	MKV 5 Princip sociálního smíru a solidarity				Vla	
Environmentální výchova	EVV 1 Ekosystémy		Prv		Př	
	EVV 2 Základní podmínky života	Prv		Prv	Př, Vla	Př
	EVV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí				Vla, Vv	Vv, Tv, Př, PČ
	EVV 4 Vztah člověka k prostředí	Prv, M, Vv	Prv, Vv, M	Prv, VV	Př, Vla, Vv, PČ	Vv, Tv, Vla, PČ
Mediální výchova	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čj, Prv	Vla, Čj,	Inf, Čj, Aj
	MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			Čj	Čj, Př	Čj,
	MV 3 Stavba mediálních sdělení					Čj
	MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení				Hv, Vv, Čj	Hv, Vv
	MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti				Čj	
	MV 6 Tvorba mediálního sdělení				Čj	Inf, Čj, Vla
	MV 7 Práce v realizačním týmu					Čj

II. stupeň					
Průřezové téma	Podtéma	Ročník			
		6.	7.	8.	9.
Osobnostní a sociální výchova	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání	Čj, Ma, Vko, Vzk, Aj	Čj, Ma, Vko, Aj, Rj	Ma, Vko, Vzk, Ch	Ma, Vko, Rj, Ch,
	OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí	Čj, Vko, Vv, Vzk, Tv, Aj	Čj, Vko, Aj, Tv, Vv	Vko, Vzk, Tv, Vv, Aj	Aj, Vko, Tv, Vv
	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace	Ma, Inf, Vko, Vzk, Tv, Pč, Vv	Ma, Inf, Rj, Vv, Vko, Tv, Pč	Ma, Vko, Vzk, Aj, Rj, Tv, Pč, Vv	Ma, Vv, Pč, Vko, Rj, Tv,
	OSV 4 Psychohygienu	Inf, Vko, Vzk, Tv	Vko, Inf, Tv	Vko, Vzk, Tv	Hv, Tv, Vko
	OSV 5 Kreativita	Čj, Inf, Vko, Hv, Ze, Vv, Vzk, Aj, Pč	Čj, Inf, Vko, Hv, Ze, Vv, Pč	Vko, Hv, Vzk, Ze, Vv, Pč, Aj	Vko, Hv, Ze, Vv, MP, Pč
	OSV 6 Poznávání lidí	Vko, Vzk	Vko	Aj, Vko, Vzk	Vko
	OSV 7 Mezilidské vztahy	Dě, Vko, Vzk, Aj	Dě, Vko, Aj	Dě, Vko, Vzk, Aj	Dě, Vko
	OSV 8 Komunikace	Inf, Vko, Čj, Vzk, Vv, Nj	Čj, Aj, Nj, Rj, Inf, Vko, Hv, Vv, Šj	Aj, Nj, Čj, Vzk, Vko, Hv, Vv, Šj	Šj, Aj, Nj, Rj, Vko, Hv, Vv
	OSV 9 Kooperace a kompetice	Aj, Ma, Inf, Vko, Nj, Vv, Vzk, Tv, Pč	Šj, Aj, Nj, Rj, M, Inf, Vko, Hv, Tv, Pč, Vv	Aj, Nj, Šj, Rj, Vv, M, Hv, Vko, Vzk, Tv, Pč	Aj, Nj, Rj, Ma, Inf, Hv, Tv, Pč, Šj, Vv, Vko
	OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, Inf, Vko, Vzk, Aj, Fy, Pč	M, Inf, Fy, Vko, Aj, Rj, Pč	M, Aj, Vko, Vzk, Vv, Fy, Ch, Pč	Aj, M, Vv, Vko, Fy, Ch, Pč, Rj
	OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika	Dě, Vko, Vzk, Tv	Dě, Vko, Ze, Tv	Dě, Vko, Ze, Ch, Vzk, Tv	Dě, Vko, Ze, Ch, Tv
Výchova demokratického občana	VDO 1 Občanská společnost a škola	Vko, Aj	Vko	Dě, Vko, Pč	Dě, Vko, Pč
	VDO 2 Občan, občanská společnost a stát	Vko	Vko, Ze	Dě, Vko, Ze	Dě, Vko, Ze
	VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě	Dě, Vko	Dě, Vko	Dě, Vko	Dě, Vko
	VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Dě	Dě	Dě	Dě

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	EGS 1 Evropa a svět nás zajímá	Aj, Dě, Vko, Nj, Vv, Hv	Čj, Nj, Rj, Aj, Dě, Vko, Ze, Šj, Vv	Čj, Aj, Nj, Rj, Dě, Vko, Ch, Ze, Vv, Šj	Nj, Rj, Dě, Šj, Vko, Ch, Vv, Ze, Aj,
	EGS 2 Objevujeme Evropu a svět	Aj, Vko	Rj, Vko, Ze, Čj, Šj, Aj	Čj, Aj, Rj, Vko, Ze, Šj	Čr, Rj, Vko, Aj, Šj
	EGS 3 Jsme Evropané	Vko	Rj, Vko	Rj, Vko	Rj, Vko
Multikulturní výchova	MKV 1 Kulturní difference	Aj, Dě, Vko, Př, Ze, VkZ, Nj, Vv	Čj, Aj, Nj, Rj, Dě, Vko, Ze, Vv, Šj	Aj, Nj, Dě, Šj, Vko, Ze, Vv, Vv, Šj	Aj, Nj, Dě, Vko, Ze, Hv, Vv, Šj
	MKV 2 Lidské vztahy	Čj, Inf, Vko, Vv, Nj	Aj, Nj, Šj, Rj, Vko, Inf	Nj, Vko, Vv, Šj	Aj, Nj, Vko, Šj
	MKV 3 Etnický původ	Dě, Př, Vv	Dě	Dě, Vv	Dě
	MKV 4 Multikulturalita	Vko, Ze, Vv, Aj	Vko, Aj, Ze,	Aj, Vko, Vv, Rj	Vko, Hv, Ze, Rj
	MKV 5 Princip sociálního smíru a solidarity	Vko, Vv	Vko	Vko, Vv	Vko
Environmentální výchova	EVV 1 Ekosystémy	Ze	Aj, Př,	Př	Př
	EVV 2 Základní podmínky života	Př, Fy	Př	Př	Př
	EVV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Vko, Fy, Př, Ze, Tv	Aj, Vko, Př, Fy, Ze, Tv	Vko, Ch, Př, Fy, Ze, Tv	Aj, Inf, Vko, Ch, Fy, Př, Ze, Tv
	EVV 4 Vztah člověka k prostředí	Pě, Vv, Dě, Vko, Př	Dě, Vko, Př, Pě, Vv	Aj, Dě, Vko, Př, Vv, Pě	Dě, Vko, Př, Pě, Aj, Vv
Mediální výchova	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj, Aj, Inf, Vv	Aj, Inf, Čj, Vv, Př	Čj, Aj, Vko, Př, Vv	Čj, Aj, Vko, Ch, Př
	MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Vko	Vko	Vko
	MV 3 Stavba mediálních sdělení	Inf	Inf	Čj, Aj	Aj, MP
	MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení	Vv	Vko	Vko, Vv	Čj, Vko
	MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti	Vv, Rj	Vko	Vko, Rj, Vv	Čj, Vko, Rj
	MV 6 Tvorba mediálního sdělení	Čj, Aj	Aj	Čj, Vv	Vv, MP
	MV 7 Práce v realizačním týmu	Čj, Inf	Inf	Čj	Čj

4.5 Projekty

Název projektu	Výstupy žáka ZŠ Světica	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámka
SPOLEČNÉ LADĚNÍ	- Spoluvytváří pozitivní atmosféru třídy; - spolupracuje a poskytuje pomoc spolužákům; - aktivně se podílí na životě ve škole; - pomocí modelových situací a metody hraní rolí přejímá zodpovědnost za své jednání a respektuje druhé;	Čj, M, Prv, Vv, Pč, Tv, Hv - VDO - OSV	- přivítání prvňáčků - společné hry a aktivity vedoucí ke stmelení kolektivu - seznámení se s aktuálním školním řádem, poučení žáků o bezpečnosti a stanovování společných pravidel třídy, společné činnosti
SPORTOVNÍ DEN	- Zná základní pravidla individuálních a kolektivních sportů - Umí se zapojit do kolektivních her - Využívá své pohybové dovednosti	Tv, Čj - OSV - VDO	- atletika - turnaje v míčových sportech - netradiční disciplíny - využití tělocvičny a hřiště
DEN STROMŮ	- vysvětlí význam stromů pro člověka a ostatní živočichy - třídí stromy podle různých kritérií - rozpozná a pojmenuje strom podle jejich listů, plodů či kůry - zná památné stromy ve svém okolí	Čj, Vv, Prv, Pří, Vla - OSV - VDO - EVV	- spolupráce s Muzeem Říčany - výstava, pracovní listy, hry - přírodovědné procházky - sázení stromků - podzimní úklid lesa a okolí
DEN ZEMĚ	- Orientuje se v problematice ekologie - Zná základní pravidla související s ochranou přírody - Zapojuje se do ochrany přírody	Prv, Pří, Vla - OSV - EVV	- Den Země - divadlo - hry - jarní úklid lesa a okolí
PASOVÁNÍ NA ČTENÁŘE	- Zvládne veřejné vystoupení, zazpívá nebo zarecituje připravenou píseň - přečte připravený text - zapamatuje si scénář - připraví si svou vlastní knihu - spolupracuje	Čj, Vv, Tv, Pč, Hv - OSV, VDO - MKV, EVV, MV	Závěrečné představení pro rodiče, děti, přátele školy - uspořádané na konec školního roku.

<p>STRAŠIDELNÉ DUŠIČKY</p> <p>TĚŠÍME SE NA VÁNOCE</p> <p>VELIKONOČNÍ POMLÁZKA</p> <p>FILIPOJAKUBSK Á NOC</p>	<p>- Zná lidové zvyky spojené s jednotlivými svátky</p> <p>- Zná historii a tradice našeho národa</p> <p>- Dokáže vyrobit různé předměty typické pro jednotlivé tradice</p>	<p>Vv, Pč, Čj, Hv, M</p> <p>- OSV</p> <p>- VDO</p> <p>- MKV</p> <p>- EVV</p>	<p>Žáci vytvářejí různé tradiční výrobky</p> <p>- uspořádají pro rodiče jarmark</p> <p>- žáci jsou oblečeni do typického oblečení vztahující se k dané tradici</p>
<p>MEZINÁRODNÍ DEN DĚTÍ</p>	<p>-seznamuje se s úmluvou o právech dítěte</p> <p>-ví, že je součástí kolektivu</p> <p>- seznamuje s kulturními odlišnostmi dětí na celém světě</p>	<p>Prv, Čj, Vv, Pč, Hv</p> <ul style="list-style-type: none"> ● OSV ● VDO ● MV ● MKV 	<p>-třídní a školní výtvarné a sportovní soutěž, hry</p> <p>-účast na oslavě MDD ve spolupráci s obcí Světice</p>

4.6 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

V případě doporučení školského poradenského pracoviště vypracuje třídní učitel nadaného či mimořádně nadaného žáka společně s výchovným poradcem Individuální vzdělávací plán (IVP). IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Základní podstatou obohacení práce pro nadané děti je změna obsahu i procesu učení. Hlavním těžištěm práce s nadaným žákem je zadávání úkolů, jejichž řešení vyžaduje vyšší úroveň myšlení a podporuje představivost a generalizaci. K obohacení učiva dochází:

- rozšířením učiva, volbou vhodné vzdělávací strategie;
- používáním kritického, kreativního a produktivního myšlení;
- všestranným rozvojem osobnosti dítěte;
- volbou učiva tak, aby nabyté dovednosti a zkušenosti mohly být uplatněny v praxi.

Několikrát do roka organizujeme dny a týdny, ve kterých jsou realizovány kooperativní formy vyučování a projektové metody. Zde dochází k vytváření věkově smíšených skupin, žáci se mohou samostatně rozhodnout, na kterém tématu a s kým chtějí pracovat.

V odpoledních hodinách nabízíme žákům mnoho zájmových kroužků, do kterých se mohou přihlásit dle svých zájmů a potřeb. Od nadaných žáků se očekává spolupráce při aktivitách školy, jako je pořádání veřejných akcí pro žáky i širokou veřejnost, organizace a účast mezitřídních projektů, soutěží apod. Úspěšným žákům je vštěpována zodpovědnost za slabší spolužáky a jsou vedeni k tomu, aby jim pomáhali.

4.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni do běžných tříd. V případě potřeby je v jednotlivých třídách i asistent pedagoga.

Základní speciální pedagogická péče je poskytována žákům v hodinách, kdy pracuje s jednotlivci nebo s malou skupinkou. Pravidelné konzultace s učiteli a rodiči žáků napomáhají nalézt nejvhodnější postupy práce tak, aby odpovídaly potřebám jednotlivce. Učitelé pravidelně konzultují výchovné a vzdělávací postupy s vedením školy a rodiči žáka. Doporučení ze školských poradenských zařízení plně respektují. Dle potřeby se dále vzdělávají v problematice práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

V případě potřeby sestavuje třídní učitel společně s výchovným poradcem Plán pedagogické podpory (PLPP). PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě potřeby tvorby Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) na základě doporučení školského poradenského pracoviště je postup obdobný jako v případě PLPP. IVP je sestaveno výchovným poradcem a potvrzeno ředitelem školy. Toto IVP je projednáno s rodiči žáka a žákem samotným. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující daného žáka.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště.

5 UČEBNÍ PLÁN I. STUPNĚ

5.1 Tabulace učebního plánu

Předměty	Ročník						
	1.	2.	3.	4.	5.	I. stupeň celkem	Disp. č. dotace *
Český jazyk	7+2	7 +1	7 +1	7	7	39	4
Anglický jazyk	0 + 2	0 + 2	3	3	3 + 1	14	5
Matematika	4	4	4	4 + 1	4 + 1	22	2
Informatika					1	1	
Prvouka	2	2 + 1	2			7	1
Přírodověda				1 + 1	2	4	1
Vlastivěda				2	1 + 1	4	1
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
Výtvarná výchova	1	1	2	2	1	7	
Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5	
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Týdenní dotace povinných předmětů	22	22	23	25	26	118	
Z toho disp.č. dotace	4	4	1	2	3		14

5.2 Poznámky k učebnímu plánu

Na I. stupni jsme posílili hodinové dotace vyučovacích předmětů: český jazyk a literatura o 4 disponibilní hodiny, anglický jazyk o 5 disponibilních hodin, matematiku o 2 disponibilní hodiny, vzdělávací oblast člověk a jeho svět o 3 disponibilní hodiny.

Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků a je na I. stupni posílen o 4 disponibilní hodiny, a to o dvě vyučovací hodiny v 1. ročníku, o jednu hodinu ve 2. a 3. ročníku.

Anglický jazyk

Předmět s časovou dotací 2 hodiny týdně je zařazen již od 1. třídy. Předmět je posílen o 2 disponibilní hodiny v 1. a 2. ročníku, v 5. ročníku je posílen o 1 disponibilní hodinu.

Matematika

Předmět je povinně zařazen do všech ročníků a na I. stupni je posílen o 1 disponibilní hodinu ve 4. a 5. ročníku.

Informatika

Učivo v 1. – 4. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů. V 5. ročníku je zařazen jako samostatný vyučovací předmět, je též spojován s obsahem jiných vyučovacích předmětů.

Člověk a jeho svět

Realizuje se v 1. – 3. ročníku ve vyučovacím předmětu prvouka a ve 4. – 5. ročníku v předmětech přírodověda a vlastivěda, tedy ve všech ročnících I. stupně základního vzdělávání. Na posílení této vzdělávací oblasti byla použita 1 hodina ve 2. ročníku (prvouka), 1 hodina ve 4. ročníku (přírodověda) a 1 hodina v 5. ročníku (vlastivěda). V této vzdělávací oblasti se systematicky prolínají výstupy sexuální, etické výchovy a environmentální výchovy. Důraz je kladen na rozvíjení pozitivního vztahu k místu bydliště.

Umění a kultura

Realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech hudební výchova a výtvarná výchova, které jsou zařazeny ve všech ročnících.

Člověk a zdraví

Tělesná výchova je zařazena do všech ročníků vždy 2 vyučovací hodiny týdně. Výchova ke zdraví je realizována zejména v tělesné výchově, prvouce a přírodovědě. V této vzdělávací oblasti se systematicky prolínají výstupy sexuální a etické výchovy.

Člověk a svět práce

Učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět praktické činnosti.

5.3 Učební osnovy

Vzdělávací období

Základní vzdělávání žáků ZŠ Světica se realizuje v pěti postupných ročnících.

Vzdělávací a výchovný proces je rozdělen na období:

1. období – 1. - 3. ročník
2. období – 4. - 5. ročník

Každé vzdělávací období má své specifické cíle a stanovené očekávané výstupy, které jsou na konci 5. ročníku závazné. Na konci 3. ročníku je očekávaný výstup pouze orientační.

Učivo je v pojetí ŠVP ZŠ Světica chápáno jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů a představuje závazný výčet témat, námětů a činností, které škola nabídne všem žákům k osvojování. Obsah učiva Školního vzdělávacího programu je rozpracovaný do vzdělávacího období 1. – 3. ročník a 4. – 5. ročník.

Hlavní cíle 1. období

Cílem prvního období základního vzdělávání je naučit žáky: základům čtení, psaní, počítání a prvního cizího jazyku. Vyučování má ve všech předmětech činnostní charakter.

Při vytváření dovedností a návyků v 1. – 3. ročníku se požaduje, aby žáci chápali účel a smysl každé své činnosti, aby o činnostech hovořili a měli pro ně dostatečný časový prostor. V souladu s charakterem myšlení žáků je těžiště vyučování v přímém poznávání skutečností kolem nás.

K výuce v tomto období patří i vyučovací předměty s výchovným zaměřením, tj. hudební, výtvarná, tělesná výchova a pracovní činnosti. Charakteristické pro toto období je prolínání učiva mezi všemi vyučovacími předměty.

Hlavní cíle 2. období

Ve 2. období uplatňujeme ve větší míře aktivní zapojování žáků do výuky, sebekontrolu a sebehodnocení žáků. Žáky vedeme k objevování souvislostí mezi látkou naučenou a látkou aktuálně probíranou. Důraz klademe na propojování učební látky jednotlivých vyučovacích předmětů mezi sebou a na zautomatizování základních vědomostí, a to zejména v matematice a českém jazyce. Žáky učíme nedostatky nejen odhalovat, ale ukazujeme jim, jak lze zjištěné nedostatky postupně odstraňovat. Žákům dáváme prostor k samostatným úvahám a dodáváme důvěru k dosažení dobrých výsledků.

Cílem tohoto období základního vzdělávání je připravit žáky k snadnému přechodu na 2. stupeň.

5.3.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.3.1.1 Český jazyk a literatura

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura:

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací – př. Slovníky, encyklopedie, katalogy, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozumět spisovné řeči mluvené, čtené i psané
- vyjadřovat srozumitelně, zejména mluvenou řečí, myšlenky, psanou formou se vyjadřovat jen v jednoduchých větách
- číst správně a s porozuměním texty přiměřené délkou i obsahem
- znát příklady literárních děl vhodných pro daný věk včetně ilustrací
- číst s porozuměním jednoduché naučné texty, pokusit se vyjádřit jejich myšlenky
- vnímat krásu a bohatost mateřského jazyka
- při výuce českému jazyku je třeba stále pamatovat na to, že se v tomto období vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájem o četbu, tedy že začíná výchova budoucích čtenářů
- svou schopnost vyjadřovat se umět uplatnit i v prvouce, matematice i dalších vyučovacích předmětech

Charakteristika výuky:

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- komunikační a slohovou výchovou;
- čtením a literární výchovou;
- psaním;
- jazykovou výchovou.

Komunikace v českém jazyce se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy.

V *komunikační výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), mluvit a rozhodovat se na základě vnímaných pokynů a přečteného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, učí se rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny nejen ve všech složkách českého jazyka, ale ve všech vyučovacích předmětech. Jednotlivé vyučovacích předměty musí poskytovat dostatek prostoru k vyjadřování myšlenek a postřehů žáků k tomu, co se učí a co pozorují. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva prvouky, četby a vlastních zážitků. V tomto období je kladen důraz zejména na ústní vyjadřování žáků. Samostatná písemná forma vyjadřování je uplatňována od 3. ročníku. Při prvním písemném vyjadřování se požaduje používat krátké jednoduché věty o tom, co žáci prožili, nebo co dobře znají.

Pro rozvoj vyjadřovacích schopností v prvním vzdělávacím období využíváme:

- vyprávění (o obrázku, vlastních zážitcích, přečteném textu, podle obrázkové osnovy)
- rozhovory žáků k určitému tématu
- formulace otázek a odpovědí k danému tématu
- možnosti svobodného výběru způsobu vyjádření myšlenek (v čítankách 2. a 3. r. jsou připraveny náměty, které žáky vždy zaujmou), využívá se mezipředmětových vztahů
- jednoduchých popisů z písanek, hlavně z prvoučného učiva, k psaní podobných textů
- možnost zpracovávat „první knihy“ např.: o květinách, o ptácích aj. V co nejjednodušší podobě, volně doplněné ilustracemi, výstřižky apod., využíváme i dětských knih a encyklopedií

Komunikační výchova tedy obsahuje činnosti:

- a) receptivní, tj. čtení a naslouchání;
- b) produktivní (tvořivé činnosti), tj. mluvený a písemný projev žáka.

Při *výuce čtení* v tomto období se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. Při čtení textů se obohacuje slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení s rozvojem vyjadřování,

se vzděláváním v různých oborech i s výchovou žáků. Čtení se využívá v prvoce při poznávání přírody i života lidí a světa. Při prožívání literárních ukázek a čtení prvních knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápat a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charaktery a lidské vztahy. Tím rozšiřují svoji životní zkušenost, obohacují svůj citový život.

Žáci se při vyučování čtení učí esteticky prožívat a chápat přiměřené texty, později je výrazně číst, předčítat, přednášet, vyprávět, někdy i ilustrovat, něco podle popisu vyrobit, jindy text dramatizovat. Při čtení, poslechu a recitaci se zjemňuje smyslové vnímání žáků, např. sluch pro zvukovou stránku jazyka, bystří se pozorování, rozvíjí se představitivost a fantazie, cvičí se paměť žáků, rozvíjí se pojmové i obrazné myšlení, ústní vyjadřování.

V *literární výchově* seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk včetně ilustrací.

Při *výuce psaní* v tomto období získají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší slova a texty vhodného a žákům přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech. Písanky připravené pro toto období se zaměřují na psaní s porozuměním.

V *jazykové výchově* v 1. období základního vzdělávání se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající jejich věku a zároveň poznávají elementární základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy. Dbá se na rozvoj jejich slovní zásoby a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti.

Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třdit i zobecňovat. Nejprve se seznamují s konkrétními jazykovými jevy, pozorují je, hovoří o nich. Tak dochází k mnoha elementárním zobecněním a procvičování poznanych jazykových a pravopisných jevů. Pozornost je věnována výcviku v pravopise lexikálním.

Ústní i písemné vyjadřování se při činnosti výuce rozvíjí pokud možno v souvislosti s poznáváním skutečností, které děti obklopují. Žáci zpočátku při samostatném vyjadřování reagují na otázky a pokyny učitele, později vytvářejí krátké souvislé projevy na témata blízká jejich zájmům a zkušenostem.

V hodinách českého jazyka tohoto období nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Je potřeba si uvědomovat vzájemnou prostupnost a propojenost těchto složek českého jazyka. Je-li k tomu vhodná příležitost, lze složky českého jazyka zpestřit dramatickou výchovou.

Dramatická výchova rozvíjí tvořivost dětí a přispívá k obohacení jejich slovní zásoby. S její pomocí učíme žáky volně, beze strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce. Pomocí dramatické výchovy se žáci učí slušnosti, vzájemnému respektování i tvořivému řešení praktických situací. Přitom se učí též cítit s druhými, vzájemně si pomáhat. Uplatňujeme tak snadno ve výuce prvky etické výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Charakteristika výuky českého jazyka ve 2. období:

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- komunikační a slohovou výchovou
- jazykovou výchovou
- literární výchovou

Komunikačním a slohovým dovednostem je v tomto vzdělávacím období vyučováno tak, aby byl podporován a podněcován duševní rozvoj žáků a zároveň byla rozvíjena jejich individualita. V předmětu český jazyk se komunikační a slohové dovednosti realizují při čtení, naslouchání, mluveném a písemném projevu žáků.

V 2. období základního vzdělávání je naším úkolem zautomatizovat základní pravopisné jevy určené pro 1. Vzdělávací období, proto zde věnujeme Jazykové výchově značnou pozornost. Chceme-li při výuce českého jazyka dosáhnout dobrých výsledků, je třeba stále dbát o to, aby všichni žáci porozuměli významu slov. K tomu využíváme vjemy sluchové, zrakové i motorické.

Máme-li rozvíjet slovní zásobu žáků, chceme-li je dobře naučit pravopis a ostatní učivo jazykové výchovy, zařazujeme do výuky pravidelná pravopisná a mluvní cvičení. Soustavně prováděné a promyšlené sestavy těchto cvičení vedou k zautomatizování mluvnických a pravopisných jevů. Dbáme na to, aby cvičení měla praktický ráz a žáci byli při cvičeních aktivní. Žákům stále umožňujeme, aby o učivu přemýšleli a předložené jevy používali v řeči i písmu. Při vyučování pravopisu pravopisné jevy vždy odůvodňujeme. Žáky vedeme k praktickému používání mluvnických jevů. Podněcujeme je, aby svá pozorování, zkušenosti a poznatky při výuce sami vyjadřovali a věty s mluvnickými jevy obměňovali. Tato mluvní cvičení zařazujeme do výuky krátce ale často. Při užívání jednotlivých pravopisných a mluvnických jevů ve spojení si žáci tyto jevy osvojí lépe než z teoretických výkladů a pouček. Gramatika i pravopisná pravidla vyplývají z praktického využití přirozeně a nenásilně a žáci si je osvojují snadněji a trvaleji.

Jazykové dovednosti žáků se ve vyučování českého jazyka realizují v těchto složkách: zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba a pravopis.

Literární výchově se věnuje pozornost při čtení uměleckých textů, při čtení článků přírodovědného, zeměpisného i dějepisného obsahu, a to jak z čítanek, tak i z jiných učebnic nebo vhodných vybraných knih.

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

Při literární výchově se soustavně rozvíjí ústní a písemné vyjadřování žáků, vytváří se a upevňují návyky žáků vyjadřovat myšlenky logicky, souvisle a mluvnicky správně.

Ve 4. a 5. ročníku se ve výuce ČJ začíná více využívat tichého čtení a žáci jsou vedeni k samostatné práci s textem. Učitel dbá na to, aby i tiché čtení žáků bylo uvědomělé, a proto při něm dává žákům takové úkoly, které mu umožní zjistit, zda žáci potichu přečtený text pochopili. Text určený k tichému čtení nemá být zpočátku dlouhý. Otázky k obsahu si mohou zadávat sami žáci, může se ptát i učitel. Žáci mohou také vyprávět o tom, co četli, nebo si nakreslit k textu obrázek.

Součástí literární výchovy v tomto období je též pokračování nácviku hlasitého čtení. Žáci se přitom učí správně členit čtené věty nejen podle interpunkce, ale i logickými pauzami a také klást správný větný přízvuk. Práce v hodinách čtení přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků, rozvíjí jejich smyslové vnímání, myšlení, řeč, fantazii a paměť.

Novým úkolem, který literární výchova, společně s naukovými předměty, v tomto období plní, je určení hlavních myšlenek textu, jejich sestavení do krátké osnovy a souvislé vyprávění základního obsahu článku podle této osnovy – žáci se učí učit z učebnic.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

ČESKÝ JAZYK

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru; pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost; v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i non-verbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<p>zrakové, sluchové vnímání mluveného a psaného, rozvoj slovní zásoby, analýza a syntéza slova, znalost písmen, vytváření smysluplných vět, interpunkce, tvorba sdělení a vlastní prezentace, tvorba otázek a odpovědí, tempo, intonace, přízvuk, základní pravidla společenského styku, sdělení vlastních aktuálních zážitků, vystižení důležitých momentů, vyprávění a popis, hygienické návyky při psaní a technika psaní umístění diakritických znamének, automatizace písmen, čtení psacího písma, rozdíl mezi psacím a tiskacím písmem, tvorba vlastního textu, pojem dějová posloupnost</p>	<p>OSV 1, 2, 6, 8, 11</p>

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost 	<p>analýza a syntéza slova znalost písmen a abecedy písmeno - hláska, délka samohlásek, skládání slabik, význam slova, hledání informací v textu</p>	<p>OSV 1, 2, 8, 11</p>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<p>Poslech literárních textů, přednes básně, reprodukce textu, chápání smyslu vyslechnutého textu, dramati- zace, poslech s předvídáním, počátky tvorby osobních záznamů z poslechu a z četby, příprava čtenářského deníku, tvorba otázek k textu</p>	<p>OSV 1, 2, 8, 11</p>

2. ročník.		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru; pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost; v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i non-verbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<p>Čtení – praktické čtení (čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení pro informaci, vyhledávání odpovědí na otázky: Kdo? Kde? Kdy? Proč? Jak?);</p> <p>Naslouchání – praktické a věcné;</p> <p>Mluvený projev – rozvoj slovní zásoby, správné dýchání, komunikační žánry: např. pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, mimika, gesta;</p> <p>Písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, aj.), technika psaní (úprava textu, čitelnost, přehlednost aj.), žánry písemného projevu, např. adresa, blahopřání, vzkaz, pozdrav z prázdnin, pozvánka, dopis, popis, vypravování, počátky volného psaní</p>	<p>OSV 1, 2, 6, 7, 8</p> <p>MKV 2</p>

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ŽÁK:

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě-tě-ně-bě-pě-vě mimo morfologický šev; ú/ů;
- odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických příkladech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

znalost písmen a abecedy;

zvuková stránka jazyka – analýza a syntéza slova, hlásky, délka samohlásek, tempo, intonace, přízvuk

slovní zásoba a tvoření slov - skládání slabik, význam slabik pro dělení slov, slovo, věta, slovosled ve větě, diakritika, význam slov, antonyma, synonyma, slova mnohoznačná × jednoznačná;

pravopis: slabikotvorné r a l, druhy vět,, párové souhlásky, pravopis i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dy,ty,ny/di, ti, ni, pravopis dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě, ů/ů, rozlišování obecných a vlastních jmen,

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	poslech literárních textů; zážitkové čtení a naslouchání; tvořivé činnosti s textem – např. domýšlení konce příběhu, čtení s předvídáním, tvorba otázek k textu, čtení s předvídáním, vymýšlení literárních postav; základní literární pojmy, např. rozpočítadla, hádanka, říkadlo, báseň, pohádka	
3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru; pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost; v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • volí vhodné verbální i non-verbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 	rozvoj a třídění slovní zásoby, aktivní naslouchání, praktické čtení - plynulé se správnou technikou, věcné čtení, zvuková stránka jazyka, tvorba sdělení a vlastní prezentace, tvorba otázek a odpovědí, dopis, popis, pohádka, upevňování čtenářských návyků řešení komunikačních situací, výběr vhodných komunikačních prostředků, rozvoj přednesu a přiměřeně hlasitého projevu, základy dramatizace, pantomima vyprávění a vytvoření krátké osnovy, hygienické návyky při psaní, sebekontroly, vlastní text, žánry písemného projevu – např. adresa, blahopřání, vzkaz, omluvenka, práce s ilustrací k textu, ilustrace autorská a vlastní, komiks počátky volného psaní	OSV 8 MKV 2 MV 1, 2

<ul style="list-style-type: none"> • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souhrnná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, sloves, přídavných jmen • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých, měkkých a obojených souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě- tě-ně-bě-pě-vě mimo morfologický šev; ú/ů • odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických příkladech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<p>význam slov, pojem - příbuzná slova, stavba slova - kořen, část předponová, příponová, slovní druhy, mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves, skladba – stavba věty jednoduché a souvětí, vzorec souvětí, druhy vět - O-T- R-P-Z, pravopis párových souhlásek, pravopis i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, výslovnost dy,ty,ny/di, ti, ni, pravopis dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě, ů/ů, řady vyjmenovaných slov a pravopis i/y po obojetných souhláskách</p> <p>základní pravidla při psaní velkých písmen</p>	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem, např. volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, domýšlení konce příběhu, čtení s předvídáním základní literární pojmy, např. rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, básník	
4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá v komunikaci, • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku. • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti 	praktické čtení, věcné čtení, věcné naslouchání, reprodukce přečteného textu, vyhledávání informací v textu, procvičování správné techniky mluveného projevu, vyhledávání informací v textu – výpisky, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry – dialog, telefonický rozhovor, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dopis, popis	OSV 1, 2, 8 MKV 1, 2, MV 1, 2, 4, 5, 6

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov – slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová. • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou • píše správně i/y po obojetných souhláskách, v koncích podstatných jmen. • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech. • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje. Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí 	<p>Stavba slova význam slov – synonyma, homonyma, antonyma psaní i/y v koncích podstatných jmen, slovní druhy</p>	<p>OSV 5, 10</p>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, • tvoří vlastní literární text na vlastní téma • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších používá elementární literární pojmy. 	<p>Zážitkové čtení a naslouchání, vlastní výtvarný i slovní doprovod, reprodukce a volná reprodukce Přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, literární pojmy - verš, rým, sloka</p>	<p>OSV 8</p>

5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost sdělení, porovnává významy slov • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě. • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • vede dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku, • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně je užívá podle komunikační situace • píše správně komunikační žánry po stránce obsahové i formální • reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení, zapamatuje si z něj podstatná fakta. 	Praktické a věcné čtení (čtení s porozuměním: potichu, nahlas, přiměřeně náročné texty), rozhovor na dané téma, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry (vypravování, popis, dopis, pohádka, pověst, bajka), základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky řeči, uplatnění vlastních prožitků a názorů v textu = tvůrčí psaní	OSV 1, 8

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech, porovnává významy slov • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<p>význam slov, tvoření slov, slova příbuzná, kořen slova, tvar slova, složitější souvětí a jeho stavba, podmět (podst.jm., zájmeno, nevyjádřený) a přísudek (slovesný, jmenný se sponou), holý a rozvitý podmět a přísudek, koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých, shoda přísudku s podmětem, zvuková stránka jazyka</p>	<p>OSV 1, 8</p>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů, při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární pojmy • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • tvoří vlastní literární text • volně reprodukuje text 	<p>elementární literární pojmy – např. pohádka, pověst, bajka, verš, rým, přirovnání, spisovatel, básník, režisér, tvorba osobních záznamů z poslechu a z četby, příprava čtenářského deníku, tvorba otázek k textu, poslech s předvídáním, záznam příběhu a jeho slovní prezentace před spolužáky</p>	<p>EGS 1 MV 1, 2, 3, 6, 7</p>

5.3.1.2 Anglický jazyk

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně pro 1. a 2. ročník a 3 hodiny týdně pro 3. ročník. Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny.

Výchovné a vzdělávací cíle

- Motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka
- Poznávat a praktická používat základní pravidla výslovnosti
- Činností formou naučit žáky základní slovní zásobu z jim blízkých oblastí (činnosti s obrázky nebo předměty)
- Činností formou výuky naučit žáky jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze
- Základní fráze a obraty procvičovat s pomocí CD a manuálních činností zahrnutých v pracovním sešitě
- S pomocí obrázků nebo předmětů vytvářet a obměňovat první krátké rozhovory
- Rozumět jednoduchým pokynům v anglickém jazyce a reagovat na ně
- Vést žáky k získání schopnosti číst s porozuměním přiměřeně jednoduché texty v anglickém jazyce
- Získávat první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky
- Postupně začít chápat význam znalosti angličtiny pro život
- Aktivní účastí žáka na výuce anglického jazyka ho vést ke schopnosti jednoduše komunikovat s využitím prvních poznatých slov a frází

Charakteristika předmětu

Důraz je kladen na komunikační dovednosti, osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce. Předmět směřuje k tomu, aby žáci získali schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce, porozumět přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí a zároveň na texty a sdělení reagovat. Slovní zásoba reflektuje jednoduché situace i témata.

Výuka umožňuje poznat kultury zemí příslušné jazykové oblasti, pochopit významu znalosti cizích jazyků pro osobní život a formovat vzájemné porozumění mezi zeměmi, respekt a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků a práci se slovníkem Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup:

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup:

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup:

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám vykonávaným individuálně, ve dvojicích,...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 3 hodiny týdně pro 4 ročník a 4 hodiny týdně pro 5. ročník. Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny.

Charakteristika předmětu

Důraz je kladen na komunikační dovednosti, osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce. Cílem je upevnit vědomosti získané v 1. - 3. ročníku, což jsou základy anglického jazyka a ty dále rozvinout a využít směrem k porozumění a produkci jednoduchého ústního i písemného sdělení. Rozvoj komunikační kompetence probíhá skrze nácvik porozumění jednoduchým otázkám v anglickém jazyce a reakci na ně. Písemná produkce se rozvíjí směrem k napsání jednoduchého dopisu nebo pozdravu a vyplnění formuláře v angličtině.

Slovní zásoba reflektuje jednoduché a typizované situace i běžná témata. Učitel vede žáka ke schopnosti představit se ústně i písemně v anglickém jazyce a jednoduše vysvětlit kdo je, kde žije, co má rád, v jaké žije rodině.

Výuka umožňuje rozvíjet znalosti ohledně kultury zemí příslušné jazykové oblasti, pochopit význam znalosti cizích jazyků pro osobní život a tím zvyšovat motivaci ve výuce a formovat vzájemné porozumění mezi zeměmi a toleranci k odlišným kulturám.

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky a nácviku psaní, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků a práci se slovníkem. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC, příběhy určené k dramatizaci a nácviku dialogů v typizovaných situacích a jednoduchá písemná produkce. Ve výuce se uplatňují také projekty, samostatná i skupinová práce.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup:

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup:

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup:

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám vykonávaným individuálně, ve dvojicích,...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáka

ANGLICKÝ JAZYK

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí základním mluveným pokynům, zdali jsou pronášeny zřetelně a s pečlivou výslovností a pokud je k dispozici vizuální opora opakuje jednotlivé slova a věty, přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ke správnému obrázku či výrazu 	<p>Classroom English</p> <p>zvuková a grafická podoba jazyka: základní výslovnostní návyky</p> <p>slovní zásoba: pozdravy, barvy, číselky (1-10), rodina, škola, hračky, oblečení, narozeniny, zvířata, oslava, svátky, geometrické tvary</p> <p>mluvnice: základní gramatické struktury a typy vět</p>	<p>OSV 1, 8</p> <p>MKV 1</p> <p>HV, VV, DV, M</p>

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí obsahu slov, slovních spojení, jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu a jsou-li pronášeny pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal 	<p>Classroom English</p> <p>slovní zásoba: zvířata, škola, barvy, jídlo, obličej, domov, oblečení, hračky, dětské sportovní činnosti, abeceda, čísla</p> <p>zvuková a grafická podoba jazyka: základní výslovnostní návyky</p> <p>mluvnice: základní gramatické struktury a typy vět</p>	<p>OSV 1</p> <p>MKV 1</p> <p>HV, VV, DV, TV</p>

3. ročník.		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezi-předmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je sdělován pomalu a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<p>Classroom English</p> <p>Slovní zásoba: číslovky 1 – 20, školní pomůcky, barvy, hračky, ovoce, sportovní potřeby, lidské tělo, nábytek, místnosti v domě, lidé, přídavná jména popisující velikost, rozměr a stáří, oblečení, rodina</p> <p>zvuková a grafická podoba jazyka: základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>mluvnice: sloveso být a mít, přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, vazby: like/dislike, can/cannot</p>	<p>OSV 1</p> <p>EGS 1</p> <p>MKV 1</p>

4. ročník.		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
POSLECH s POROZUMĚNÍM, ČTENÍ (RECEPTIVE SKILLS)		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům, krátkým otázkám, slovům, slovním spojení a textům, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět u jednoduchých krátkých textů z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu pracuje aktivně se slovníkem 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka: fonetická abeceda (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>tematické okruhy: rodina, škola, volný čas, zvířata, dny v týdnu,</p> <p>slovní zásoba: já, moje rodina a moji kamarádi, číslovky 1-100, volný čas, škola, předměty ve škole, vyučující předměty, země, zvířata</p> <p>mluvnice: sloveso být a mít, přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano/ne“, otázky s tázacími zájmeny, vazba „there is/ there are“, osobní a přivlastňovací zájmena, neurčitý člen a/an, množné číslo podstatných jmen, rozkazovací způsob, postavení přídavných jmen ve větě</p>	<p>EGS 1, 2</p> <p>MV 1, 2</p> <p>MKV 4</p> <p>ČJ, M, ČLOVĚK A JEHO SVĚT</p>
MLUVENÍ, PSANÍ (PRODUCTIVE SKILL)		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> se zapojí do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka: fonetická abeceda (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>tematické okruhy: rodina, škola, volný čas, zvířata, dny v týdnu,</p> <p>slovní zásoba: já, moje rodina a moji kamarádi, číslovky 1-100, volný čas, škola, předměty ve škole, vyučující předměty, země, zvířata</p> <p>mluvnice: sloveso být a mít, přítomný</p>	<p>ČJ, M, ČLOVĚK A JEHO SVĚT</p>

dělá záznam probírané slovní zásoby	čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano/ne“, otázky s tázacími zájmeny, vazba „there is/ there are“, osobní a přivlastňovací zájmena, neurčitý člen a/an, množné číslo podstatných jmen, rozkazovací způsob, postavení přídavných jmen ve větě	
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
POSLECH s POROZUMĚNÍM, ČTENÍ (RECEPTIVE SKILLS)		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům, krátkým otázkám, slovům, slovními spojení a textům, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • rozumí významu slov, slovníků spojení a jednoduchých vět u jednoduchých krátkých textů z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • pracuje aktivně se slovníkem 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka: fonetická abeceda (pasivně), intonace ve větě, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>tematické okruhy: domov, volný čas, lidské tělo, oblékání, čas</p> <p>slovní zásoba: volný čas, zábava, sporty, režim dne, domov, dům, pokoje, město, budovy, obchod, oblečení, části lidského těla</p> <p>mluvnice: sloveso být a mít, moci/umět, přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, vazba „there is/ there are“, určitý člen, předložky místa a času, otázky na cenu</p>	<p>EGS 1, 2</p> <p>MKV 1, 2, 4</p> <p>MV 1</p> <p>ČJ, M, ČLOVĚK A JEHO SVĚT</p>

MLUVENÍ, PSANÍ (PRODUCTIVE SKILLS)

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● se zapojí do jednoduchých rozhovorů ● sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ● napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ● dělá záznam probírané slovní zásoby 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka: fonetická abeceda (pasivně), intonace ve větě, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>tematické okruhy: domov, volný čas, lidské tělo, oblékání, čas</p> <p>slovní zásoba: volný čas, zábava, sporty, režim dne, domov, dům, pokoje, město, budovy, obchod, oblečení, části lidského těla</p> <p>mluvnice: sloveso být a mít, moci/umět, přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, vazba „there is/ there are“, určitý člen, předložky místa a času, otázky na cenu</p>	<p>ČJ, M, ČLOVĚK A JEHO SVĚT</p>
--	---	----------------------------------

5.3.2 Matematika a její aplikace

5.3.2.1 Matematika

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka;
- důraz na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům;
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat;
- využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich;
- prostor pro aktivní projev žáka – vymyšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, komunikace mezi žáky, efektivní využívání osvojených poznatků;
- grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům;
- postupné osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití.

Charakteristika výuky:

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat. Vzdělávací oblast matematika je tvořena **čtyřmi tematickými okruhy**:

a) Číslo a proměnná:

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení). Přitom se dbá na tři složky:

- dovednost (provádění početních operací);
- algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném);
- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací).

b) Závislosti a vztahy:

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles. Na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.

c) Geometrie v rovině a v prostoru:

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

d) Slovní úlohy:

Jejich řešení je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy

z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

Do první třídy přicházejí děti s nestálou a rozptýlenou pozorností, mnozí neumějí naslouchat. Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují *zásadně pomocí žákovských pomůcek* a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Vždy ve spojení s manipulací každého žáka s uvedenými pomůckami. Tyto činnosti pomáhají lehce podchytit pozornost žáků. To také napomáhá tomu, že lze brzy individuálně pracovat s celým žákovským kolektivem, docílit pozornosti všech žáků. Pomůcky v rukou žáků a činnosti s nimi umožňují učiteli okamžitou zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Výchova pozornosti a sebedůvěry je úzce spjata s výchovou smyslu pro zodpovědnost, nyní za vlastní práci ve škole a za její výsledky, později pak za práci prováděnou v zaměstnání. Smysl pro odpovědnost za vlastní práci je úspěšně vytvářen, je-li žák brzy veden k samokontrolě. Tomu je v materiálech připravených pro činnostní výuku věnováno hodně prostoru.

Velký význam v matematice má *aktivita žáků*. K osvojení si nového učiva a ke zkonkrétnění vytvářených pojmů vedeme žáky především prostřednictvím individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami. Velkou mírou přitom napomáháme rozvoji správného uvažování žáků.

Řešení slovních úloh formou individuálních činností spolu se slovním vyjadřováním úloh a odpovědí žáky, můžeme hodnotit jako *nejmocnější prostředek rozvoje chápavosti dětí*. Při tomto učení dovedeme postupně všechny žáky k tomu, že se dovedou o učeném jevu vyjadřovat v matematice jasně, souvisle a přesvědčivě.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem. Úsilí, které při tom žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom i samostatnost žáka a jeho tvořivost.

Podmínky pro dosažení dovedností žáka správně řešit slovní úlohy jsou:

- provádění různých praktických činností, které znázorňují určitou úlohu
- pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení žákem a o vyjádření odpovědi náležející k dané úloze
- samostatné vymýšlení a formulování úloh podobných úlohám právě řešeným
- vymýšlení úloh příbuzných (s blízkým praktickým obsahem) žáky a předkládání obdobných úloh k řešení učitelem
- řešení obtížnějších úloh až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých

Při řešení slovních úloh se ukazuje, že někteří žáci teprve po řešení úloh ze života tak, jak ho znají, začínají chápat smysl, cíl a význam řešení slovních úloh.

V prvním období základního vzdělávání necháváme žáky pod vedením učitele matematické poznatky objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak matematický pojem upřesní a správně ho formuluje.

Zdůrazňujeme potřebu *častého zařazování počítání z paměti*, a to po celé první období základního vzdělávání. Při počítání s malými čísly by nikdy nemělo být počítání z paměti nahrazováno písemným počítáním.

Po celé první období se v matematice kladou *základy počítání z paměti*. Žáci se učí způsoby pamětného sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru do 100 i do 1000. Řešení slovních úloh z paměti je třeba vždy spojovat s žákovým vysvětlením, jak k výsledku dospěl. V průběhu 1. – 3. ročníku je třeba, aby každý žák vyřešil mnoho jednoduchých slovních úloh. To není možné realizovat tehdy, pokud bychom měli zároveň vyžadovat klasické zápisy každé úlohy. Při řešení slovních úloh z paměti může žák používat konkrétní názor, náskok, náčrt a jiné svoje zobrazení a z něho formulovat výsledek a vysvětlit, jak k němu dospěl. U celé řady slovních úloh řešených z paměti mohou žáci objevit několik způsobů řešení úlohy. Zájem žáků o počítání z paměti se dobře probouzí vhodnou motivací, spojováním řešení slovních úloh s individuálními činnostmi, častým vymýšlením slovních úloh žáky samotnými, a poznáním, že je v jejich schopnostech úlohy řešit.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev,
- rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci.

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků;
- srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit;
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu;
- vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů

Žák

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti,
- učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.

Učitel

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků;
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti;
- vede žáky k plánování úkolů a postupů;
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci;
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou.
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení;
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

Žák

- učí se přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

Žák

- je veden ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci,
- učí se pracovat v týmu.

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch;
- podněcuje žáky k argumentaci;
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská

Žák

- při zpracovávání informací je veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení,
- učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních,
- je veden k ohleduplnosti a taktu,
- učí se vnímat složitosti světa.

Učitel

- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

Žák

- vytváří si zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě,
- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- má k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů,
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek,
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- osvojování nových matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka
- činnostní rozšíření číselného oboru, utvrzení představy o desítkové soustavě
- předkládání nových poznatků ve spojení s předcházejícím učivem, uplatnění analogie pro zavedení početních výkonů v rozšířeném číselném oboru žáky
- využívání schopnosti žáků objevovat za vedení učitele další nové matematické poznatky na základě pozorování a rozlišování, vyslovovat závěry, pokoušet se o zobecnování
- postupné zdokonalování přesnosti matematického vyjadřování
- zařazování praktických činností (např.: měření, odhady, porovnávání velikostí a vzdáleností) s cílem získání správných představ = a zručnosti
- spojování nových poznatků v matematice s vědomostmi žáků získanými v běžném životě
- využívání matematických poznatků a dovedností žáky v praktickém životě
- používání peněz při činnostním řešení úloh s náměty z obchodování
- peníze v praktickém životě
- věnování času nápadům žáků, jejich dotazům, ukázkám různých způsobů řešení úloh
- vyslovování úsudků k úlohám, vytváření předpokladů pro rozvíjení logického myšlení

- vytváření obměn slovních úloh a matematických problémů pro různé obory činnosti lidí
- podporovat schopnost žáků rozumět grafickým schémátům tabulek i jiným schematickým znázorněním, vytvářet jednoduchá schémata, vést žáky ke grafické gramotnosti
- praktické osvojování základních poznatků z geometrie

Charakteristika výuky matematiky v 2. Vzdělávacím období:

Při výuce matematiky nelze stanovit přesnou hranici mezi etapou vytváření konkrétních představ a mezi etapou vytváření pojmů. Je to hlavně proto, že přechod k abstrakci trvá téměř u všech žáků dlouho a neprobíhá u všech stejně. Činnostní výuka matematice i v tomto období umožňuje, aby si žáci matematické pojmy osvojovali správně a s co nejmenší námahou. Proces abstrakce usnadňují žákům pomůcky, kterými si znázorňují, stejně jako v minulých letech, nové a dosud neosvojené početní situace. Proces abstrakce urychlují též nákresy, náčrty a geometrická zobrazení, ukazující vztahy mezi údaji v úloze.

Mnoho pojmů se i v tomto období utváří ve vědomí žáků postupně, na základě soustavně prováděných činností, neustálým obohacováním dosavadních představ. Ve vzájemné souvislosti se přitom rozvíjí celá řada pojmů současně: pojem čísla, pojem desítkové soustavy, pojem početních výkonů. Přitom se více dbá na praktické použití pojmů než na vyslovování definic. Jde hlavně o to, aby se představy žáků o číslech obohacovaly, aby chápali význam desítkové soustavy, aby dovednost početních výkonů s přirozenými čísly využívali při řešení slovních úloh a početních situací z běžného života a dovedli dobře úsudkově rozlišovat, kdy který početní výkon použít. Tyto dovednosti pak můžeme rozvíjet předkládáním různých výhod v počtech a zjednodušováním výpočtů.

V celém 2. období jsou žáci ve výuce matematiky podněcováni k sebedůvěře, učí se různými způsoby kontrolovat výpočty, uvažovat o možnostech výsledků, odhadovat. Jsou tak soustavně vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, a to jak v aritmetice, tak v geometrii.

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace je tvořena čtyřmi tematickými okruhy:

a) Číslo a početní operace:

V tomto tematickém okruhu si žáci 4. a 5. ročníku prohlubují dovednosti základních početních operací s přirozenými čísly. Na základě činností zvládli žáci v 1. období dobře numeraci do sta i do tisíce, mají správně vytvořený základ k chápání desítkové soustavy. Zpaměti sčítají a odčítají do sta a na základě analogie v první stovce počítají i jednoduché příklady v oboru do tisíce. Mají činnostně vytvořené konkrétní představy o násobení a dělení. Zvládli všechny spoje malé násobilky a dělení beze zbytku v oboru násobílek. Malá násobilka i dělení beze zbytku jsou procvičeny, ale jejich zautomatizování je třeba se nadále věnovat. Žáci se dále seznámili s tím, jak zpaměti násobit dvojčíferné číslo jednocíferným, poznali i dělení v oboru násobílek se zbytkem. Z písemných algoritmů se setkali s písemným sčítáním a odčítáním a násobením čísla jednocíferným činitelem. Tuto dovednost je třeba přenést do rozšířeného číselného oboru přes tisíc. Při písemném počítání se opíráme o znalosti písemných algoritmů oboru do tisíce a znalost desítkové soustavy. K tomuto učivu nepřistupujeme jako k nové látce, ale necháme žáky do písemných algoritmů: sčítání, odčítání a násobení jednocíferným činitelem vstupovat samostatně a individuálně (žáci se tak učí jeden od druhého pod dohledem učitele). Zpaměti se v oboru přes tisíc počítá jen výjimečně a to jen s takovými čísly, která obsahují jen jednu nebo nejvýše dvě číslice různé od nuly.

Novou látkou, kterou mají žáci v tomto období v okruhu početních operací dobře zvládnout, je písemné násobení dvojčíferným činitelem, dělení se zbytkem zpaměti a písemné dělení jednocíferným dělitelem. Žáky je třeba seznámit i s písemným násobením trojčíferným činitelem a písemným dělením dvojčíferným dělitelem.

Do výuky můžeme v tomto tematickém okruhu vhodně zařazovat i kalkulačku. Může sloužit např. ke kontrole výsledků příkladů na písemné algoritmy, k výpočtům úloh z běžného života. Je třeba uvážit i to, že u písemného počítání jde jen o zvládnutí jednoduchých algoritmů, které se dají v hodině procvičit na jednom či dvou příkladech, provázených komentářem žáků. Je mnoho důležitějšího učiva, které je třeba do vyučovacích hodin v tomto období zařazovat. Např.: zaokrouhlování, odhady, rozlišování úsudků, tak, jak je uvedeno v dalších okruzích matematiky tohoto období.

b) Závislosti, vztahy a práce s daty

Úkolem stanoveným v tomto okruhu je vyhledávat, sbírat a třídit různé údaje, se kterými se v životě žáci setkávají. Orientovat se v jednoduchých tabulkách, číst z nich údaje, využívat je k porovnávání i výpočtům a naučit se též vyhledané údaje sestavovat do tabulek. Žák dále poznává i různé diagramy, seznamuje se s prvními grafy a učí se v nich orientovat.

Učivo tohoto okruhu nebudou v žádném případě zvládat všichni žáci stejným tempem. Je proto třeba u těchto úloh k žákům přistupovat diferencovaně, nechat je o problematice úloh a závislostech mezi veličinami často hovořit, dát všem čas k pochopení těchto záznamů. Se záznamy údajů vyjádřenými diagramy a grafy se budou žáci v životě velmi často setkávat. Takovým úlohám je třeba ve výuce věnovat pozornost a neopomíjet je. Dají se přitom dobře využít mezipředmětové vztahy, např.: výsledky některých pokusů z přírodovědy, přehledy některých měření z pracovních činností, tabulky sportovních výkonů z tělesné výchovy aj. Tabulkově jsou uspořádány také jízdni řady, v nichž se žáci učí hledat. Mnohé informace v encyklopediích jsou rovněž uspořádány do diagramů a tabulek

c) Geometrie v rovině a prostoru

Geometrie se ve 4. a 5. ročníku vyučuje již pravidelně, obvykle v samostatné vyučovací hodině, zařazované do rozvrhu každý týden. Vyžaduje-li to téma učiva, zařazujeme geometrické učivo do části hodiny aritmetiky. Některé partie učiva spolu velmi úzce souvisí.

Základní útvary v rovině a prostoru, které má žák v 2. Vzdělávacím období zvládnout a rozlišovat, jsou určeny v očekávaných výstupech RVP ZV. Činnostní učení geometrie vytváří jasné představy žáků o útvarech v rovině a jejich vzájemné poloze, podporuje rovněž rozvoj správné prostorové představivosti žáků. Od žáků v tomto období nežadáme, aby se učili definice nebo aby vlastnosti útvarů odříkávali zpaměti. Vedeme je k tomu, aby obrázek nebo model dovedli popsat svými slovy. Také rýsování základních útvarů v rovině spojujeme vždy s hovorem žáků o narýsovaném, k tomu přidáváme i rýsování poznaných útvarů podle jednoduchého popisu.

Základní představy o geometrických obrazcích a tělesech získává žák bezprostředně názorem, nelze předpokládat, že by si je mohl představit z definic. Základní jednotku délky 1 m je potřeba mít ve třídě vyznačenou na určitém místě (vodorovně i svisle), žáci potřebují získat dobrou představu metru k odhadům délek i k základním převodům jednotek délkou.

Při výuce obvodu a obsahu obrazců vycházíme z konkrétních situací kolem nás. Žáci snadno pochopí, že obvod obrazců se určuje jako součet délek jeho stran (součet úseček). Vytvoření jasné představy obsahu obdélníka jako počtu shodných jednotkových čtverců, kterými se dá daný obdélník pokrýt, se dá provést jen činností samotných žáků a hovorem o této činnosti. Na toto učivo stejným způsobem navazuje výuka geometrie i fyziky v 6. ročníku. Teprve když žák získá konkrétní představu o obsahu obdélníka, dokáže s porozuměním řešit i slovní úlohy z praktického života. Provádí-li žáci samostatně činnosti patřící k tomuto učivu, vytvoří si jasné konkrétní představy a rozlišování obvodu a obsahu obdélníka nebo čtverce jim pak nečiní žádné problémy.

Cílem výuky geometrii v tomto období je tedy:

- rozeznávat navzájem základní geometrické obrazce a rozpoznávat je na předmětech
- správně načrtnout, vystříhnout i narýsovat čtverec, obdélník a libovolný trojúhelník

c) stanovit velikost obvodu čtverce, obdélníka a jiných čtyřúhelníků a narýsovaných trojúhelníků měřením a výpočtem, uvědomovat si, že obrazce zaujímají určitou plochu, kterou lze srovnávat se zvolenou jednotkou obsahu

Geometrie je v učebních osnovách obou ročníků spojena s výukou výtvarné výchovy, kde žáci také zobrazují rovinné útvary. Poznávání geometrických útvarů tedy prolíná oběma předměty. Výpočty obvodů jsou také často zařazeny ve slovních úlohách v aritmetických pracovních sešitech. Žák poznává, že osvojené znalosti z matematiky potřebuje v různých vyučovacích předmětech i při řešení mnoha úloh z praktického života.

d) Slovní úlohy

Jedním z nejdůležitějších úkolů při výuce matematiky ve 2. Vzdělávacím období je podpořit a rozvíjet schopnost žáků uvažovat a samostatně řešit jednoduché slovní úlohy z paměti. Žáky je třeba postupně dovést i k samostatnému řešení zapsaných slovních úloh s jedním nebo dvěma početními výkony. Abychom tohoto cíle dosáhli, máme pro všechny žáky k dispozici soubory úloh s tematikou z různých oborů lidské činnosti, které jsou žákům blízké.

Protože soustavné řešení slovních úloh výrazně přispívá k rozvoji myšlení žáků, je třeba slovními úlohami ve 4. a 5. ročníku věnovat nejméně polovinu času určeného k výuce matematiky v tomto vzdělávacím období. Slovní úlohy zařazujeme souběžně s numerickým počítáním.

V tomto období vedeme žáky k samostatnému úsudku při řešení slovních úloh a dbáme přitom na zapojení všech žáků do výuky. Je třeba cvičit smysly žáků, předkládat jim nadále nové typy úloh pomocí konkrétního názoru, zadávat jim k pozorování různá schémata, grafy a tabulky. Žáky nechat objevovat vše, na co mohou přijít sami, dbát na jejich samostatnost při činnostech, přizpůsobovat vyučovací postup jejich chápání, vzbuzovat zájem žáků zajímavými úlohami i jinými motivacemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. Jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev,
- rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci.

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků;
- srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit;
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu;
- vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů

Žák

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti,
- učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.

Učitel

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků;
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti;

- vede žáky k plánování úkolů a postupů;
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci;
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou.
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení;
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

Žák

- učí se přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- vede žáky k vstřížnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

Žák

- je veden ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci,
- učí se pracovat v týmu.

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch;
- podněcuje žáky k argumentaci;
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská

Žák

- při zpracovávání informací je veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení,
- učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních,
- jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu,
- učí se vnímat složitosti světa.

Učitel

- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

Žák

- vytváří si zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě,
- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- má k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů,
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek,
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

MATEMATIKA

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> používá přirozená čísla k modelování reálných situací, spočítá předměty v daném souboru, vytvoří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v oboru čísel do 20 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<p>přirozená a celá čísla v oboru od 1 do 20, zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, model), vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací</p>	<p>OSV 1, 9, 10</p> <p>EVV 4</p> <p>Čj Psaní číslic a znaků, čtení slovní úlohy s porozuměním</p> <p>Hv Rytmus, říkadla, písničky</p>
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE s DATY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, orientuje se ve schématech 	<p>závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, tabulky</p>	
GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary a nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů, 	<p>základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, délka úsečky</p>	

<ul style="list-style-type: none">• rozezná jednoduché souměrné útvary v rovině		
---	--	--

2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytvoří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti v různých sémantických kontextech užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<p>přirozená a celá čísla v oboru od 1 – 100, zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, model), násobilka do 5 písemné algoritmy početních operací vlastnosti početních operací s čísly</p>	<p>OSV 1, 9, 10</p> <p>EVV 4</p> <p>ČJ Psaní číslic a znaků, čtení slovní úlohy s porozuměním</p> <p>HV Rytmus, opakování</p>
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<p>závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, tabulky,</p>	
GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary; nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů, rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<p>základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, základní útvary v prostoru – krychle, délka úsečky; jednotky délky cm, osově souměrné útvary,</p>	
3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti v různých sémantických kontextech užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<p>přirozená a celá čísla v oboru od 0 – 1000; zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model); zlomky písemné algoritmy početních operací (sčítání, odčítání, násobení a dělení) násobilka vlastnosti početních operací s čísly</p>	<p>OSV 1, 9, 10</p>
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času Popisuje závislosti z praktického života Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<p>závislosti a jejich vlastnosti diagramy, tabulky</p>	
GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none">• rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá; nachází v realitě jejich reprezentaci;• porovnává velikost útvarů a odhaduje délky úseček;• rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	<p>Základní rovinné útvary – přímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník; základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec; délka úsečky; jednotky délky a jejich převody; obvod a obsah obrazce</p>	
---	--	--

4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> počítá (sčítá, odčítá, násobí, porovnává a zaokrouhluje) v číselném oboru do 1 000 000 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy určí část celku, používá zápis ve formě zlomku přečte zápis základního desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty porozumí význam znaku „-“ pro zápis záporného čísla 	<p>Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky; Zápis čísla v desítkové soustavě a jejich znázornění (číselná osa, teploměr, model); Násobilka; Vlastnosti početních operací s čísly; Písemné algoritmy početních operací</p>	<p>OSV 1, 9, 10</p>
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá, sbírá a třídí data; čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<p>Závislosti a jejich vlastnosti; Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</p>	

GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); • určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<p>Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník;</p> <p>Základní útvary v prostoru;</p> <p>Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody;</p> <p>Obvod a obsah obrazce;</p> <p>Vzájemná poloha dvou přímek v rovině;</p> <p>Osově souměrné útvary</p>	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<p>Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost</p>	
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • počítá v číselném oboru do 1 000 000; • využívá při pamětném i písemném 	<p>Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky;</p> <p>Zápis čísla v desítkové soustavě a</p>	OSV 1, 9, 10

<p>počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení;</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel; • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel; • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel; • přečte zápis základního desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty; • porozumí význam znaku „-“ pro zápis záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<p>jejich znázornění (číselná osa, teplo- měr, model); Násobilka; Vlastnosti početních operací s čísly; Písemné algoritmy početních operací</p>	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE s DATY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá, sbírá a třídí data; • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<p>Závislosti a jejich vlastnosti; Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</p>	

GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce; • sčítá a odčítá grafické úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<p>Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník;</p> <p>Základní útvary v prostoru;</p> <p>Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody;</p> <p>Obvod a obsah obrazce;</p> <p>Vzájemná poloha dvou přímek v rovině;</p> <p>Osově souměrné útvary</p>	
---	--	--

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<p>Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost</p>	
--	--	--

5.3.3 Informační technologie

5.3.3.1 Informatika

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ: 5. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- seznamovat žáky se základními funkcemi počítače
- uvědomovat si úlohu rychlých informací v dnešním moderním světě
- umět správně komunikovat telefonem (pevná linka, mobil)
- ukázat, jak se dají v současnosti využívat informační a komunikační technologie
- naučit se svoje soubory informací vytvářet, ukládat a opět vyhledávat
- seznámit se s tím, jak přijímat a odesílat zprávy e-mailem
- učit žáky pracovat s textem a obrázkem v textovém editoru
- poznat možnost získávání a předávání informací pomocí internetu

Charakteristika výuky Informatiky v 2. Vzdělávacím období:

Vyučovací předmět Informatika je vyučován v 5. ročníku v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně. Charakter výuky informatiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci dovednosti a znalosti získávali výhradně na základě individuální nebo maximálně dvoučlenné skupinové práce s počítači, perifériemi a používaným softwarem. Žáci provádějí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností z oblasti práce s ICT technologiemi výhradně uživatelského charakteru, ale tak, aby je mohli dále rozvíjet na druhém stupni základního vzdělávání. Cílem naší práce je vybavit žáka takovými kompetencemi, které mu umožní ICT technologie v budoucnosti cílevědomě využívat při učení a později též při organizaci svého života. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem pro uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací, žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

INFORMATIKA

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ZÁKLADY PRÁCE s POČÍTAČEM		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá základní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím 	<ul style="list-style-type: none"> Zapnutí a vypnutí PC Základní pojmy informační činnosti: informace, informační zdroje, informační instituce Struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení Operační systémy a jejich základní funkce Seznámení se s formáty souborů (doc, gif) Multimediální využití počítače Jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým používáním výpočetní techniky 	<p>MV 1 MV 6</p>
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> Společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací), Základní způsoby komunikace (e-mail) Metody a nástroje vyhledávání informací Formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy 	<p>OSV 8 MV 1</p>

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	<ul style="list-style-type: none">- Základní funkce textového a grafického editoru- Vyhledávání a ukládání obrázků	<p>OSV Kreativita</p> <p>MV Tvorba mediálního sdělení</p>

5.3.4 Člověk a jeho svět

5.3.4.1 Prvouka

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase
- na základě činností a pozorování vytvářet nové představy o jednoduchých, chápání žáků dostupných, ale podstatných věcech a jevech, které je obklopují doma, ve škole, v obci
- vést žáky k tomu, aby předměty a jevy pojmenovávali a vyjadřovali o nich své myšlenky, soudy, názory
- učit žáky, aby na základě svých vlastních zkušeností docházeli k jednoduchým pojmům a objevování souvislosti
- vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě a rozvíjet pozitivní vlastnosti žáků
- dát žákům základní poučení o lidském těle a ochraně zdraví
- naučit žáky cílevědomému osvojování základních hygienických návyků a návyků kulturních

Charakteristika výuky:

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnostní vyučování prvouce podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. Výtvarně i písemně.

V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů.

Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze atp.

V prvouce se věnujeme:

- poznávání věcí – jejich vlastností a zařazujeme je do přírodního a společenského dění
- výchově smyslového vnímání a způsobům pozorování určitých předmětů a jevů
- základům jazykového vyjadřování – využíváme českého jazyka
- procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti,...
- ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce
- technické výchově (spojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi)
- pohybové výchově (ve spojení s tělesnou výchovou a hudební výchovou)
- zdravotní výchově a znalosti lidského těla, režimu dne
- mravní výchově (vytváření správných návyků a vztahů k lidem)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by uspět.
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

Učitel

- pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

Žák

- upevňuje účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost

Učitel

- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.,
- využívá různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Žák

- rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech.
- je veden k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Učitel

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

Žák

- pracuje ve skupině.
- efektivně spolupracuje na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívá k diskusi

Učitel

- učí věcně argumentovat
- vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

Učitel

- utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

Žák

- je vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

Učitel

- učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

PRVOUKA

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí svého bydliště a školy 	domov- prostředí domova, orientace v místě bydliště škola- prostředí školy, orientace v budově školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy riziková místa a situace	OSV 1, 6
LIDÉ KOLEM NÁS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka rozlišuje blízké příbuzenské vztahy a role rodinných příslušníků. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	Rodina - postavení jedince v rodině, rodinné prostředí, role členů rodiny, mezilidské vztahy, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům. volný čas a zájmy	OSV 7
LIDÉ A ČAS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární poznatky o sobě a rodině a činnostech člověka 	kalendář, kalendářní a školní rok, roční období, denní režim, pojmy minulost, přítomnost, budoucnost, časová jednotka – rok, měsíc, týden, den, hodina	

ROZMANITOST PŘÍRODY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • pozoruje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	domácí zvířata a jejich mláďata, znaky života, životní potřeby a projevy, péče o ně, ochrana rostlin a živočichů, změny v přírodě, počasí, tradice	EVV 2, 4
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady bezpečného chování • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných a krizových událostech • využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; 	Péče o zdraví Lidské tělo – stavba těla a jeho části Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, situace hromadného ohrožení Osobní bezpečí – krizové situace, povolání pomoci v případě ohrožení, vztahy - vztahy mezi členy rodiny,	OSV 7, 8, 11,

2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v místě svého bydliště a školy, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) rozliší základní přírodní a umělé prvky v okolní krajině 	činnosti ve škole, okolí školy orientace v místě bydliště riziková místa a situace působení lidí na krajinu a životní prostředí ochrana životního prostředí	
LIDÉ KOLEM NÁS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje blízké příbuzenské vztahy a role rodinných příslušníků projevuje toleranci k odlišnostem jiných lidí odvodí potřebu a význam různých povolání a pracovních činností 	příbuzenské a mezigenerační vztahy, život rodiny, komunikace, lidská setkání, solidarita, tolerance zvládání vlastní emocionality práva a povinnosti člověka, zaměstnání, práce fyzická a duševní	OSV 1, 6, 7, 8, 9
LIDÉ A ČAS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> využívá časové údaje při řešení různých situací v každodenním životě rozlišuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, 	určování času – minulost, přítomnost, budoucnost průběh lidského života režim dne, roční období	

ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<p>význam rostlinstva rostliny a živočichové v jednotlivých ročních obdobích význam rostlin a živočichů v přírodě a pro člověka rozmanitost podmínek života na Zemi</p>	<p>EVV Ekosystémy</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle doдрžuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<p>stavba lidského těla, základní funkce a projevy, člověk a jeho smysly osobní hygiena, prevence nemocí a úrazy zdravý životní styl, správná výživa bezpečné chování v různých prostředích, přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení, základní pravidla silničního provozu – chodec, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích situace hromadného ohrožení šikana, týrání, brutální násilí základy sexuální výchovy – vztahy v rodině</p>	<p>OSV 4, 11 EVV 4</p>

3. ročník.		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo začlení svou obec (město) do 	orientace v plánu části obce, poloha v krajině, význačné budovy ve městě, dopravní síť minulost a současnost obce	EVV 4 VDO 1, 2
příslušného kraje a obslužného centra ČR <ul style="list-style-type: none"> rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	světové strany a jejich určování v přírodě, vliv krajiny na životy lidí domov, krajina, cizina, národ, státní symboly	
LIDÉ KOLEM NÁS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	příbuzenské a mezigenerační vztahy život a funkce rodiny komunikace, lidská setkání, mezilidské vztahy vlastnosti lidí, základní lidská práva principy demokracie národnostní menšiny protiprávní jednání, orgány právní ochrany občanů	MKV 1 OSV 1, 6, 7, 8, 11
LIDÉ A ČAS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije uplatňuje poznatky o společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, předměty denní potřeby, průběh lidského života, Regionální památky - stavební a písemné, významní rodáci pověsti, lidové zvyky, tradice kronika obce- města péče o historické památky	MKV 1 Čj

ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pokusy skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<p>třídění látek, změny látek a jejich skupenství, vlastnosti, porovnávání látek, praktické užívání základních fyzikálních jednotek pro měření (např. hmotnosti, tepla, objemu) voda a vzduch hospodářsky významné horniny a nerosty půda, les, louka, zahrada, pole, rybník znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života stavba těla rostlin a živočichů – základní části u vybraných druhů vzájemné vztahy mezi organizmy, základní společenstva praktické činnosti v terénu krajiny – vycházky, exkurze pěstování rostlin ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, třídění odpadu</p>	<p>EVV 2, 4</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných a krizových událostech • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<p>stavba lidského těla, funkce některých orgánů člověk a jeho smysly změny lidského života, vývoj jedince sexuální výchova - osobní a intimní hygiena dívek a chlapců zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a jinými škodlivými látkami časté a dlouhé sezení u počítače, hrací automaty odmítání návykových látek základní pravidla silničního provozu- chodec Osobní bezpečí, šikana, týrání, brutální násilí přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla</p>	<p>OSV 2, 4, 7, 8, 10</p> <p>VDO 2</p>

<ul style="list-style-type: none"> odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě 	<p>tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku sexuální výchova – funkce rodiny, komunikace v dospívání, vztahy a respekt k odlišnostem bezpečné užívání internetu</p>	<p>MV 1</p>
---	--	-------------

5.3.4.2 Přírodověda

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- poznávat přírodní zákonitosti při aktivních a tvůrčích činnostech, jednak samostatně, jednak při práci ve skupinách
- získávat jasné a konkrétní představy o přírodninách živých i neživých a přírodních jevech na základě pozorování, je to dobrý předpoklad pro vytváření přesných pojmů
- konkrétní představy o přírodninách a přírodních jevech doplňovat nejen četbou textů naučných, ale i uměleckých
- učit žáky zjišťovat základní vlastnosti zkoumaných přírodnin, nacházet souvislosti mezi jevy a ději v přírodě
- nechat žáky provádět pokusy, čímž jim umožníme poznat a pochopit přírodní děje, které nelze snadno pozorovat v přírodních podmínkách
- na vycházkách zaměřovat pozornost žáků na sledování určitých jevů
- zaznamenávat výsledky pozorování a pokusů, diskutovat o nich se spolužáky, vyvozovat závěry a za učitelova vedení je upřesňovat, popřípadě zobecňovat
- uvědomovat si sebe jako člověka živou bytost, která má své fyziologické a biologické funkce a potřeby, poznávat, co je pro člověka užitečné a naopak škodlivé z hlediska hygieny, výživy aj.
- žákům předávat základní poučení o bezpečném chování v různých životních situacích i při mimořádných událostech, které ohrožují nejen zdraví jednotlivců, ale i celých skupin obyvatel
- vést žáky k tomu, aby si na základě svých zkušeností a sledování konkrétních situací postupně uvědomovali odpovědnost každého (i nedospělého) člověka, za své zdraví a bezpečnost
- upozorňovat žáky na situace, při kterých by nevhodným chováním mohli ohrozit zdraví spolužáků nebo zavinit úraz jiných lidí
- postupně si osvojovat a upevňovat zásady slušného chování mezi lidmi, učit se vzájemné toleranci, snášenlivosti a úctě k lidem, se kterými se setkávají
- sledovat střídání ročních období, vést si záznamy ze svých pozorování, umět pozorované změny v přírodě zdůvodnit
- dovést žáky k uvědomění, že Země je jednou z planet, oběžnic Slunce, které jsou součástí vesmíru

Charakteristika výuky

Výuka přírodovědy ve 2. Vzdělávacím období navazuje na učivo prvouky, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Žáci mají možnost v přírodovědném vyučování využívat vědomosti z prvouky i své zkušenosti z vlastních pozorování přírody. Tím, že žákům umožňujeme, aby své vlastní zkušenosti a poznatky spojovali s novým učivem, snadno dosahujeme toho, že se učí se zájmem a mají dobré znalosti z přírodovědy.

Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině i přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu.

Při přírodovědném vyučování se ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou českého jazyka, matematiky, výtvarné i hudební výchovy, praktických činností.

Při poznávání přírody a jejich zákonitostí dochází žáci k poznání, že Země a život na ní tvoří celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v rovnováze. Je třeba, aby si žáci uvědomili, že tuto rovnováhu může člověk svou činností snadno narušit, ale obvykle jen velmi obtížně obnovit. Učí se využívat svých

poznatků, hodnotit svá pozorování a záznamy, hledat možnosti, jak i oni mohou přispět k zlepšení životního prostředí a k ochraně přírody.

Provádění žákovských pokusů z přírodovědy a příprava pomůcek na tyto pokusy se uskutečňuje ve 4. ročníku a hlavně v 5. ročníku ve spojení s praktickými činnostmi. Týká se to zvláště kapitol Člověk a příroda, Člověk a lidské výtvořy. Tím se výuka stává smysluplnou, pro žáky zajímavou a blízkou životní realitě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

Žák

- získává informace o přírodě,
- učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

Žák

- učí se řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích,
- učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k používání správné terminologie

Žák

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech
- žáci vyjadřují své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků

Žák

- pracuje ve skupině,
- spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu,
- respektuje názory a zkušenosti druhých

Kompetence občanské

Učitel

- buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Žák

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

- učí se poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi,
- učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

Učitel

- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Žák

- utváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti,
- dodržuje vymezená pravidla

PŘÍRODOVĚDA

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává látky, jejich změny a skupenství, měří veličiny a užívá základní jednotky. • založí jednoduchý pokus a vyhodnotí jeho výsledky. • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách a nachází shody a rozdíly přizpůsobení organismů danému prostředí. • Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organizmy do známých skupin, využívá k tomu klíče a atlasy. • rozlišuje aktivity, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika 	<p>látky a jejich vlastnosti – třídění, změny látek, jejich vlastnosti, porovnávání látek, měření veličin, praktické využití základních jednotek.</p> <p>měření veličin, porovnávání látek a jejich vlastností.</p> <p>voda a vzduch – výskyt, vlastnosti, oběh vody v přírodě, proudění vzduchu, složení vzduchu.</p> <p>vesmír a Země – sluneční soustava, otáčení Země.</p> <p>rostliny a houby – znaky a průběh života, stavba těla nejznámějších druhů, rozdíly mezi dřevinami, bylinami a houbami, jedovaté houby, rostliny kulturní na plané, rostliny chráněné, plevele.</p> <p>živočichové - znaky a průběh života, stavba těla nejznámějších druhů, rozdíly mezi obratlovci a bezobratlými, domácí zvířata, potravní řetězec, význam pro člověka, chov zvířat v zajetí,</p> <p>práce s klíčem a atlasem ohleduplné chování k přírodě, ochrana, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy,</p>	<p>OSV 1, 7</p> <p>EVV 1, 2, 4</p> <p>MKV 3</p>

<p>vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci ukáže schopnost se účinně chránit.</p>		
<h3>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</h3>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události • Vnímá dopravní situaci a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista. • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva. • uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 	<p>péče o zdraví, zdravá výživa – režim dne, pitný a pohybový režim, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, skladba stravy, pitný režim, návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, ohrožení a osobní bezpečí – riziková prostředí, první pomoc při drobných poranění silniční provoz, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích, krizové situace a různé formy násilí rodiny, vztahy v rodině (typy rodin, výchovné vlivy v rodině, náhradní rodinná péče, nové vztahy v rodině, rodokmeny...), komunikace v rodině, mezi lidmi, vztahy, respekt odlišností (komunikace uvnitř rodiny, pravidla společenského chování v rodině), sexuální výchova - pravidla soužití ve škole, mezi chlapci a děvčaty, v rodině, slušné chování, bezpečné domácí prostředí, řešení problémů doma a ve škole, sexuální výchova - odmítací techniky v rámci prevence syndromu CAN, základní práva a jejich ochrana, sexuální výchova - pravidla bezpečné komunikace na internetu, sexualita a sdělovací prostředky, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	<p>MKV 2, MV 2</p>

5. ročník.		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období • zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy a nachází shody a rozdíly přizpůsobení organismů prostředí. • na základě pozorování porovnává základní projevy života u konkrétních organismů, prakticky je třídí do známých skupin. • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě, které mohou člověka podporovat nebo poškozovat. • charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí. 	<p>nerosty, horniny a půda – zvětrávání, vznik půdy, význam, vesmír a Země – sluneční soustava, střídání dne a noci, ročních období, dobývání vesmíru, rostliny a houby, živočichové – třídění, průběh a způsob života, stavba těla, životní potřeby, rostliny a houby, živočichové – třídění, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, rizika v přírodě, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi.</p>	<p>OSV 1</p> <p>EVV 2, 3</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života 	<p>Lidské tělo – stavba, funkce orgánů a orgánových soustav, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, sexuální výchova - etapy lidského života (<i>prenatální i postnatální</i> vývoj, <i>charakteristika jednotlivých</i></p>	<p>MKV 2</p>

• rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. • plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události. • předvede jednoduché způsoby odmítání návykových látek. • rozpozná život ohrožující zranění, zajistí lékařskou pomoc, ošetří drobná poranění • rozpozná jednání a chování, které nelze tolerovat. • uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	<i>období</i>), péče o novorozence, kojence, batole (<i>hygienu, výživu, rozvoj osobnosti dítěte</i>), ochrana před přenosnými chorobami (<i>HIV / AIDS, hepatitidy, ...</i>), seberegulace, osobní, intimní a duševní hygiena práva a jejich ochrana, právo říci „NE“ (<i>prevence pohlavního zneužívání..., bezpečné prostředí</i>), konflikty v mezilidských vztazích (<i>bezpečné chování v sociálním kontaktu</i>), asertivní chování při ochraně sebe sama, komunikace řešení problémů, (<i>pocity, představy, touhy, láska a její projevy...</i>) <i>bezpečné sexuální chování</i>, člověka, stres a jeho rizika, reklamní vlivy, situace hromadného ohrožení, postup v případě ohrožení – varovný signál, evakuace, zkouška sirén; požáry – příčiny a prevence vzniku, IZS, návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, první pomoc, praktické ošetření, přivolání lékařské pomoci, úrazová zábrana, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku,

5.3.4.3 Vlastivěda

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- dát žákům přehled o jejich regionu kraji
- získávat postupně základní zeměpisný přehled o České republice a Evropě
- učit žáky číst a vyhledávat základní údaje v mapě České republiky a Evropy
- osvojovat si nové pojmy v souvislosti s orientací na mapě
- seznamovat žáky s významnými etapami našich národních dějin
- vyvolat u žáků zájem o minulost a o kulturní bohatství regionu i celé země
- učit žáky zařazovat hlavní události časově do staletí
- poznávat, jak se život lidí vyvíjí a mění, jakým změnám podléhají věci kolem nás
- sledovat změnu staveb a způsobu života v průběhu staletí
- osvojovat si základní dějepisné pojmy související s uspořádáním společnosti
- probouzet u žáků pěkný vztah k místu bydliště
- postupně rozvíjet vědomí sounáležitosti se svou zemí, světadílem
- upevňovat základy správného chování mezi lidmi bez ohledu na barvu pleti
- učit žáky vzájemné úctě, pomoci a snášenlivosti mezi sebou
- vést žáky k propojování místních historických, zeměpisných a kulturních informací
- poznávat historii místa a kraje z dostupných zdrojů (členové rodiny, muzea, památky, knihovny)
- k poznávání charakteristiky určitého regionu i událostí využívat informační techniku

Charakteristika výuky:

Vyučovací předmět vlastivěda zahrnuje ve 4. a 5. ročníku učivo zeměpisné a historické.

Žáci v tomto věku se dívají na dějiny očima současnosti. Je třeba proto stále dbát na rozvíjení jejich jasných představ o minulosti. Aby počáteční dějepisné vyučování tento základní úkol plnilo a minulost se zobrazovala v myslích žáků živě, je vhodné historická schémata a popisované děje provázet různým znázorněním minulosti. K tomu velmi pomohou další mezipředmětové vazby spojené s vlastivědnou výukou. Jsou to např. vazby se čtením, výtvarnou výchovou, matematikou, praktickými činnostmi i hudební výchovou. Dějinné události se žákům velmi dobře přiblíží a stanou se pro ně zajímavějšími, pokud mají příležitost své představy individuálně výtvarně i literárně ztvárňovat.

Výuku vlastivědy výborně doplňuje čtení z historických čítanek. K přiblížení učiva pomáhají jejich ilustrace, plánky, časové osy, stručné vyprávění určitých důležitých událostí z historie našeho národa. K pochopení časových souvislostí napomohou časové přímky rozdělené na stoleté úseky. Délku století je třeba dětem objasnit např. pomocí věku rodičů a prarodičů.

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Přímé a názorné vyučování se doplňuje čtením zeměpisných článků, žáci se učí pozorovat a číst z plánů a map.

Výuku vlastivědy vhodně doplňují návštěvy muzeí, výstav, významných historických míst a památek. Také vhodné zeměpisné nebo historické filmy a videoukázky výuku vlastivědy doplní a zpestří. Podle místních podmínek je dobře využívat vztahu významných historických událostí k místu, kde žáci žijí. Představu života v minulosti žákům velmi dobře přibližují místní vlastivědná muzea.

Rodné město a rodný kraj jsou součástí vlasti. Jejich dějiny tvoří součást dějin celé země. Události, které jsou zachyceny v dějinách místa, kde žáci žijí, jsou jim blízké a srozumitelné. Proto k hlubšímu rozvíjení jasných představ o minulosti využíváme i všech místních historických archeologických památek

jako jsou např.: nálezy nádob, nástrojů, mohyly, hradiště aj. a také památek stavitelských jako např.: hrady, zámky, kostely, radnice, morové sloupy, sochy aj.

Nezapomínáme ani na využívání zkušeností žáků z výletů po vlasti, žákům dáváme prostor, aby mohli o svých zážitcích vyprávět a svá vyprávění doplnit fotografiemi, videonahrávkami, ukázkami pohlednic a suvenýrů.

K vlastivědnému učivu patří vycházky. Při nich snadno objasňujeme různé nové zeměpisné pojmy např.: hory se vypínají, kopce se svažují do údolí, pohoří se táhne, přechází do nížiny, nížina se rozkládá, potoky se stékají, řeka se vlévá, řeka protéká, náhon se odděluje od řeky aj.

Hlavní pomůckou při vyučování zeměpisného učiva však zůstává mapa. Využíváme každé příležitosti k tomu, abychom žáky postupně učili s mapou pracovat a orientovat se v ní. Žáci se učí rozlišovat na mapě nížiny, vysočiny, pohoří, vodstvo. Určují světové strany, vyhledávají řeky, města, určují vzájemnou polohu měst i jejich velikost, nadmořskou výšku hor. Popisují, kudy určitá řeka protéká, která města na řece leží, kam se řeka vlévá apod.

Učivo týkající se podnebí propojujeme s výukou přírodovědy. Je přitom třeba provádět měření teploty a zapisovat výsledky. Žáci zapisují rovněž dobu slunečního svitu, druh vodních srážek, sílu větru (vánek, vítr, vichřice), charakter počasí (polojasno, jasno, oblačno, zataženo). Tím se pro ně stane učivo jasným a srozumitelným. Také další vlastivědná témata, např.: Půda a zemědělství, Nerostné bohatství, Ochrana přírody, je nutné stále propojovat s učivem přírodovědy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

Žák

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině

Učitel

- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

Žák

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Učitel

- vede žáky k ověřování výsledků
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

Žák

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Učitel

- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

Žák

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

Žák

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost

Učitel

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

VLASTIVĚDA

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu. • určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě. • Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map • zprostředkuje ostatním své zkušenosti, zážitky a zajímavosti z cest, rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<p>Orientace v místě bydliště, poloha místa v krajině, okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, světové strany,</p> <p>Rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany</p> <p>Regiony ČR, naše vlast – domov, krajina, národ, státní zřízení, státní symboly aj.</p> <p>Mapy – obsah, grafika, vysvětlivky</p>	<p>OSV 1, 6</p> <p>EGS 3</p> <p>EVV 2, 3, 4</p> <p>MV 1</p>
LIDÉ KOLEM NÁS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • vyjádří na základě vlastní zkušenosti základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině a mezi ostatními lidmi. • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které nelze to- 	<p>vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie, mezilidské vztahy, komunikace, základní lidská práva, práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, soukromé, veřejné, osobní a společné vlastnictví, penízem, rozpočet, způsoby placení, úspory, půjčky</p>	<p>MKV 2, 5</p> <p>VDO 1,2,3,4</p>

<p>lerovat a která porušují zá- kladní lidská práva nebo de- mokratické principy</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společné, postupu a řešení používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnost zlepšení životního prostředí obce (města) 		
LIDÉ A ČAS		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti s využitím v regionu srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<p>Určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace,</p> <p>proměn způsobu života, státní svátky a významné dny regionální památky, báje, mýty, pověsti</p>	
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR, Evropy a polokouli. 	<p>Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod</p> <p>Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování, základy státního zřízení a politického</p>	<p>EVV 4</p> <p>EGS 1, 2, 3</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z různých hledisek • zprostředkuje ostatním zkušenosti a zážitky z vlastních cest, porovná způsob života a přírodu s jinými zeměmi. • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly státu a jejich význam. 	systému ČR,	
LIDÉ KOLEM NÁS		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení. • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy, je schopen navrhnout jejich řešení. • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy • orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy. 	<p>komunikace, mezilidské vztahy, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emočnosti, rizikové situace, chování, předcházení konfliktům</p> <p>protiprávní jednání</p> <p>kultura, základní globální problémy, životní prostředí</p> <p>rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky, protiprávní jednání.</p>	<p>OSV 1, 6</p> <p>MKV 1, 3, 4</p> <p>EVV 4</p>

LIDÉ A ČAS

ŽÁK:

- pracuje s časovými údaji a využívá údaje k pochopení vztahů mezi ději a jevy.
- rozezná současné a minulé orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti
- srovnává a hodnotí způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti.
- využívá různých informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků.

orientace na časové přímce, proměny způsobu života v dějinách, základní souvislosti z dějin naší vlasti, památky, péče o ně, lidé a obory zkoumající minulost, exkurze, projektové práce.

MKV 4

MV 6

5.3.5 Umění a kultura

5.3.5.1 Hudební výchova

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova
- učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus
- rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu
- poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků
- probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity

Charakteristika výuky:

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejspíše probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídát činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písní místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (dřívka, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než HV. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvíle.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

Žák

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

Žák

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu,
- pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Učitel

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žák

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

Žák

- nad obsahy hudebních děl

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

Žák

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře,
- tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- zhodnotit dosavadní pěvecké dovednosti žáků (správnost intonace, udržení melodie známých písní, dodržení rytmu, správné dýchání při zpěvu)
- pěstovat dále hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, hudební paměť i představivost
- rozvíjet melodické i harmonické citění žáků
- nadále využívat k instrumentálnímu doprovodu zpěvu rytmické i melodické hudební nástroje, tuto činnost umožnit co největšímu počtu žáků ve výuce
- žáky seznamovat s lidovým dvojhlasem a jednoduché lidové písně zpívat dvojhlasně, využívat možnosti osvojení dvojhlasého zpěvu (např. kánon)
- poznávat základní hudební teorii
- rozvíjet hudebně pohybové dovednosti žáků (lidové tance, pohybové fantazie)
- do výuky pravidelně zařazovat krátké, žákům blízké a srozumitelné poslechové ukázky skladeb
- učit se rozpoznávat základní pěvecké hlasy (bas, tenor, alt, soprán)
- rozlišování nejčastěji užívaných hudebních nástrojů podle vzhledu, zvuku i způsobu hry
- získat první poznatky z české i evropské hudební kultury
- rozlišovat operu od operety, balet od pantomimy
- chování na koncertech, v divadle, při vlastním vystoupení

Charakteristika výuky hudební výchovy

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se utváří estetické vztahy žáků k hudbě a umění, formují se mezilidské vztahy. Posiluje se aktivita a tvořivost žáků, navozuje se optimistický vztah ke skutečnosti.

Jestliže výuku hudební výchovy v 1. období charakterizujeme jako období hudebních her, tak výuka ve 4. a 5. ročníku je obdobím manipulace s hudebním materiálem.

Těžištěm výuky HV i v tomto období je zpěv žáků, zaměřený na lidové písně i známé a oblíbené písně z mediálních prostředků. Celá výuka by měla být vedena v úsměvné atmosféře zbavené stresů. Základním požadavkem při výuce hudební výchovy je hudební doprovod vyučujícího na jakýkoliv hudební nástroj. Tím se pomáhá udržet melodie i rytmus zpívaných písní.

Na rozpoznání individuální nedostatky žáků v intonaci či rytmu nereaguje učitel zdůrazněním těchto nedostatků, ale snaží se dát i těmto žákům prostor ke zpěvu ve skupinách, ke zpěvu s doprovodem. Tím umožní také těmto žákům příjemný prožitek ze zpěvu.

Všechny druhy hudebních činností (zpěv, poslech, instrumentální a pohybové aktivity) se ve výuce hudební výchovy navzájem prolínají a posilují ve svých účincích. Nezařazujeme je proto do hodin postupně, ani se nemusí v každé hodině uplatňovat všechny. Učitel vybírá takové činnosti, které odpovídají povaze hudby, se kterou právě pracují. Do činností ve výuce je třeba zapojovat co nejvíce žáků podle jejich individuálních schopností. Učitel vychází vždy z toho, co již žáci umí, dále rozvíjí jejich hudební dovednosti, podněcuje žáky ke vzájemné spolupráci. Umožňuje, aby se při výuce HV uplatnili v dostatečné míře ti žáci, kteří se individuálně hudebně vzdělávají. Je to přirozený motivační a inspirační prvek, jak pro žáka samotného, tak pro žáky hudebně nadané, kteří své nadání individuálně nerozvíjejí. Pozitivní je i přímá spolupráce se základní uměleckou školou, kterou žák navštěvuje. Vhodné je zvýrazňovat dovednosti a schopnosti žáků, vést je k sebepoznání a seberealizaci. Každého je třeba podněcovat a vést ho k tomu, aby své nadání a schopnosti v různých oblastech uplatňoval.

Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů a hudebních divadelních představení. Při všech těchto příležitostech se zdokonalují poslechové dovednosti žáků, učí se kulturnímu chování i vystupování.

Žáci se o hudbě a svých hudebních zážitcích učí hovořit, navzájem se dělí o své pocity a dojmy a porovnávají své prožitky. Vhodnou formou, která rozšiřuje znalosti žáků o hudbě a hudebních nástrojích, jsou obsahem přiměřené výchovné koncerty spojené s besedami o hudbě. Hudební výchova se podílí značnou měrou na celkovém formování žákovy osobnosti.

Hudbu je možno spojovat s poezií, výtvarným dílem nebo vlastním pohybovým projevem žáků i při tělesné výchově. Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, může ji uvolňovat, zpestřovat, přinášet pocity uspokojení a dobrou náladu, může ale také žáky povzbuzovat, posilovat je ve snaze dosáhnout dobrých výsledků. Hudební výchova se dá dobře propojovat i s výukou vlastivědy (poznávání lidových písní z určité oblasti, poslechy ukázek hudby, které se vztahují k místu narození významného hudebního skladatele, k historickým událostem aj.), můžeme ji propojit i s výukou přírodovědy (je např. mnoho písní o květinách, zvířatech, o vodě, o lese aj.)

Při hodnocení výsledků práce žáků v hudební výchově tohoto období se přihlíží k aktivitě, s jakou se zapojují do různých činností ve výuce, ke snaze žáků spolupracovat s ostatními a nenarušovat práci v HV. Žák je klasifikován za projevené dovednosti a snahu uspět v prováděných hudebních činnostech. Není vhodné klasifikaci v tomto období provádět na základě testů, prověrek z hudební výchovy nebo zkoušení teorie. Tyto způsoby jsou jen doplňkové a orientační, jsou zpětnou vazbou pro učitele, co v těchto oblastech žáci zvládli. Teoretické učivo má při výuce HV v tomto období jen podpůrný charakter.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

Žák

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

Žák

- rytmičuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu,
- pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Učitel

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žák

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

Žák

- zamýšlí se nad obsahem hudebních děl

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

Žák

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře,
- tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné temповé a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a – b) <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> taktování, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> kvality tónů – délka, síla, barva, výška hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. 	<p>OSV 1, 5, 9</p> <p>MKV 1</p> <p>Čj Literatura, poezie – písňové texty</p> <p>Ma Rytmus, opakování, pravidelnost, zlomky...</p> <p>Vv Výtvarné vyjádření hudebního zážitku (a naopak)</p> <p>Pč Výroba jednoduchého hudebního nástroje</p>

4. – 5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not • využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • dvojhlas a vícehlas – pro-dleva, kánon, lidový dvojhlas apod. • hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.) • záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • rytmi-zace, melo-dizace a styli-zace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, pro-dleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b) • záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt 	<p>OSV 5, 9</p> <p>MKV 1</p> <p>MV 4</p> <p>Čj Literatura, poezie – písňové texty</p> <p>Ma Rytmus, opakování, pravidelnost, zlomky...</p> <p>Vv Výtvarné vyjádření hudebního zážitku (a naopak)</p> <p>Pč Výroba jednoduchého hudebního nástroje</p>

	<p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">• kvality tónů – délka, síla, barva, výška• vztahy mezi tóny – souzvuk, akord• hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu• hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj• hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace• interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	
--	---	--

5.3.5.2 Výtvarná výchova

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. - 3. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků
- rozvíjet tvořivé schopnosti žáků, pěstovat jejich estetické cítění a vkus
- vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků
- vytvářet kladný citový vztah k výtvarnému umění
- seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami
- učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat
- dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným vzorem
- četbou, vyprávěním příběhem, hudbou, dramatickým dílem podněcovat a rozvíjet výtvarné představy žáků, dát možnost výtvarným projevům v různých technikách
- výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů
- výtvarně zobrazovat tvary předmětů na základě her s nimi
- kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představivost a jemnou motoriku
- pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, hledat a odlišovat struktury
- dbát na rovnoměrnost a vyváženost smyslových, citových a rozumových přístupů a jejich propojování s důrazem na rozvoj fantazie a svobodného subjektivního vyjadřování
- učit se prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých
- využívat zkušeností žáků, učit je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování
- dovedností získaných při výtvarných činnostech využívat při výuce prvouky, matematiky, českého jazyka i psaní a naopak
- seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře – ilustrátory, mezipředmětové vztahy se čtením a literární výchovou
- podílet se na výzdobě třídy, školy; učit se prezentovat své práce
- příležitostně navštěvovat výstavy dětských výtvarných prací a výstavy výtvarných umělců v regionu

Charakteristika výuky:

Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

V 1. – 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo zpařeměti, předlohám se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie. Děti potom často tvoří s velkým zaujetím a prožívají velkou radost z toho, co vytvořily.

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobře, když svůj výtvarný projev mají žáci možnost obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory. Často právě vzájemné hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků.

Tato výchova prolíná celým obdobím. Jeví se jako vedení žáka:

- k svobodnému výtvarnému vyjádření
- k uvědomování si krásy tvarů, barev a barevných kombinací, struktur
- k postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky (technologie), ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod.
- k účasti na utváření prostředí, ve kterém žijeme, učíme se

Ve všech formách výtvarného projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření, v kombinovaných technikách ...) se projevuje dětská osobnost dítěte, jeho citění a chápání světa kolem sebe. Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí blízce s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí. Učitelům se přímo nabízí možnost k mezipředmětovým vztahům a využití výtvarných činností žáků v různých malých projektech. Velmi vhodné je uplatňovat ve výuce náměty z žákova okolí, z dětského života z prostředí obce i školy.

Při výtvarné tvorbě plně her, fantazie, spontánnosti, experimentů s technikami i materiály by nemělo v tomto období chybět ani výtvarné zpracování určitého konkrétního tématu (kresbou, malbou), které některých pojetích pohledu na výtvarnou výchovu v tomto školním věku bývá poněkud zatlačováno do pozadí pro svou údajnou nevhodnost, obtížnost či přílišnou konkrétnost. Ale i tato oblast má v tomto období své místo a opodstatnění.

Takové výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- na základě vlastní představy dítěte
- podle skutečnosti

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jeho citovém životě. Motivací k těmto kresbám může být prožitky z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod.

Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Každý sleduje zpočátku něco jiného, někoho zaujme barva, jiného zaujmou detaily, někdo dovede zachytit linie pozorovaných věcí, někdo zase zachytí jejich funkci. Žák se postupně učí výtvarně uvažovat, pozorně vnímat skutečnost a výtvarně vystihnout její podobu. Proto již v tomto období můžeme začít i s kreslením věcí podle skutečnosti. Žáci samozřejmě nedokáží hned dokonale zachytit pozorovanou skutečnost. Spokojujeme se proto zejména s vystižením toho charakteru předmětu, který pozorujeme. Tyto kresby velmi vhodně využíváme nejen při výuce prvouky, ale i v hodinách matematiky, čtení a psaní. Mnohý žák se v mladším školním věku snáze vyjadřuje kresbou než slovy. Kresbou může např. snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čtenému příběhu, porozumění funkci pozorované věci (např. mlýnek, struhadlo). Tím výtvarná výchova přesahuje rámec předmětu jako takového.

Na vytváření žákovského výtvarného vkusu a jeho vztahu k výtvarnému umění a výtvarným hodnotám má také vliv prostředí (rodina, škola, obec, její okolí), kde děti žijí. Nemalý vliv má i rozvoj techniky – fotografie, televize, video, počítače, které zprostředkovávají dětem spoustu podnětů, zážitků (pozitivních, ale v mnoha případech i negativních).

a také takováto témata do hodin výtvarné výchovy zařazovat a pomoci tak dětem přemíru podnětů zpracovávat, uvědomovat si jejich hodnotu, zaujímat k nim nějaké postoje, vnímat pozitivní i negativní.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- Je vedený k samostatnému pozorování a vnímání reality s řešením výtvarných problémů
- Využívá poznatky v dalších výtvarných činnostech
- Zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Učitel

- Vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

Žák

- Samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- Přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímá k nim svůj postoj
- Využívá získaná poznání

Učitel

- Vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

Žák

- Zapojuje se do diskuse
- Respektuje názory jiných
- Pojmenovává vizuálně obrazné elementy, porovnává je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření

Učitel

- Vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

Žák

- Umí tvořivě pracovat ve skupině
- Respektuje různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Učitel

- Vede žáky ke kolegiální pomoci

Kompetence pracovní

Žák

- Užívá samostatně vizuálně obrazné techniky
- Dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla

Učitel

- Vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

Žák

- Chápe a respektuje estetické požadavky na životní prostředí

Učitel

- Pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků, učit je vyjadřovat myšlenky, představy a pocity výtvarnými prostředky
- umožnit žákům vnímat krásu okolního světa jako součást každodenního života
- rozšiřovat soubor užívaných technik a seznamovat žáky s dalšími výtvarnými nástroji a různými materiály
- rozšiřovat soubor užívaných technik
- rozvíjet schopnost vnímat krásu přírody, vyjadřovat své pocity a dojmy a výtvarně je zpracovávat
- rozvíjet přirozenou potřebu žáků vlastního výtvarného vyjádření
- rozvíjet individuálně tvořivé schopnosti žáků,
- pěstovat estetické cítění a vkus žáků
- sebezpoznání, sebeuvědomění
- vést žáky ke schopnosti vnímat krásu lidového umění a dostupných uměleckých děl
- vážit si kulturních hodnot a dovedností lidí
- rozvíjet schopnost žáků esteticky ovlivňovat své prostředí
- umožňovat konfrontaci osobních postojů s postoji jiných
- rozvoj tolerance k lidem a duchovním hodnotám

Charakteristika výuky předmětu výtvarná výchova ve 2. období základního vzdělávání:

Výtvarná výchova je podstatnou částí základního vzdělávání žáků. Jejím cílem je rozvíjet vkus žáků, jejich cit pro umění, jejich dovednost výtvarně se vyjadřovat, cíl je zaměřen i na objevování talentovaných žáků. Nezaměňujeme ji se speciálním uměleckým vzděláním.

V tomto období se zaměřuje na:

1. vycvičení oka a žakovy ruky
2. rozvíjení schopnosti čistého a jistého zobrazování
3. pěstování správného vnímání krásy formy, linie, barvy i symetrie

Výuka výtvarné výchovy je postavena na tvůrčích činnostech, které umožňují rozvíjet žákovo vnímání, výtvarné cítění, představivost, fantazii, myšlení, prožitky. Využívá k tomu nejen výtvarné prostředky tradiční a ověřené, ale i nově vznikající.

Ve 2. Vzdělávacím období je výuka výtvarné výchovy spojována často i s výukou jiných předmětů. Výtvarně lze vyjadřovat zvolený jednoduchý rytmus melodie. Při kresbě přírodnin je vhodné využít znalostí z přírodovědy, při kresbě náradí je třeba znát, jak a k čemu se určité náradí používá, zde tedy vytváříme mezipředmětovou vazbu s praktickými činnostmi, při tematickém kreslení se dá vhodně využít některé četby z čítanky. Kresby se posuzují podle toho, kolik originálního pozorování a myšlenek v nich žák projevil, jak využil plochu výkresu, jak pracoval s barvou.

V předcházejícím vzdělávacím období i v období předškolním byla výtvarná výchova dítěti především prostředkem k vyjadřování myšlenek. Ve 2. období se postupně tříbí smyslová vnímavost, uvědomělé pozorování a výtvarné vidění.

Žáci se naučí citlivěji vnímat tvary, barvy, struktury, vzájemné vztahy částí a celku, a tak se zabezpečuje nenásilný přechod od prvotních grafických forem k formám členitějším. Žáky je třeba postupně vést k větší samostatnosti při rozmístění kresby se zřetelem na námět, velikost a tvar plochy, pěstovat u nich smysl pro prostorovou dispozici.

Žáci zobrazují předměty tak, jak se jeví jejich oku. Pravidla perspektivy žáci vyvozují z pozorování, pod vedením učitele. Primární výuku pravidel perspektivy považujeme spíše za překážku.

Geometrických modelů se užívá jen k objasnění konstrukce skutečných předmětů. Při kreslení listů,

Školní vzdělávací plán ZŠ Světlice, příspěvková organizace

ovoce a jiných předmětů žáky upozorňujeme na osovou souměrnost některých přírodnin. K dosažení dovednosti vyjádřit symetrii mohou přispět kresby předmětů prováděné např. pastelkami nebo vodovými barvami bez předběžných obrysů.

Barvu spojujeme s tvarem. Je dobře, aby si v 1. období žáci dostatečně pohráli s barvami a přirozenou cestou se seznámili se změnami, způsobenými jejich kombinacemi. Znovu žákům ukazujeme, od začátku do konce, techniku pokládání barev. Při vystihování určitého tónu např. u zelené barvy necháme žáky určitou dobu objevovat rozmanité zelené tóny vznikající mícháním žluté, modré a zelené barvy z palety, následovat musí hovor o tom, co objevili, co se komu podařilo. Předcházíme tak potížím vznikajícím při současném pozorování tvaru předmětu a jeho barvy. Žáci později snadno kombinují barvy a jejich mícháním tvoří složitější barevné tóny.

Při kreslení nástrojů vycházíme ze způsobu jejich užívání. To má nejen význam praktický (poznání funkce nástroje), ale i přímý a kladný vliv na výsledek kresby. Znájí-li žáci funkci celého nástroje i jeho částí, snáze a přesněji porovnávají jejich velikost, tvar i poměrnost.

Pro vytváření vzorů je prospěšná mezipředmětová vazba s geometrií, využíváme dovednosti provádět náčrty základních geometrických obrazců. Geometrické obrazce mohou být základem mnoha opakujících se vzorků. Geometrické tvary jsou pro děti přístupné a snadno proveditelné. Později může následovat též stylizace a kombinace jednoduchých přírodních tvarů. Kombinací zvolených prvků se vyplňuje určitá plocha nebo se jich používá k dekoraci některého předmětu. Takové kreslení využívá mezipředmětových vztahů s hudební výchovou (rytmy, kontrasty, opakování, střídání).

Předkládání stylizovaných forem, kterých s úspěchem použili různí návrháři, vede žáky k tomu, že začnou stylizovat prvky přírodní. Při pozměňování toho, co poznali, mají dost možností, aby mohli uplatnit svou vynalézavost a fantazii.

Kreslení z paměti je cenné jak pro děti nejmladší, tak i pro starší žáky. Je dobře, když žáci 4. a 5. r. nejprve předložený předmět prostudují a nakreslí a potom jej zkusí nakreslit z paměti. Pokud žák ví, že bude kreslit z paměti, snaží se, aby si zapamatoval podobu předmětů. Zvyká si předměty pozorně pozorovat, a tak si postupně vytváří vnitřní zásobu obrazů, které mu poslouží jako předlohy ke kreslení. Žák se tak rovněž učí soustředit svoji pozornost.

Modelování je velmi vhodné pro mladší žáky, ale dobře ho v kombinaci s různými materiály příležitostně využíváme i v tomto vzdělávacím období.

Žáci jsou v rámci výtvarné výchovy také seznamováni s díly předních domácích i evropských umělců. Vhodné jsou návštěvy výstav takových děl, která jsou žáci schopni pochopit, a která je mohou mravně a citově obohatit. Žáky seznamujeme s díly různých oborů umění. Žáci se je učí chápat a rozumět jim.

Ve výtvarné výchově v tomto období často využíváme mezipředmětové vztahy ve spojení s literární výchovou, s výukou geometrie, s přírodovědou, vlastivědou i s přípravou některých žákovských pomůcek. Jedním z úkolů výtvarné výchovy je připravovat žáka na praktický život, ve kterém budou v mnoha oborech potřebovat něco skutečného zakreslit nebo načrtnout. K tomu ho vedou reálné kresby.

V tomto období využíváme každé vhodné příležitosti k zušlechťování citů žáků, pěstujeme jejich smysl pro přírodní krásy, a to jak ve výtvarné výchově, tak i v ostatních předmětech. Žáci jsou seznamováni s vhodnými díly různých oborů umění prostřednictvím obrazů a ilustrací, učí se je chápat a rozumět jim.

Žák bude po ukončení 1. stupně schopen výtvarného vyjádření takovým způsobem, který ho uspokojí. Dokáže při práci uplatňovat představivost i fantazii. Při kresbě bude chápat vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů, bude postupovat od celku k detailům. Dokáže se orientovat v malířských a kreslířských potřebách a bude je umět udržovat v pořádku. Po ukončení práce si dokáže uvést své pracovní místo do původního stavu. Výtvarná výchova na 1. stupni je základem k dalšímu rozvíjení estetického cítění žáků na 2. stupni.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- Je vedený k samostatnému pozorování a vnímání reality při řešení výtvarných problémů
- Využívá poznatky v dalších výtvarných činnostech
- Zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Učitel

- Vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

Žák

- Samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- Přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímá k nim svůj postoj
- Využívá získaná poznání

Učitel

- Vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

Žák

- Zapojuje se do diskuse
- Respektuje názory jiných
- Pojmenovává vizuálně obrazné elementy, porovnává je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření

Učitel

- Vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

Žák

- Umí tvořivě pracovat ve skupině
- Respektuje různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Učitel

- Vede žáky ke kolegiální pomoci

Kompetence pracovní

Žák

- Užívá samostatně vizuálně obrazné techniky
- Dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla

Učitel

- Vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

Žák

- Chápe a respektuje estetické požadavky na životní prostředí

Učitel

- Pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
1. – 3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznává a pojmenovává linie, tvary, barvy a další prvky vizuálně obrazného vyjádření ● porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ ● v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ● vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky ● interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností ● na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	cvičení smyslového vnímání, rozvoj schopností poznávání (Prv) kreativita, pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak (Prv) komunikace, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem (Prv) OSV 1, 5 EVV 4
	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY	
	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a	

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

	<p>kresby typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství manipulace s předměty, pohyb těla v prostoru, užití fantazie, vnímání předmětů z běžného života, výtvarný doprovod textů a ilustrace</p>	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
	<p>osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření</p>	

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

4. – 5. ročník			
<i>Očekávané výstupy</i>	<i>Učivo</i>	<i>Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky</i>	
	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ● užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model ● při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy ● nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě ● osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného 	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly — vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly</p> <p>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p>	<p>cvičení smyslového vnímání, pozornost a soustředění, rozvoj schopností poznávání komunikace, řeč těla (Př)</p> <p>komunikace, řeč předmětů a prostředí utvářeného člověkem (Vla, Čj).</p>	
	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
		<p>typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama</p> <p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p>	<p>OSV 5</p> <p>EVV 3,4</p> <p>MV 4</p>
	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

<p>vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace <p>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření</p> <p>proměny komunikačního obsahu – změny tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	
---	--	--

5.3.6 Člověk a zdraví

5.3.6.1 Tělesná výchova

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a dovedností žáků
- rozvoj smyslu pro účelný a krásný pohyb
- získat návyky správného držení těla, nacvičovat základní cviky k získání těchto návyků
- vést žáky k vědomému zvládnutí pohybu, zařazovat cviky na koordinaci pohybů
- zvyšovat pohybový rozsah a obratnost žáků
- upevňovat charakterové vlastnosti žáků, rozvíjet sociální vztahy
- získávat pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu
- vštípit dětem radostný pocit z pohybu
- pochopit důležitost organizace a spolupráce hlavně formou her (dodržování pravidel, umět se podřídit kolektivu, spolupracovat...)
- neustále seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních zásad (při hrách v tělocvičně, na hřišti, při cvičeních s náčiním nebo na náradí...)
- umět slyšet, vnímat a reagovat na povely učitele (nejen na píšťalku, ale i na jiné podněty – slovní, gestikulační ...)
- naučit žáky připravit na sportovní výkony – zvolit vhodnou obuv, vhodné oblečení (sepnout vlasy, odložit hodinky a jiné cennosti ...)
- posilovat tělesnou kondici a duševní pohodu dětí správně zvolenými aktivitami, vhodnými a přiměřenými tomuto věku
- z hlediska správné organizace a bezpečnosti je vhodné zvládnout s dětmi základy pořadových cvičení (nástupy, povely pozor, pohov...)
- využívat různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností žáků – to je zvyšovat obratnost, vytrvalost, rychlost, pohyblivost (za pomoci různého náčiní, využití různých druhů náradí, přeskoky, odrazy, překonávání překážek, různé druhy běhů...)
- vnímat důležitost průpravných cvičení (rozcviček), jako prostředku pro zlepšení a odstranění nedostatků, které vznikají z jednostranného zatížení páteře či ze špatného způsobu života, nedostatku sportovních aktivit
- seznamovat žáky s důležitostí správného rozcvičení, využívat veškeré kompenzační prostředky (protahovací, uvolňovací cvičení, strečink, ...)
- učit žáky cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjadřovat pohybem, snažit se rozvíjet rytmické cítění, začleňovat taneční prvky (lidové písničky)
- rozvíjet dovednosti žáka zvládnutím základů atletické abecedy (běhy, skoky, hody...)
- zvládat průpravná cvičení pro míčové hry, správně zvládat techniky házení, chytání, přihrávání
- seznamovat žáky s nácvikem jednoduchých základů miniher
- vkládat dle možností cvičení v různém prostředí, seznamovat žáky s pohybem na hřišti, ve volné přírodě, v lese
- dle možnosti zařadit zimní sportování (bobování, sáňkování, lyžování, bruslení)
- vštípit základy plaveckých dovedností

- nesoustředit se jen na hodiny TV, ale začleňovat do vyučování další pohybové aktivity – vycházky, pohybové chvilky, cviky ve třídě na správné držení těla)

Charakteristika výuky:

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností. (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu ...).

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.

Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním radostného pocitu z pohybu u dětí se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel.

Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.

Neustále věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce TV, průběžně opakujeme bezpečnostní pravidla, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Zde musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit.

V hodinách TV se nezaměříme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.

Zařazování kurzu plavání – dle podmínek školy.

Tělovýchovné chvilky

Do vyučovacích hodin ostatních předmětů je vhodné vkládat tělovýchovné chvilky. Zařazují se, když se u žáků začne projevovat únava. Jejich programem jsou koordinační, vyrovnávací i kondiční cviky, které žák zná z výuky TV v daném ročníku.

Hygienické požadavky pro výuku TV

Na vyučovací hodiny TV se žáci převlékají do cvičebních úborů. Z pedagogických důvodů používá cvičební úbor i učitel. Pro zvýšení odolnosti organismu se doporučuje, aby výuka TV probíhala často na hřišti nebo v terénu.

Charakteristika některých cvičení zařazovaných pravidelně do hodin TV

Vyrovnávací cviky

Jsou to průpravná gymnastická cvičení, která jsou zaměřena na uvolnění a protažení jednotlivých svalových skupin. V tomto období posilovací cviky zařazujeme jen jednoduché a krátce. Pozornost

věnujeme cvičením koordinačním, cvičení na zvětšování pohybového rozsahu kloubů, také na podporu návyku správného držení těla.

Cvičení mohou být prováděna v rytmických obměnách s možností hudebního doprovodu. Patří sem cvičení prostná, s náčiním i na náradí, na místě i za pohybu. Dbáme při tom na přiměřený čas pro zařazování těchto cvičení do vyučovacích hodin.

Kondiční cvičení

Cvičení se zaměřením na rychlost, pohyblivost, obratnost, vytrvalost, to jsou: běh, skoky, házení, cvičení rovnováhy, lezení, šplhání, překonávání překážek, gymnastická cvičení s náčiním i bez náčiní (např. s míči, se švihadly, na lavičkách, žebřinách apod.).

Rytmická cvičení a tanec

Rytmická cvičení jsou velmi vhodnou součástí vyučování v 1. – 3. r., zařazujeme je nejen do vyučovacích hodin TV, ale též do hodin hudební výchovy i českého a anglického jazyka. Podporují značnou měrou dobrý psychický vývoj žáků. Cvičení zařazujeme jako rytmizaci jednoduchých a dětem známých pohybů podle hudebního doprovodu, v 1. a 2. ročníku cvičíme i podle říkanek a písní.

Tanec pomáhá zvládnout základní pohyby paží, nohou a trupu. Učíme žáky základní taneční kroky. Zaměřujeme se na estetický pohybový projev v přiměřeném tempu a dětem srozumitelném rytmu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák

- je veden k osvojení si základního tělocvičného názvosloví,
- učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení,
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími,
- orientuje se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel

- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

Žák

- uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka,
- řeší problémy v souvislosti s nesporním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a náradím.

Učitel

- dodává žákům sebedůvěru,
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

Žák

- je veden ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích,
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sám je i vydává,
- zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých,

- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

Žák

- je veden k jednání v duchu fair-play - dodržuje pravidla, označí přestupky,
- respektuje opačné pohlaví,
- zvládá pohybové činnosti ve skupině.

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská

Žák

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti,
- spojuje svou pohybovou činnost se zdravím,
- zařazuje si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení,
- je veden ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení,
- učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel

- umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

Žák

- je veden učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě,
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Učitel

- vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- a) činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- b) činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- c) činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Formy realizace

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci

cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák

- je veden k osvojení si základního tělocvičného názvosloví,
- učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení,
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími,
- orientuje se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel

- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

Žák

- uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka,
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Učitel

- dodává žákům sebedůvěru,
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

Žák

- je veden ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích,
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sám je i vydává,
- zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých,
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

Žák

- je veden k jednání v duchu fair-play - dodržuje pravidla, označí přestupky,
- respektuje opačné pohlaví,
- zvládá pohybové činnosti ve skupině.

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská

Žák

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti,
- spojuje svou pohybovou činnost se zdravím,

- zařazuje si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení,
- je veden ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení,
- učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel

- umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

Žák

- je veden učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě,
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Učitel

vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • spojuje si každodenní pravidelnou pohybovou činnost se zdravím 	příprava před pohybovou činností, pohybový režim, organizace a bezpečnosti při pohybových činnostech, hygiena pohybových činností, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení obuv, bezpečnost v šatnách, bezpečné ukládání tělocvičného nářadí a náčiní	OSV 1, 3
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • umí využít nabízené příležitosti k pohybu • uvědomuje si význam správného držení těla • spolupracuje při jednoduchých týmových činnostech a soutěžích • hraje organizačně méně náročné hry • manipuluje s jednoduchým cvičebním nářadím a náčiním • rozpozná základní atletické disciplíny: hod, běh, skok • zná základní gymnastické prvky 	správné držení těla, dodržování daných pravidel při týmových činnostech a hrách, soulad hudby a pohybu, základy míčových her, přihrávky jednoruč a obouruč, základy atletiky: hod míčkem, nácvik skoku, základy gymnastiky: válení sudů, kotoul vpřed, jednoduchá cvičení na lavičkách, cvičení s lany a se švihadly lyžařský výcvik	OSV 1, 2, 3
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none">• užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence• reaguje na základní pokyny a povely• respektuje pravidla jednoduchých her	základní tělocvičné pojmy, signály pro organizaci činností, pravidla osvojovaných činností a her	
--	--	--

2. ročník.		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová té- mata, mezipřed- mětové vztahy), poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • spojuje si každodenní pravidelnou pohybovou činnost se zdravím 	příprava před pohybovou činností, pohybový režim, organizace a bezpečnosti při pohybových činnostech, hygiena pohybových činností, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení obuv, bezpečnost v šatnách, bezpečné ukládání tělocvičného nářadí a náčiní	OSV 3
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • má osvojené pohybové dovednosti na úrovni svých pohybových předpokladů • projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti • pěstuje svou samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti • respektuje zdravotní handicap druhých • plave na úrovni dle svého příslušného plaveckého stupně • manipuluje s jednoduchým cvičebním nářadím a náčiním • si zdokonalí základní atletické disciplíny: hod, běh, skok • si upevní základní gymnastické prvky 	správné držení těla, dodržování daných pravidel při týmových činnostech a hrách, soulad hudby a pohybu, základy míčových her, přihrávky jednoruč a obouruč, základy atletiky: hod míčkem, nácvik skoku, základy gymnastiky: válení sudů, kotoul vpřed, vzad, jednoduchá cvičení na lavičkách, cvičení s lany a se švihadly, celkový rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti plavecký výcvik, turistika, lyžařský výcvik	OSV 3, 10
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none">• užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence• reaguje na základní pokyny a	základní tělocvičné pojmy, signály pro organizaci činností, pravidla osvojovaných činností a her, kladný	OSV 1
--	--	-------

<p>povely</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje a zná pravidla jednoduchých her a soutěží 	<p>vztah ke sportu, správné zásady, jednání a chování, hraní v duchu fair-play</p>	<p>Sebepoznání a sebepečení Seberegulace a sebeorganizace Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<p>3. ročník.</p>		
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • spojuje si každodenní pravidelnou pohybovou činnost se zdravím • zařazuje do svého pohybového režimu preventivní činnosti • pravidelně cvičí 	<p>příprava před pohybovou činností, pohybový režim, organizace a bezpečnosti při pohybových činnostech, hygiena pohybových činností, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení obuv, bezpečnost v šatnách, bezpečné ukládání tělocvičného nářadí a náčiní, význam pravidelného pohybu pro naše zdraví</p>	<p>OSV 2, 3</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • má osvojené pohybové dovednosti na úrovni svých pohybových předpokladů • zhodnotí jednoduše kvalitu pohybových činností • pěstuje svou samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti • respektuje zdravotní handicap druhých • manipuluje s jednoduchým cvičebním nářadím a náčiním • pozná jednotlivé druhy míčů, umí určit jejich uplatnění a umí s nimi manipulovat 	<p>správné držení těla, dodržování daných pravidel při týmových činnostech a hrách, základy míčových her, příhrávky jednoruč a obouruč, základy atletiky: hod míčkem, nácvik skoku, základy gymnastiky: válení sudů, kotoul vpřed, vzad, jednoduchá cvičení na lavičkách, cvičení s lany a se švihadly, celkový rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti, běh v terénu, rychlý běh, dribling, nácvik přeskoku přes nářadí s použitím odrazového můstku, cvičení na gymbalonech, cvičení s obručí plavecký výcvik, turistika, lyžařský výcvik</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • zdokonalí si základní atletické disciplíny: hod, běh, skok • si upevní základní gymnastické prvky • umí skloubit hudbu a pohyb 		
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence • reaguje na základní pokyny a povely • respektuje a zná pravidla jednoduchých her a soutěží • si je vědom porušení pravidel a následků pro sebe a své družstvo 	základní tělocvičné pojmy, signály pro organizaci činností, pravidla osvojovaných činností a her, kladný vztah ke sportu, správné zásady, jednání a chování, hraní v duchu fair-play, řešení přestupků proti pravidlům	OSV 7, 9
ROČNÍK: 4.		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • spojuje si každodenní pravidelnou pohybovou činnost se zdravím • pracuje adekvátně s úspěchem a neúspěchem při pohybových činnostech • zvládá základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění po jejím ukončení • umí adekvátně reagovat na úraz spolužáka 	příprava před pohybovou činností, pohybový režim, organizace a bezpečnosti při pohybových činnostech, hygiena pohybových činností, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení obuv, bezpečnost v šatnách, bezpečné ukládání tělocvičného nářadí a náčiní, význam pravidelného pohybu pro naše zdraví, první pomoc v podmínkách TV, správné zadání zátky, cviky zdravotní TV, rozvoj koordinace	OSV 2
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • má osvojené pohybové dovednosti na úrovni svých pohybových předpokladů • zhodnotí jednoduše kvalitu pohybových činností • pěstuje svou samostatnost, odvalu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti • respektuje zdravotní handicap druhých • manipuluje s jednoduchým cvičebním náradím a náčiním • plave na úrovni dle svého příslušného plaveckého stupně • zdokonalí si základní atletické disciplíny: hod, běh, skok • si upevní základní gymnastické prvky • zvládne jízdu na kole na dopravním hřišti 	<p>správné držení těla, dodržování daných pravidel při týmových činnostech a hrách, soulad hudby a pohybu, základy míčových her, přihrávky jednoruč a obouruč, základy atletiky: hod míčkem, nácvik skoku, základy gymnastiky: válení sudů, kotoul vpřed, kotoul vzad, cvičení s náčiním, jednoduchá cvičení na lavičkách, cvičení s lany a se švihadly, celkový rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti, běh v terénu, rychlý běh, běh 60m, běh 300m, dribling, nácvik přeskočení přes náradí s použitím odrazového můstku, cvičení na gymbalonech, cvičení s obručí, pravidla vybíjené, florbal, plavecký výcvik, výchova cyklisty – dopravní hřiště turistika, lyžařský výcvik</p>	<p>OSV 9</p>
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojené tělocvičné nářadí na úrovni cvičence • reaguje na základní pokyny a povely • respektuje a zná pravidla jednoduchých her a soutěží • si je vědom porušení pravidel a následků pro sebe a své družstvo 	<p>základní tělocvičné pojmy, signály pro organizaci činností, pravidla osvojovaných činností a her, kladný vztah ke sportu, správné zásady, jednání a chování, hraní v duchu fair-play, řešení přestupků proti pravidlům</p>	<p>OSV Kooperace a kompetice Mezi- lidské vztahy</p>

5. ročník.		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová té- mata, mezipřed- mětové vztahy), poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • projevuje v souladu s činností, vlastními předpoklady, úspěchem či neúspěchem přiměřenou radost z pohybových činností • uplatňuje hlavní zásady pohybové hygieny a správného držení těla • uplatňuje pravidla bezpečného chování při pohybových činnostech 	pohybový režim, příprava před pohybovou činností, uklidnění organizmu po pohybové činnosti, správné držení těla, hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, organizace a bezpečnost při pohybových činnostech, vhodné oblečení a obuv pro pohybové aktivity, bezpečnost v šatnách a při přípravě a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první	OSV 4 EVV 3, 4
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní přípravu organizmu před pohybovou činností i uklidnění po ukončení činnosti • adekvátně reaguje při úrazu spolužáka 	pomoc v podmínkách TV, správné zadání zátěže, cviky zdravotní TV, rozvoj koordinace	

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • má osvojené pohybové dovednosti na úrovni svých pohybových předpokladů • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • projevuje samostatnost, odvalu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti • učí se respektovat zdravotní handicap • účastní se plaveckého výcviku 	<p>základy sportovních her, pohybová tvořivost, atletika: rychlý běh – 60m, běh v terénu, vytrvalostní běh – 400m , štafetový běh, hod míčkem, skok do dálky, skok z místa, míčové hry: přihrávky jednoruč a obouruč, driblínek, hra s basketbalovým míčem, pravidla vybíjené, florbalu, basketbalu, gymnastika: kotoul vpřed, vzad, jednoduchá cvičení na lavičkách, akrobacie, přeskoky – roznožka, výskok do kleku a dřepu, cvičení se švihadly, rytmičké a kondiční formy cvičení, cvičení na náradí a s náčiním, cvičení s plnými míči, plavecký výcvik, lyžařský výcvik, turistika celkový rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti</p>	<p>OSV 9</p>
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence, • reaguje na základní pokyny a povely • respektuje a zná pravidla jednoduchých her a soutěží, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo • zorganizuje nenáročnou jednoduchou činnost a soutěž na úrovni třídy 	<p>základní tělocvičné pojmy, signály pro organizaci činnosti, pravidla osvojovaných pohybových činností a her, vztah ke sportu – zásady jednání a chování, řešení přestupků proti pravidlům</p>	

5.3.7 Člověk a svět práce

5.3.7.1 Pracovní činnosti

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- vytvářet při praktických činnostech s různými materiály základní pracovní dovednosti a návyky
- prostřednictvím pracovní praktické činnosti žáků napomáhat rozvoji jejich rozumové činnosti, rozšíření jejich obzoru
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracovávání materiálů a všimnout si jejich vlastností
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží, naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit pro určitou pracovní činnost pracovní nástroj podle jeho vhodnosti
- postupně vytvářet pozitivní vztah žáků k práci
- prostřednictvím praktické činnosti s různým materiálem a nástroji pomáhat zpřesňovat představy dětí o věcech a jevech okolního světa
- učit žáky, aby při práci uvažovali, aby věděli, co chtějí dělat a připravili si všechno, co budou k práci potřebovat, učit žáky individuálně zodpovídat za kvalitu své práce
- získávat aktivní vztah k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů

- dát prostor žákovským nápadům pro praktické práce a tvůrčí činnosti

Charakteristika výuky:

Praktické činnosti v 1. období základního vzdělávání jsou vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty. Výuka komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu. Žák se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí.

Při výuce jsou upřesňovány představy žáků o věcech a jevech, o kterých hovoří při vyučování českému jazyku, matematice a prvouce. Učí se poznatky o nich prakticky využívat. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení.

V průběhu praktických činností v 1. – 3. ročníku jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí.

Při práci s drobným materiálem učíme žáky stříhat, ohýbat, spojovat, výtvarně ztvárňovat - dávat výrobkům pěkný vzhled. To podporuje dětskou představivost obrazotvornost a vytváří smysl pro estetické cítění.

Při práci s papírem učíme žáky poznávat vlastnosti a druhy papíru, naučíme je správně držet nůžky, stříhat celou délkou ostří nůžek i části ostří. Učíme je poznávat, z čeho nůžky jsou a jaké mají vlastnosti a jak se s nimi bezpečně zachází.

Při modelování žáci poznávají vlastnosti modelovací hmoty, vytvářejí z ní jednoduché předměty, zvířata i postavy a to většinou podle jejich vlastních představ. Modelování lze vhodně využívat při skupinové práci na určité téma, často ve spojení s ostatními vyučovacími předměty. Žáci se pak musí mezi sebou dohodnout na společném řešení a práci si mezi sebou rozdělit. Uplatňuje se zde spolupráce a komunikace.

Nezanedbatelný je přínos vyučovacím předmětu pro uplatňování výchovy žáků ke zdraví a jejich bezpečnosti. Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Při praktických činnostech se žáci učí:

- organizovat své pracovní prostředí a vlastní činnosti – rozdávat, uspořádat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své náčiní i místo v pořádku
- pracovní kázní – být pozorný a opatrný, vědět co dělat, aby byla určitá pracovní činnost dostatečně bezpečná pro žáka samotného i pro spolužáky, dodržovat též hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech a správné uchopení pracovního náčiní, při jeho správném výběru
- uvědomovat si význam vlastní činnosti a práce
- umět o své činnosti povědět druhým

Dbáme na to, aby byly praktické činnosti spojovány s rozvojem poznání a řeči.

Vyučovací předmět praktické činnosti by měl být v průběhu celého 1. Vzdělávacího období volně mezi předměty využíván. Žáci si při něm mohou připravit všechny drobné pomůcky, které potřebují k výuce v rámci dalších vyučovacích předmětů.

V tematických celcích převládá široké spektrum praktických činností, kterými se mohou žáci v průběhu vyučování zabývat. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak tematické celky do výuky zařadí, zda se bude k některým okruhům v průběhu roku vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Praktické činnosti jsou v 1. období základního vzdělávání základem všech tematických celků. V jejich průběhu jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí a to jako nezbytné poznatky s ohledem na jejich použití. Žák také u každé práce dostává poučení o bezpečnosti při zacházení s nářadím a ochraně zdraví při určité pracovní činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí,
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě

Učitel

- umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žák

- promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- snaží se rozvíjet u žáků tvořivost,
- vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

Žák

- rozšiřuje si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek,
- učí se popsat postup práce

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

Žák

- pracuje ve skupině,
- vytváří společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých,
- společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Učitel

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

Kompetence občanské

Učitel

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

Žák

- správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Učitel

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů

- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvíjet manuální dovednosti žáků
- vytvářet správné pracovní návyky při práci s nástroji
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat, k čemu slouží a uvědomovat si, jak je třeba s nimi správně a bezpečně zacházet
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracování materiálu, uvažovat o vlastnostech materiálu, zkusit vybrat vhodný materiál pro daný výrobek
- učit žáky při práci uvažovat o tom, co je třeba si k práci připravit, co dělat a jak postupovat
- mít vytrvalost při dokončení práce a snažit se, aby byl výsledek práce co nejlepší
- vytvářet pozitivní vztah žáků k práci
- vést žáky k tomu, aby si všímali práce jiných lidí a snažili se poučit z toho, co vidí
- seznámit žáky se základním vybavením kuchyně, pamatovat na bezpečnost a hygienu práce při přípravě jednoduchého jídla
- naučit žáky zásadám správného stolování

Charakteristika výuky:

Praktické činnosti patří svou podstatou k činnostnímu učení, žáci při nich uplatňují zručnost, své individuální dovednosti získané v rodině, mohou realizovat své nápady. Při výuce pracovních činností se zaměřujeme na získávání praktických pracovních dovedností a návyků.

Úkolem vyučovacího předmětu je vytvářet u žáků kladný vztah k práci. V rámci vyučování praktickým činnostem budou mít žáci možnost poznávat různé materiály, opracovávat je, vyrábět určené předměty a připravovat pomůcky pro individuální činnosti potřebné při výuce jiných předmětů.

Praktické činnosti systematicky ovlivňují rozvoj motoriky a vytváření pracovních dovedností žáků. Dobrá výuka praktickým činnostem vede žáky k dobrému osvojení pracovních dovedností a návyků. Žáci při praktických činnostech postupně získávají dobré předpoklady ke správné volbě povolání a také k pozdějšímu společenskému uplatnění.

Učí se také vytrvalosti, tvořivosti, je jim dána možnost realizovat vlastní nápady. Při praktických činnostech získávají žáci základní vědomosti o materiálech, se kterými pracují, o nástrojích, které k práci používají, i o dalších nástrojích vhodných k opracování daného materiálu. Seznamují se také s mnohými pracovními postupy, předlohami, návody, jednoduchými náčrtky a učí se podle nich pracovat. Osvojují si rovněž základní zásady hygieny a bezpečnosti při práci se zvoleným materiálem a nástroji, jsou vedeni k jejich respektování. Dále se žáci učí dodržovat pracovní postup, organizovat svou práci a udržovat pořádek na pracovním místě, po skončení práce si své místo uklidit.

Vzdělávání v této oblasti také směřuje k postupnému poznání žáků, že technika je součástí lidské kultury a je spojena s pracovní činností lidí. Učí je chápat pracovní činnost jako příležitost k sebeuplatnění.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí,

- Učitel
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
 - umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
 - pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žák

- promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- snaží se rozvíjet u žáků tvořivost,
- vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

Žák

- rozšiřuje si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek,
- učí se popsat postup práce

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

Žák

- pracuje ve skupině,
- vytváří společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých,
- společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Učitel

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

Kompetence občanské

Učitel

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

Žák

- správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Učitel

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

PRACOVNÍ ČINNOSTI

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
PRÁCE s DROBNÝM MATERIÁLEM		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu 	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton) pracovní pomůcky a nástroje (např. nůžky, lepidlo, tuš, špejle) Práce dle postupů a organizace své práce dle časové dotace. Náměty: lidové zvyky, tradice, řemesla	OSV 5 PRV, ČJ
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	Stavebnice (prostorová), sestavování modelů podle předlohy Práce s návodem, předlohou	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny 	pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě základní podmínky pro pěstování rostlin, osivo	OSV 9 PRV
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování 	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování výběr a nákup potravin,	OSV 7

4. - 5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
PRÁCE s DROBNÝM MATERIÁLEM		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti výrobky z daného materiálu, využívá prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	vlastnosti materiálu (přírodniny, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje (např. nůžky, lepidlo, tuš, špejle, jehla) Práce dle postupů a organizace své práce dle časové dotace. Náměty: lidové zvyky, tradice, řemesla	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle jednoduchého návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	OSV 5 M
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelské činnosti správné pomůcky a nástroje a náčiní 	pěstování pokojových rostlin (okrasné rostliny, květiny v interiéru, vysévání rostlin) základní podmínky pro pěstování, výživa a ochrana rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alegie	EVV 4

<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 		
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<p>Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam</p>	

6 UČEBNÍ PLÁN II. STUPNĚ

6.1 Tabulace učebního plánu

Předměty	Ročník					
	6.	7.	8.	9.	II. stupeň celkem	Disp. č. dotace *
Český jazyk	4 + 1	4	3 + 2	4 + 1	19	4
Anglický jazyk	3 + 1	3	3	3	13	1
Druhý cizí jazyk	0	2	2	2	6	
Matematika	4	4 + 1	3 + 1	4 + 2	19	4
Informatika	1	0 + 1	0	0	2	1
Dějepis	2	2	2	1 + 1	8	1
Výchova k občanství	1	1	1	1	4	
Fyzika	2	1 + 1	2	1 + 0,5	7,5	1,5
Chemie	0	0	2	2	4	
Přírodopis	1 + 1	2	1 + 1	2	8	2
Zeměpis	1 + 1	1 + 1	1	2	7	2
Hudební výchova	1	1	1	1	4	
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	
Výchova ke zdraví	1	0	1	0	2	
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	
Pracovní činnosti	1	1	1	0 + 1	4	1
Můj projekt	0	0	0	0 + 0,5	0,5	0,5
Týdenní dotace povinných předmětů	26	26	26	26	122	
Z toho disp.č. dotace	4	4	4	6		18

6.2 Poznámky k učebnímu plánu

*Na II. stupni jsme posílili hodinové dotace vyučovacích předmětů: český jazyk a literatura o 3 disponibilní hodiny, anglický jazyk o 1 disponibilní hodinu, matematiku o 3 disponibilní hodiny, informatiku o 3 disponibilní hodiny, vzdělávací oblast člověk a společnost o 1 disponibilní hodinu, vzdělávací oblast člověk a příroda o 5,5 disponibilní hodiny, pracovní činnosti o 1 disponibilní hodinu a nově je vytvořen předmět můj projekt s dotací 0,5 disponibilní hodiny.

Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků a je na II. stupni posílen o 4 disponibilní hodiny, po jedné hodině v 6., 8. a 9. ročníku.

Anglický jazyk

Vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků a je na II. stupni posílen o 1 disponibilní hodinu v 6. ročníku.

Německý, ruský a španělský jazyk

Od 7. ročníku je vyučován druhý cizí jazyk. Podle volby žáků německý nebo ruský jazyk v hodinové dotaci 2 hodiny týdně v 7., 8. a 9. třídě.

Matematika

Vyučovací předmět je povinně zařazen do všech ročníků a je na II. stupni posílen o 4 disponibilní hodiny, po jedné hodině v 7., 8. a 9. ročníku. Od školního roku 2019/2020 je na druhém stupni vyučován i konstruktivistickou metodou.

Informatika

Vyučovací předmět je povinně zařazen do všech ročníků a je na II. stupni posílen o 1 disponibilní hodinu v 7. ročníku.

Člověk a společnost

Vyučovací předměty dějepis a výchova k občanství jsou zařazeny do všech ročníků. Dějepis je posílen o 1 disponibilní hodinu v 9. ročníku.

Člověk a příroda

Vyučovací předměty fyzika, přírodopis a zeměpis jsou zařazeny do všech ročníků. Vyučovací předmět chemie je zařazen v 8. a 9. ročníku. Oblast je celkem posílena o 6,5 disponibilní hodiny.

Umění a kultura

Realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech hudební výchova a výtvarná výchova, které jsou zařazeny ve všech ročnících.

Člověk a zdraví

Tělesná výchova je zařazena do všech ročníků vždy 2 vyučovací hodiny týdně. Předmět výchova ke zdraví je realizován v 6. a 8. ročníku.

Člověk a svět práce

Učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět pracovní činnosti, který je posílen o 1 disponibilní hodinu v 9. ročníku.

Můj projekt

Ve druhém pololetí 9. ročníku je zařazen předmět Můj projekt v hodinové dotaci 0,5 hodiny týdně.

6.3 Učební osnovy

6.3.1 Jazyk a jazyková komunikace

6.3.1.1 Český jazyk

Vyučovací předmět český jazyk a literatura (CJL) realizuje obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP ZV. Skládá se ze tří složek - z komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy.

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky: 5 - 4 - 4 - 5; hodiny nejsou děleny.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách vybavených potřebnou didaktickou technikou (data-projektorem). Výuka je doplněna exkurzemi, které směřují do institucí, jež se zabývají kulturou a historií (knihovna, muzeum apod.)

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v komunikační a slohové, jazykové a literární výchově směřuje k:

- schopnosti formulovat své promluvy i naslouchat názorům a výkladům jiných
- prohlubování schopnosti pracovat s textem (i mluveným) a porozumět mu
- osvojování kooperace s druhými při řešení problémů
- osvojení a uplatňování analogie, zobecňování, abstrahování a porovnávání
- osvojování základní strategie učení v oblasti jazyka a komunikace
- osvojení spisovné podoby jazyka, k jejímu aktivnímu užívání ve formě mluvené i psané.
- schopnosti operovat s obecně užívanými termíny, znaky, symboly
- schopnosti vyhledávat informace
- rozvíjení čtenářských návyků a schopnosti recepce, interpretace i produkce literárního textu

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka je založena na výkladu, práci s textem, diskusi, interpretaci, samostatné práci s odbornou literaturou, na psaných či mluvených stylistických projevech, na dílčích či komplexních jazykových rozbo-
rech, na referátech a prezentacích, na pravidelném prověřování vědomostí a dovedností, na sebehodnocení žáka; rovněž zohledňuje jak individuální, tak skupinovou práci.

Do předmětu jsou integrovány tematické okruhy, Komunikace, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova; Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality z průřezového tématu Mediální výchova; Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí z průřezového tématu Environmentální výchova; Občanská společnost a škola, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování z průřezového tématu Výchova demokratického občana; Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech; Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity z průřezového tématu Multikulturní výchova. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci

- vyhledávají a třídí informace, využívají různé způsoby získávání poznatků
- propojují poznatky do širších celků

- mají pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy, odborné termíny
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutují o nich

Učitel

- vede žáky ke studiu odborné literatury
- učí žáky pracovat samostatně a kriticky hodnotit různé zdroje informací i svůj vlastní výkon
- vede žáky ke zpracování referátů, prezentací, čtenářských záznamů
- zapojuje žáky do předmětové olympiády, do dalších jazykových a literárních soutěží - a tím je motivuje k hlubšímu studiu jazyka a literatury
- plánuje a organizuje návštěvu kulturních akcí, výstav, knihoven - vede žáky k tomu, aby se návštěva těchto institucí stala jejich kulturní potřebou
- učí žáky kontrolovat písemný i mluvený projev, diskutuje s nimi o chybách

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- samostatně využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých možností řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné postupy řešení
- kriticky hodnotí výsledky své práce

Učitel

- zadává aktivity – zajímavosti z místa bydliště, hodnocení určených jazykových jevů, informace o literatuře
- vytváří prostor pro studium odborných materiálů z různých zdrojů (knihovny, internet) a porovnávání získaných údajů a hledání řešení
- vytváří prostor, aby žáci mohli obhájit svoje názory, prezentovali výsledky své samostatné nebo skupinové práce

Kompetence komunikativní

Žáci

- kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají si navzájem
- vhodně se zapojují do diskuse a obhajují své názory
- využívají informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel

- podporuje práci s komunikačními technologiemi
- klade důraz na monologická i dialogická mluvní cvičení, která probíhají mezi učitelem a žákem a žáky navzájem; žáci se při nich učí kultivovaně odůvodňovat a obhajovat své postoje, účinně argumentovat, přijímat jiný názor
- vede žáky k tvorbě formálně i stylisticky správných písemných jazykových projevů

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují při řešení problémů
- spoluvytvářejí klidnou atmosféru při práci v týmu
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel

- v komunikační a slohové výchově a literární výchově vede žáky při práci s texty prostřednictvím otázek k uvědomělé sebereflexi a empatii
- organizuje jiné aktivity, které jsou zaměřeny k týmové práci - zadává problémy ke skupinovému řešení

Kompetence občanské

Žáci

- chrání tradice, kulturní i historické dědictví své vlasti
- zapojují se do kulturního dění
- respektují jiné názory, kultury a tradice

Učitel

- v komunikační a literární výchově vybírá vhodná témata k mluvenému i písemnému zpracování a pobízí k zaujímání vlastních postojů k nim
- vytváří situace simulující komunikační praxi člověk - občan
vede žáky při práci s médii k rozpoznávání jejich manipulativních prostředků

Kompetence pracovní

Žáci

- dodržují hygienu práce a pravidla bezpečnosti
- chrání své zdraví, neohrožují zdraví jiných lidí
- využívají svých znalostí v praxi

Učitel

- vede žáky při práci k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků, adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky
- vede žáky prostřednictvím vhodných textů k ochraně kulturních a společenských hodnot

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Literární výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje smysl díla zná základní literární druhy a žánry charakterizuje základní literární druhy a žánry na ukázkách s danou tematikou formuluje ústně i písemně dojmy z četby, z návštěvy divadelního nebo filmového představení tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie <p>Jazyková výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci určuje mluvnické kategorie využívá Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny a samostatně s nimi pracuje využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace chápe vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu <p>Komunikační a slohová výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže rozlišit spisovný 	<ul style="list-style-type: none"> Tvořivé činnosti s literárním textem interpretace, rozbor textu, výtvarný doprovod textů, dramatizace Základní literární historie a teorie: Úvod do literatury charakteristika literatury, členění, funkce Literární druhy a žánry Poezie, próza, bajka, pověst, Pohádka, fantasy, sci-fi literatura, komiks, vlastní literární tvorba Způsoby interpretace literárních děl Tvarosloví slovní druhy a jejich mluvnické kategorie Skladba větné členy věta jednoduchá a souvětí určování vět hlavních a vedlejších spojovací výrazy Zvuková stránka jazyka spisovná a nespisovná výslovnost Obecné výklady o jazyce Pravopis Slovní zásoba a tvoření slov Obohacování slovní zásoby, významy slov Čtení – praktické, kritické Naslouchání Mluvený projev Zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu Písemný projev Vlastní tvořivé psaní 	<p>VkO naše vlast, rodina, vztahy mezi členy rodiny, školství v cizích zemích</p> <p>OSV 1, 2, 5</p> <p>MV 1, 6, 7</p> <p>MKV 2</p>

<p>a nespisovný projev, dokáže užít vhodně spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu zá- měru</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá vhodně verbálních i nonverbálních komunikačních prostředků v mluveném i psaném projevu • využívá poznatků o jazyce i stylu k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a zájmů 	<p>Slohové postupy a žánry Např.: Vyprávění, - Jednoduché tiskopisy, Popis, výpisky, Pozvánka</p>	
--	---	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Literární výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reprodukuje samostatně děj epického žánru, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • interpretuje základní funkce a významy postav, prostředí, událostí • popisuje vlastními slovy téma a atmosféru textů • dotvoří pokračování děje příběhu s danou tematikou • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování <p>Jazyková výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si rozdíl mezi gramatickým a věcným významem slova • rozlišuje a příklady 	<ul style="list-style-type: none"> • Literární druhy a žánry próza, poezie, lyrika, epika Epické žánry: román, povídka, pověst, legenda fantasy • Základy literární teorie a historie Poezie – rým, verš Básnické prostředky Vývoj literatury • Způsoby interpretace literárních a jiných děl • Tvořivé činnosti s literárním textem Dokončování čtených textů, Vytváření vlastních textů, Výtvarný doprovod k textům, Dramatizace • Slovní zásoba a tvoření slov Význam slov, synonyma, homonyma obohacování slovní zásoby • Tvarosloví 	<p>Dě – křesťanství, středověká Evropa, renesance</p> <p>MKV 1</p> <p>EGS 1, 2</p> <p>OSV 1,2,5,8</p> <p>MV 1</p>

<p>v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov</p> <ul style="list-style-type: none"> • spisovně vyslovuje česká slova a běžně užívaná cizí slova • aplikuje pravopis i/y ve vyjmenovaných slovech, koncovkách přídavných a podstatných jmen a ve shodě přísudku s podmětem <p>Komunikace a sloh ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev • užívá vhodně spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • využívá základy studijního čtení- vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu • ovládá tvorbu jazykových projevů v základních komunikačních žánrech • tvoří dané slohové útvary 	<p>slovní druhy, tvary slov, mluvnické významy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skladba Rozvíjející větné členy, stavba věty, souvětí a druhy vedlejších vět • Pravopis procvičování i/y ve vyjmenovaných slovech, v koncovkách jmen, ve shodě podmětu s přísudkem psaní malých a velkých písmen • Čtení Věcné, kritické, prožitkové • Naslouchání Soustředěné, aktivní Kritické Zážitkové • Mluvený projev Komunikační normy Základní mluvené žánry Prostředky nonverbální Referát • Písemný projev Základní slohové postupy a žánry Např. Objednávka, žádost, dopis (soukromý, úřední) 	
---	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Literární výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě 	<ul style="list-style-type: none"> • Literární druhy a žánry próza, poezie, lyrické, epické a lyricko-epické žánry (elegie, epigram, román, povídka, novella, balada apod) • Základy literární teorie a historie Literatura umělecká a věcná Populárně naučná literature Publicistické žánry Struktura literárního díla Jazyk literárního díla 	<p>HV – poslech, hudební žánry, hudební</p> <p>EGS 1, 2</p> <p>MV 1, 3, 6, 7</p>

<p>osvojených znalostí základů literární teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> ● formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby a názory na umělecké dílo <p>Jazyková výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozpozná přenesená pojmenování v českém jazyce, zvláště ve frazémeh ● ovládá pravopis přejatých slov ● správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ● využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ● rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí ● samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími příručkami <p>Komunikační a slohová výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu ● dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ● využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ● zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel 	<p>Námět a téma díla, literární hr-dina</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Způsoby interpretace literárních a jiných děl ● Tvořivé činnosti s literární textem Dokončování čtených textů Vytváření vlastních textů Výtvarný doprovod k textům Dramatizace ● Zvuková podoba jazyka Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči Intonace ● Slovní zásoba a tvoření slov Obohacování slovní zásoby Nauka o tvoření slov Slova přejatá (výslovnost a pravopis) Význam slov ● Tvarosloví Mluvnické kategorie slovních druhů Mluvnické významy a tvary slov ● Skladba Stavba věty Druhy vedlejších vět, Souvětí souřadné a podřadné Spojovací výrazy v souvětí Interpunkce v souvětí Stavba textu ● Pravopis Syntaktický (schoda podmětu s přísudkem) Morfologický (psaní i/y v koncovkách jmen a sloves) ● Obecné výklady o českém jazyce Skupiny jazyků slovanské jazyky Útvary českého jazyka a jazyková kultura Jazyková norma Původ a základy vývoje češtiny ● Čtení 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<p>Věcné, kritické, prožitkové, praktické</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naslouchání Praktické, věcné - soustředěné, aktivní, kritické, zážitkové • Mluvený projev Komunikační normy Základní mluvené žánry Prostředky nonverbální Diskuse Projev na základě poznámek nebo bez poznámek • Písemný projev Základní slohové postupy a žánry: charakteristika, odborný text a jeho tvorba – výklad, výtah, životopis 	
--	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezi- předmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Literární výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává jejich funkci, uvede jejich významné představitele porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora výrazně čte, tvoří vlastní literární text jako variaci, parafrázi, parodii textu původního vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích <p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže rozlišit a příklady v textu doložit nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo- 	<ul style="list-style-type: none"> Literární druhy a žánry literatury próza, poezie, drama, žánry lyrické, epické, typické žánry a jejich představitel, (psychologický román povídka, novella, báseň lyrická, báseň epická) Základy literární teorie a historie Struktura literárního díla Kompozice literárního příběhu Jazyk literárního díla Literatura umělecká a věcná Poezie: rým, rytmus, volný verš Tvořivé činnosti s literárním textem Reprodukce textu Reprodukce hlavních myšlenek textu, Interpretace literárního textu Způsoby interpretace literárních a jiných děl Slovní zásoba a tvoření slov Slovní zásoba a její jednotky rozvoj slovní zásoby, významy slov, významové vztahy mezi slovy – synonyma, antonyma, homonyma odborné názvy, slova domácí a cizí Tvarosloví slovní druhy a jejich mluvnické významy, slova ohebná a neohebná Skladba stavba věty a souvětí pořádek slov ve větě rozvíjející větné členy tvoření vět a souvětí, řeč přímá a nepřímá 	<p>EGS 2</p> <p>MV 1, 4, 5, 7</p>

<p>tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí aplikovat při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady českého pravopisu a spisovné výslovnosti <p>Komunikační a slohová výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • V mluveném a psaném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravopis lexikální, morfologický, syntaktický • Zvuková stránka jazyka Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči : větný přízvuk, větná melodie Členění souvislé řeči – pauzy, frázování. • Obecné výklady o jazyce Jazyk a komunikace Kultura jazyka a řeči Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary) • Čtení Věcné, kritické, prožitkové, praktické • Naslouchání Praktické, věcné - soustředěné, aktivní Kritické- objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zážitkové • Mluvený projev Komunikační normy Zásady kultivovaného projevu Základní mluvené žánry Prostředky nonverbální Diskuse, Referát, Projev na základě poznámek nebo bez poznámek • Písemný projev Základní slohové postupy a žánry: Charakteristika, popis úvaha, fejeton, vypravování, výklad Odborný text a jeho tvorba Životopis, Motivační dopis 	
---	--	--

6.3.1.2 Anglický jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk (ANJ) realizuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP ZV.

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky: 4 - 3 - 3 – 3.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách vybavených potřebnou didaktickou technikou (data-projektorem). Samozřejmostí je cílené užívání komunikačních technologií ve výuce (CD, DVD, internet, dataprojektor apod.) a dalších didaktických pomůcek (časopisy, slovníky, hry, obrazové materiály, tabule gramatických přehledů).

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v anglickém jazyce směřuje k:

- vybavení žáků takovými jazykovými a sociálními dovednostmi, které umožňují jejich efektivní komunikaci
- seznámení s kulturou anglicky mluvících zemí
- osvojování základních dovedností nutných pro samostatnou práci a týmovou spolupráci
- možnosti prožívat simulace reálných komunikačních situací
- získání pozitivního vztahu k cizímu jazyku a pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve výuce je kladen důraz na praktické ovládnutí jazyka. Jazyk je nahlížen jako prostředek komunikace a žáci jsou vedeni k jeho aktivnímu užívání. Zároveň se během výuky seznamují i s reáliemi anglicky mluvících zemí, a učí se tak vnímat kulturní rozmanitost a pluralitu. Mezi užívanými výukovými metodami je uplatňována nejen samostatná práce, ale také práce ve dvojicích či větších skupinách. Žáci tak mají možnost prožívat simulace reálných komunikačních situací a zároveň si osvojují základní dovednosti nutné pro týmovou spolupráci. Získané vědomosti a dovednosti jsou pravidelně prověřovány písemnou i ústní formou, prostor je poskytnut i pro sebehodnocení žáků.

Do předmětu jsou integrovány tematické okruhy Sebepoznání a sebepojetí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova; Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech; Kulturní diference a Lidské vztahy z průřezového tématu Multikulturní výchova; Ekosystémy, Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí z průřezového tématu Environmentální výchova a okruhy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a Stavba mediálních sdělení z průřezového tématu Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

Kompetence k učení

Žáci

- chápou důležitost schopnosti komunikovat v cizím jazyce pro další studium i praktický život
- mají pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok

Učitel

- motivuje žáka k dalšímu studiu
- reflektuje aktuální vzdělávací potřeby žáků a přizpůsobuje tomu metody výuky
- klade důraz na mezipředmětové vztahy
- vede žáky k samostatnému přemýšlení o problémech;
- podněcuje žáky k hledání souvislostí v probírané látce (jak gramatických strukturách, tak slovní zásobě)
- motivuje žáky k diskusi a ke kultivovanému vyjádření vlastního názoru
- užívá mezinárodně platnou anglickou terminologii
- pracuje jak s učebnicemi, tak multimediálními zdroji a internetem
- zařazuje do výuky autentické materiály

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- volí si vhodné postupy řešení analýzou dosavadních znalostí
- se učí práci s chybou
- využívají vědomostí z jiných předmětů

Učitel

- se zajímá o konkrétní zkušenosti, podněty a problémy žáka
- zařazuje do výuky úkoly, které vyžadují samostatné logické uvažování
- vede žáky k plánování postupu práce na učebních úkolech
- vede žáky k nahlížení problematiky z různých hledisek a ke konfrontaci názorů
- motivuje žáky k sebezdokonalování

Kompetence komunikativní

Žáci

- se učí aktivně komunikovat v anglickém jazyce
- se učí porozumět jednoduchému ústnímu i písemnému sdělení v anglickém jazyce
- se učí poslouchání jiných a zapojují se do rozhovoru

Učitel

- soustavně vede žáky ke komunikaci v anglickém jazyce a cíleně vytváří komunikační situace
- využívá ve výuce simulace a hraní rolí
- rozvíjí dovednost žáků komunikovat prostřednictvím jak mluveného, tak písemného projevu
- vede žáky k prezentaci vlastní práce před spolužáky
- učí žáky naslouchat názorům druhých
- vede žáky k vyjádření a obhájení vlastního názoru kultivovaným způsobem
- učí žáky vhodně vyjádřit pozitivní hodnocení i kritiku

Kompetence sociální a personální

Žáci

- pracují v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu
- spolupracují při řešení problémů
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat v jednoduchých situacích v anglickém jazyce

Učitel

- využívá v hodinách skupinovou práci a vede žáky k její reflexi
- podporuje žáky v sebehodnocení
- umožňuje žákům rozvoj na základě jejich individuálních schopností a osobnosti

Kompetence občanské

Žáci

- získávají představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a srovnávají je se zvyky našimi
- chápou základní ekologické souvislosti
- umějí srovnat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Učitel

- vede žáky k toleranci kulturních, jazykových i osobnostních odlišností
- učí žáky slušnému chování a vystupování
- zařazuje do výuky kulturně-historickou problematiku a aktuální témata

Kompetence pracovní

Žáci

- samostatně vyhledávají informace v anglickém jazyce
- samostatně pracují s dvojjazyčnými slovníky
- své jazykové znalosti dovednosti využívají v běžné praxi

Učitel:

- pomáhá žákům rozvrhnout práci na delších úkolech
- zadává žákům práci ve skupinách a učí je přijmout zodpovědnost za jim svěřenou část práce
- ukazuje žákům, jak efektivně využít učebnici, monolingvní i bilingvní slovníky a další dostupné zdroje (včetně internetových)
- vede žáky k samostatnému zpracování informací z různých zdrojů a k práci s texty různého zaměření
- pomáhá žákům rozvíjet interpretační schopnosti
- učí žáky využívat rozmanité učební strategie

ANGLICKÝ JAZYK

6. ročník

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezi- předmětové vztahy, projekty, kurzy ..
<p>POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o sobě, své rodině, kamarádech, zájmech, aktivitách ve volném čase, škole, prázdninách a dalších osvojených tématech vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí krátkým a jednoduchým textům z běžného života, které se vztahují k osvojeným tématům, vyhledá v nich požadované informace přečte foneticky správně text přiměřené obtížnosti <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka slovní a větný přízvuk intonace ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> domov, volný čas, škola, kalendářní rok rodina, přátelé zvířata aktuální činnosti, každodenní činnosti jídlo, stravovací návyky svátky a tradice rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru 	<p>OSV 1, 2, 5, 7, 9, 10</p> <p>VDO 1</p> <p>EGS 1, 2</p> <p>MKV 1, 4</p> <p>MV 1, 6</p>

<ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat <p>MLUVNICE</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjádřit, co má rád, co rád nemá; co umí a co ne-umí • v jednoduché promluvě používá osvojené slovesné tvary k realizaci komunikačního záměru • používá jednotné a množné číslo, přivlastňovací pád, vazbu there is/are a frekvenční příslovce • rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, zájmena osobní, přivlastňovací a ukazovací 	<ul style="list-style-type: none"> • systém slovesných časů – přítomný prostý, přítomný průběhový, minulý prostý • základy syntaxe – kladná věta, otázka, zápor 	
---	---	--

7. ročník		
RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, které se vztahují k osvojeným tématům, a vyhledá v nich požadované informace <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby slovní a větný přízvuk, intonace ve větě <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> rodina, volný čas, sport, každodenní činnosti bydlení, domov škola, školní předměty příroda a město jídlo a stravovací návyky cestování, doprava, turismus kultura, tradice společnost a její problémy realie zemí příslušných jazykových oblastí rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru systém časů slovesných časů – přítomný prostý, přítomný průběhový, 	<p>OSV 1, 2, 7, 8, 9, 10</p> <p>EGS 1, 2</p> <p>MKV 1, 2, 4</p> <p>EVV 1, 3</p> <p>MV 1, 6</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zapíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat <p>MLUVNICE</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjádřit co má rád, co rád nemá; co umí a co neumí, co musí a nemusí, co bude dělat • v jednoduché promluvě používá osvojené slovesné tvary k realizaci komunikačního záměru • používá jednotné a množné číslo, přivlastňovací pád, vazbu there is/are a frekvenční příslovce • rozlišuje počitatelnost a nepočitatelnost u podstatných jmen, zájmena osobní, přivlastňovací a ukazovací • rozlišuje členy určité a neurčité • stupňuje přídavná jména 	<p>minulý prostý, minulý průběhový, budoucí prostý</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy syntaxe – kladná věta, otázka, zápor, věta jednoduchá a souvětí • determinátory a kvantifikátory • předložkové vazby 	
---	---	--

8. ročník

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně pronášené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka • slovní a větný přízvuk, intonace • ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby <p>Slovní zásoba</p>	<p>OSV 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10</p> <p>EGS 1,2</p> <p>MKV 1,4</p> <p>EVV 4</p> <p>MV 1, 3, 6, 7</p>

<p>formálních i neformálních situacích</p> <ul style="list-style-type: none"> • mluví o sobě, své rodině, kamarádech, volném čase, škole a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v přiměřeně obtížných každodenních autentických materiálech a rozlišuje podstatné a okrajové informace • rozumí tématu a obsahu krátkých jednoduchých textů z běžného života, které se vztahují k osvojovaným tématům, a vyhledá v nich požadované informace <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduché texty, které se týkají jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat <p>MLUVNICE</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjádřit, co má rád, co rád nemá; co umí a co neumí, co musí a nemusí, co bude dělat • v jednoduché promluvě používá osvojené slovesné tvary k realizaci komunikačního záměru • používá jednotné a množné číslo, přivlastňovací pád, vazbu there is/are a frekvenční příslovce • rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, zájmena osobní, přivlastňovací a ukazovací 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům • jednoduché obraty vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, zklamání, politování, omluvu, prosbu, přání • práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina, domov, škola • cestování, prázdniny • zkušenosti • nemoci, péče o zdraví • společnost, životní prostředí • realie anglicky mluvících zemí <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru • systém slovesných časů - přítomný prostý, přítomný průběhový, prostý minulý, minulý průběhový, budoucí prostý, předpřítomný prostý • syntax – kladná věta, otázka, zápor, prostředky textové návaznosti, věta jednoduchá a souvětí • determinátory, kvantifikátory • předložkové vazby 	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje členy určité a neurčité stupňuje přídavná jména a příslovce 		
9. ročník		
RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
Výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí tématu a obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy, vyprávění, popisu či konverzace, který se týká osvojovaných témat rozumí smyslu učebnicových i autentických textů a poslechů přiměřené náročnosti v pomalu a zřetelně vyslovovaném projevu, jenž se vztahuje k výše uvedeným tématům, vyhledá konkrétní informace <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> zeptá se na základní informace týkající se činností, osob, míst, času a výše uvedených osvojovaných témat a na podobné otázky adekvátně odpoví mluví o sobě, své rodině, přátelích, volném čase, škole, o svých zvycích, zážitcích a plánech do budoucna a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, které se vztahují k osvojovaným tématům, a 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti rozvíjení schopnosti rozlišování prvků fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím vyjádření pocitů, nálad, souhlasu či nesouhlasu, obav, požádání o laskavost zvyky, zážitky, plány do budoucna, životní styl, stravovací návyky práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> domov, rodina, škola, volný čas každodenní činnost společnost a její problémy cestování, příroda a město, počasí péče o zdraví, stravovací návyky sport, sportovní události plány do budoucna kultura moderní technologie 	<p>OSV 2, 8, 9, 10</p> <p>EGS 1,2</p> <p>MKV 1,2</p> <p>EVV3, 4</p> <p>MV 1,3</p>

<p>vyhledá v nich požadované informace</p> <ul style="list-style-type: none"> • převypráví děj příběhu <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení vztahující se k osvojeným tématům <p>GRAMATIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjádřit, co má rád, co rád nemá; co umí a co neumí, co musí a nemusí • v jednoduché rozmluvě používá osvojené slovesné tvary k realizaci komunikačního záměru • používá jednotné a množné číslo, přivlastňovací pád, vazbu there is/are a frekvenční příslovce rozlišuje počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, zájmena osobní, přivlastňovací a ukazovací 	<ul style="list-style-type: none"> • reálie anglicky mluvících zemí <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru • syntax – kladná věta, otázka, zápor, prostředky textové návaznosti, věta jednoduchá a souvětí, modalita • systém časů - přítomný prostý, přítomný průběhový, minulý prostý, minulý průběhový, budoucí prostý, předpřítomný prostý • determinátory a kvalifikátory • předložkové vazby slovesný rod činný a trpný 	
--	---	--

6.3.1.3 Německý jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět německý jazyk je nabízen jako druhý cizí jazyk. Vyučován je jako samostatný předmět v 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 7., 8., 9. Ročník
 - Poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním, psaní

Výchovně vzdělávací cíle:

- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání německého jazyka
- pochopit důležitost schopnosti komunikovat německy pro praktický život
- nabízet žákům aktivační metody, které je povedou k samostatné práci se slovníky
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- vést žáky ke srovnání stavby německého, českého a anglického jazyka, vyhledávání odlišností a shod
- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce a německy vedenému rozhovoru
- odstranit zábrany při používání jazyka
- navazovat dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí
- zvládnout komunikaci v jednoduchých situacích (žádost o radu, pomoc)
- vést žáky ke správnému a samostatnému používání studijních materiálů a pomůcek (dvojazyčných a výkladových slovníků)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Je vyučován v 7., 8., a 9. ročníku a to s dvouhodinovou týdenní dotací. Výuka předmětu je realizována tak, aby logicky navazovala na výuku českého a anglického jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- spolupracují na projektech s jinými žáky, při těchto aktivitách používají němčinu jako reálný prostředek komunikace

Učitel

- vede žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování
- pozitivně motivuje žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení
- vede žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejučinnější
- motivuje žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- pracují s knihami s německými instrukcemi
- řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít
- pracují na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy

Kompetence komunikativní

Žáci

- pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Učitel

- vybírá cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v německém jazyce, simulují reálné situace ze života
- umožňuje žákům komunikovat prostřednictvím Internetu

Kompetence sociální a personální

Žáci

- řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti, zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- připravují prezentace pro různé aktivity

Učitel

- navozuje při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vede žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

Žáci

- se při spolupráci na projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Učitel

- vybízí žáky k otevřenosti, podporuje jejich zájem a reaguje kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu

Kompetence pracovní

Žáci

- diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

Učitel

- vede žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- zadává úkoly z reálných životních situací

NĚMECKÝ JAZYK

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje mluvenou podobu slova pochopí obsah a smysl jednoduchého pokynu a otázce učitele, pokud je pronášen pomalu a s pečlivou výslovností rozumí slovům a jednoduchým větám osvojovaných témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> adekvátně reaguje na pokyny a věty reprodukuje a obměňuje osvojené mikrodialogy <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje grafickou podobu slova vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> používá abecední slovník učebnice napiše jednoduchá slova a věty týkající se osvojovaných témat 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> suprasegmentální a segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka <p>Grafická stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> německá abeceda, pravopis <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> základní výrazy z vymezených tematických okruhů v rozsahu cca 500 lexikálních jednotek slovní zásoba potřebná pro porozumění pokynům spojeným s vyučovacím procesem <p>Mluvnice</p> <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduchá věta oznamovací, tázací, věta s modálním slovesem, slovosled v těchto větách vyjádření záporu pomocí nicht <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> člen určitý, neurčitý rod podstatných jmen – lexikálně vybraná přídavná jména, zájmena, číslovky, předložky, příslovce, spojky souřadící časování pravidelných sloves, několika nepravidelných sloves, vybraných modálních sloves přítomný čas <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> osobní údaje pozdravy barvy dny v týdnu, měsíce, roční období, čísla časové údaje 	<p>EGS 1</p> <p>MKV 1,2</p> <p>OSV 8,9</p> <p>Čj – pravopis, výslovnost</p> <p>VkO – rodina, domov, školní prostředí, mezilidské vztahy, kulturní život</p> <p>Ze – Evropa, kultury jiných zemí</p> <p>Hv – zpěv písní, koled</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • názvy měst, zemí • volný čas, sport • škola 	
8. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům • rozumí krátkým poslechovým textům každodenních témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • formuluje ústně otázky, odpovídá na ně • aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informačním nápisům a orientačním pokynům • čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché připravené texty a rozumí jim, • vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní své základní údaje do formulářů • sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text k probíraným tématům • používá dvojjazyčný slovník 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • suprasegmentální a segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka a na zabránění interferencím <p>Grafická stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravopis výrazů osvojované slovní zásoby • základní poučení o interpunkci <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba v rozsahu asi 1000 lexikálních jednotek zahrnujících výrazy z vymezených tematických okruhů, situací a funkcí jazyka • slovní zásoba potřebná k porozumění jednoduchým textům, a to i autentickým <p>Mluvnice</p> <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá věta oznamovací, tázací, věta s modálním slovesem a slovosled v těchto větách • vyjadřování záporu <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> • člen určitý, neurčitý, záporný, přivlastňovací • tvoření slov • podstatná jména – vlastní, množné 	<p>EGS 1</p> <p>MKV 1,2</p> <p>OSV 8,9</p> <p>Čj – mezilidská komunikace, jazykový projev</p> <p>Př – člověk, živočichové, rostliny</p> <p>VkO – lidé kolem nás, přátelství</p> <p>Hv – zpěv písní, koled, znalost osobností hudby</p> <p>Ze – Česká republika, Evropa</p>

	<p>číslo</p> <ul style="list-style-type: none">● vybraná zájmena● vykání● číslovky základní a určení ceny● časování pravidelných sloves, vybraných nepravidelných, modálních sloves a sloves s odlučitelnou předponou● způsob oznamovací, rozkazovací● přítomný čas● vybrané předložky● spojky souřadící● préteritum sloves sein, haben <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none">● rodina● názvy povolání● názvy zemí, světadílů● nakupování● nápoje, potraviny, pokrmy● volný čas● části těla, bolesti, nemoci	
--	---	--

9. ročník		
Výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí projevům reprodukováným ze zvukového záznamu, popř. Videozáznamu <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> umí se souvisle vyjadřovat v rámci vymezených tematických okruhů sdělí základní informace o sobě, rodině, škole a o dalších probíraných tématech <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy stručně reaguje na písemné sdělení používá dvojjazyčný slovník 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> suprasegmentální a segmentální jevy s důrazem na zabránění interferenčním tendencím <p>Grafická stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> pravopis výrazů osvojované slovní zásoby základní poučení o interpunkci <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> seznámení se způsoby odhadu významu tvoření slov <p>Mluv-nice</p> <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> věta oznamovací, tázací, rozkazovací, rámcová konstrukce s modálními slovesy, se slovesy v perfektu vyjadřování záporu <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> tázací w-příslovce, základní příslovce místa rod podstatných jmen a jejich tvary ve vybraných pádech skloňování a stupňování přídavných jmen převážně lexikálně - podle komunikativních potřeb zájmena tázací, ukazovací, přivlastňovací, záporná, osobní neosobní man číslovky základní nad tisíc, řadové, datum, letopočet časování: pravidelná slovesa, pomocná a užívaná nepravidelná slovesa a slovesa s předponami odlučitelnými perfektum, příčestí minulé modální slovesa vybrané předložky 	<p>EGS 1</p> <p>MKV 1,2</p> <p>OSV 8,9</p> <p>Čj – mezilidská komunikace, jazykový projev</p> <p>Př – živočichové, rostliny</p> <p>Ze – svět, kulturní život, lidé kolem nás</p> <p>VkO – člověk a společnost</p>

	<ul style="list-style-type: none">• souřadící spojky Témata <ul style="list-style-type: none">• město• cestování• volný čas• město x venkov, příroda• povolání• oblečení• akce, oslavy, svátky• popis osoby• bydlení• zvířataškola	
--	---	--

6.3.1.4 Ruský jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět ruský jazyk je nabízen jako druhý cizí jazyk. Vyučován je jako samostatný předmět v 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 7., 8., 9. ročník
 - o Poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním, psaní

Výchovně vzdělávací cíle:

- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání ruského jazyka
- pochopit důležitost schopnosti komunikovat rusky pro praktický život
- nabízet žákům aktivační metody, které je povedou k samostatné práci se slovníky
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- vést žáky ke srovnání stavby ruského, českého a anglického jazyka, vyhledávání odlišností a shod
- porozumět jednoduchému sdělení v ruském jazyce a rusky vedenému rozhovoru
- odstranit zábrany při používání jazyka
- navazovat dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí zruzného jazykového prostředí
- zvládnout komunikaci v jednoduchých situacích (žádost o radu, pomoc)
- vést žáky ke správnému a samostatnému používání studijních materiálů a pomůcek

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Je vyučován v 7., 8., a 9. ročníku a to s dvouhodinovou týdenní dotací. Výuka předmětu je realizována tak, aby logicky navazovala na výuku českého a anglického jazyka.

Ruský jazyk souvisí se vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk a částečně se vzdělávacími obory a předměty Zeměpis a prolíná se s průřezovým tématem Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Cílem výuky předmětu je rozvíjet u žáků nástroj komunikace při kontaktu se stejně mluvícími lidmi. Je tedy kladen důraz především na rozvoj komunikačních dovedností. Předmět výuky by měl vzbudit u žáků zájem o ruskou kulturu, utváření pozitivních vztahů k tomuto předmětu, práce s informacemi a formování porozumění k odlišné kultuře a hodnotám. Žáci by měli zvládnout komunikaci v základních denních situacích a měli by být schopni porozumět písemnému sdělení.

Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vyučovacím předmětu Ruský jazyk směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- podporujeme rozvoj tvořivého myšlení žáků, vedeme je, aby propojovali získané poznatky do širších celků
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace, vedeme žáky k práci s informačními zdroji, k samostatné práci se slovníky
- vytváříme žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání ruského jazyka
- vedeme žáky, aby si vybírali a využívali vhodné způsoby a metody pro efektivní učení

- vedeme je k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- pracujeme s česko-ruskou interferencí, vyhledáváme shody a odlišnosti obou slovanských jazyků
- umožníme volný přístup k informačním zdrojům, při výuce využíváme výpočetní techniku, začleňujeme práci ve skupinách
- předkládáme žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí potřebují ruský jazyk
- klademe vhodné otázky

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění rusky vedenému rozhovoru a psaným jednoduchým textům, vedeme žáky, aby komunikovali na odpovídající úrovni
- učíme žáky využívat informační prostředky ke komunikaci se světem
- dbáme na dobrou úroveň vyjadřování, současně však vedeme žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk, vedeme je k výstižnému a souvislému projevu
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky, vedeme žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích

Kompetence sociální a personální

- navozujeme dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí
- vytváříme situace, ve kterých si žáci uvědomují potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
- vedeme žáky k respektování názorů učitele
- usilujeme o vzájemnou toleranci a spolupráci žáků, podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu, podporujeme spolupráci ve skupině
- vedeme žáky tak, aby byli schopni sebekontroly
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské

- vedeme žáky, aby pochopili důležitost tolerance a solidarity v lidských vztazích a snažili se vcítit do problémů minorit ve světě i u nás
- seznamujeme žáky s realitami rusky mluvících zemí
- vedeme žáky k respektování názorů ostatních
- vedeme žáky k diskuzi a k prezentaci jejich myšlenek a názorů, k vzájemnému naslouchání si, kooperaci

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium
- vedeme je k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- vedeme žáky ke spolupráci, zařazujeme výuku ve skupinách
- vedeme žáky k zodpovědnému a svědomitému přístupu k učení, k efektivnímu organizování své práce
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

RUSKÝ JAZYK

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Žák:</p> <p>POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> seznamuje se se zvukovou podobou ruského jazyka, vnímá fonetická pravidla a správnou intonaci pochopí a porozumí informaci obsažené v poslechu o každodenních tématech <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduchých rozhovorů požádá o základní informace z běžného života a sám je v jednoduchých větách poskytuje <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky pochopí význam autentických nápisů a orientačních pokynů a porozumí jejich obsahu <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> při zpracování písemného projevu využívá slovník seznamuje se s tiskací a psací ruskou azbukou vytvoří krátký text na téma související s probíranými tematickými okruhy 	<p><u>jazykové prostředky a funkce:</u></p> <p><i>fonetika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> zvuková podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov výslovnost jednotlivých hlásek a intonačních konstrukcí vět <p><i>pravopis</i></p> <ul style="list-style-type: none"> seznámení s ruským pravopisem <p><i>gramatika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> skloňování vybraných podstatných jmen skloňování vybraných přídavných jmen vybrané tvary přivlastňovacích zájmen minulý čas slovesné vazby odlišné od češtiny vyjádření záporu <p><u>komunikativní funkce jazyka a typy textů:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> popis, vypravování stručné zaznamenání čteného a slyšeného textu vyjadřování žádostí, přání <p><u>tematické okruhy a komunikační situace:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> představení se, pozdravy, základní zdvořilostní fráze volnočasové aktivity škola, školní předměty 	<p>OSV 1,3,8,9,10</p> <p>EGS 1,2,3</p> <p>MKV 1,2</p>

	<ul style="list-style-type: none"> rodina, rodinní příslušníci, vybraná povolání bydlení, jeho popis a vybavení <p><u>realie zemí studovaného jazyka:</u></p> <p>základní informace o životě v Rusku a porovnání s ČR</p>	
8. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Žák:</p> <p>POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> pochozí a porozumí informaci obsažené v poslechu, rozpozná téma, hlavní myšlenku rozumí pokynům a otázkám učitele či rodilého mluvčího a reaguje na ně <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjí úroveň správné ruské výslovnosti používá správnou ruskou intonaci v jednoduché konverzaci žádá o běžné informace a sám je poskytuje <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky využívá kontext a znalosti klíčových slov k odhadu významu neznámých slov čte nahlas, plynule a foneticky správně krátké texty a porozumí jim <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě vytvoří krátký text na téma 	<p><u>jazykové prostředky a funkce:</u></p> <p><i>fonetika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> další rozvoj výslovnostních návyků, opakování intonačních konstrukcí vět <p><i>pravopis</i></p> <ul style="list-style-type: none"> upevňování ruského pravopisu na nové slovní zásobě <p><i>lexikologie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba jednotlivých tematických celků a její využití v běžných řečových situacích <p><i>gramatika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> přídavná jména tvořená od jmen podstatných vybraná osobní zájmena vybraná ukazovací zájmena číslovky 1 – 100, 1 000 časování sloves I. a II. typu časování sloves pohybu vybrané vazby sloves příslovce <p><u>komunikativní funkce jazyka a typy textů:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> popis, vypravování stručné zaznamenání čteného a slyšeného textu, jeho reprodukce jednoduchá prezentace informace z médií <p><u>tematické okruhy a komunikační situace:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> rok, roční období, měsíce popis dne, časové údaje jídlo, stravovací návyky 	<p>OSV 3,9</p> <p>EGS 1,2,3</p> <p>MKV 4</p> <p>MV 5</p>

<p>související s probíranými tematickými okruhy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nákupy, móda, oblékání, styly oblékání • vzhled a charakter člověka <p><u>reálie zemí studovaného jazyka:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • základní geografické, ekonomické, kulturní a historické reálie Ruska a srovnání s reáliemi České republiky • základní informace o životě v Rusku 	
---	---	--

9. ročník

Výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Žák:</p> <p>POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopí a porozumí informaci obsažené v poslechu • interpretuje obsah poslechu <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • dbá na správnou výslovnost a intonaci • navazuje jednoduchou konverzaci, žádá o běžné informace a sám je poskytuje • Sdělí informace o sobě, rodině, škole, volném času a o dalších probíraných tématech <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokonaluje úroveň své četby, čte plynule s porozuměním slova, věty i texty • porozumí textům s vizuální podporou • vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • při práci s textem používá slovník 	<p><u>jazykové prostředky a funkce:</u></p> <p><i>fonetika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • další rozvoj výslovnostních návyků, opakování intonačních konstrukcí vět (přízvuk slovní i větný, rytmus, intonace a melodie) <p><i>pravopis</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • upevňování ruského pravopisu na nové slovní zásobě <p><i>lexikologie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tvoření slov, ustálená slovní spojení <p><i>gramatika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • skloňování podstatných jmen • přídavná jména • řadové číslovky • minulý a budoucí čas sloves • rozkazovací a podmiňovací způsob sloves • vazby нужно a нельзя • spojka если <p><u>komunikativní funkce jazyka a typy textů:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence • jednoduchá prezentace • informace z médií 	<p>OSV 1,3,8, 9,10</p> <p>EGS 1,2,3</p> <p>MKV 4</p> <p>MV 5</p>

<ul style="list-style-type: none">• písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky• vyplní údaje o sobě ve formuláři	<p><u>tematické okruhy a komunikační situace:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• volný čas a cestování• doprava, orientace ve městě• zdraví a nemoci, části těla, zdravý životní styl, počasí• svátky a oslavy, blahopřání• hlavní město Ruska – Moskva <p><u>reálie zemí studovaného jazyka:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• základní reálie Ruska a srovnání s reáliemi České republiky• základní informace o životě v Rusku	
--	---	--

6.3.1.5 Španělský jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět španělský jazyk je nabízen jako druhý cizí jazyk. Vyučován je jako samostatný předmět v 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 7., 8., 9. Ročník
 - Poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním, psaní

Výchovně vzdělávací cíle:

- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání španělského jazyka
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- odstranit zábrany při používání jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět španělský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Je vyučován v 7., 8., a 9. ročníku a to s dvouhodinovou týdenní dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- spolupracují na projektech s jinými žáky, při těchto aktivitách používají španělštinu jako reálný prostředek komunikace

Učitel

- pozitivně motivuje žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení
- vede žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější
- motivuje žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence komunikativní

Žáci

- pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Učitel

- vybírá cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v španělském jazyce, simulují reálné situace ze života

Kompetence sociální a personální

Žáci

- řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti, zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- připravují prezentace pro různé aktivity

Učitel

- navozuje při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vede žáky k vzájemné pomoci při vypracování zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých, podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

Žáci

- se při spolupráci na projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Učitel

- vybízí žáky k otevřenosti, podporuje jejich zájem a reaguje kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu

Kompetence pracovní

Žáci

- diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

Učitel

- vede žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- zadává úkoly z reálných životních situací

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <p>POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopí obsah a smysl jednoduchých slov a vět s vizuální oporou • rozumí běžným pokynům a otázkám vyučujícího, jež jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem informace o osvojovaných tématech • zazpívá několik písní <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí slovům a jednoduchým větám vztahujících se k běžným tématům • vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<p>Fonetika a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • výslovnost všech španělských hlásek • slovní a větný přízvuk • pravidla psaní přízvuků <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> • určitý a neurčitý člen • rod a číslo u podstatných a přídavných jmen • vybraná zájmena • číslovky základní a řadové • přítomný čas – oznamovací a rozkazovací způsob vybraných pravidelných a nepravidelných sloves • vybraná příslovce, předložky, spojky <p>Lexikum</p> <ul style="list-style-type: none"> • země a národnosti • profese • dům a bydlení • město • jídlo, nápoje; stravování • volný čas • rodina • režim dne • oblékání a nakupování <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní geografické a historické údaje španělsky mluvícího světa 	<p>OSV 8,9</p> <p>EGS 1,2</p> <p>MKV 1,2</p> <p>Čj – pravopis, výslovnost</p> <p>VkO – rodina, domov, školní prostředí, mezilidské vztahy, kulturní život</p> <p>Ze – Evropa, kultury jiných zemí</p> <p>Hv – zpěv písní, koled</p>

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <p>POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí běžným jednoduchým větám a otázkám vyučujícího, jež jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> formuluje ústně otázky a odpovídá na ně aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> sestaví krátké vyprávění, jednoduchý popis (např. obrázku, osoby, místa) 	<p>Fonetika a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> základní výslovnostní rozdíly mezi poloostrovní a jihoamerickou španělštinou melodie ve složitějších souvětích <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> nepravidelná slovesa v přítomném čase zvratná slovesa stupňování přídavných jmen minulý čas gerundium, tvary a použití příslovce, předložky, spojky podmínková souvětí reálná perifrastické vazby (blízká budoucnost, průběh) <p>Lexikum</p> <ul style="list-style-type: none"> cestování domácí práce geografické termíny charakteristika osob, nálady sporty osobní životní data, kalendářní rok příroda, počasí <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> geografie španělsky mluvícího světa základní momenty španělské historie španělské umění 	<p>OSV 8,9</p> <p>EGS 1,2</p> <p>MKV 1,2</p> <p>Čj – mezilidská komunikace, jazykový projev</p> <p>Př – člověk, živočichové, rostliny</p> <p>Ze – Evropa, kultury jiných zemí</p> <p>VkO – lidé kolem nás, přátelství</p> <p>Hv – zpěv písní, koled, znalost osobností hudby</p> <p>Ze – Česká republika, Evropa, svět</p>

9. ročník		
Výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <p>POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí projevům reprodukováným ze zvukového záznamu, popř. Videozáznamu <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> Zapojí se do jednoduchých rozhovorů Sdělí informace týkající se osvojovaných témat Odpovídá na otázky týkající se osvojovaných témat a podobné otázky i pokládá <p>ČTENÍ s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> čte nahlas i potichu texty přiměřeného rozsahu vztahující se k běžným tématům rozumí obsahu jednoduchých textů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá žádané informace <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Fonetika a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> dělení slov na slabiky další suprasegmentální prostředky základní pravidla interpunkce <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> slovesa estar/ser systém minulých časů budoucí čas podmiňovací způsob rozkazovací způsob <p>Lexikum</p> <ul style="list-style-type: none"> vazby vyjadřující příkaz, potřebu, nutnost, odmítnutí, možnost, pravděpodobnost, radu, pochybnost, lítost, radost a obdiv charakteristika osoby dotazníky a přihlášky vaření doprava zdraví a nemoci, části těla <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> gastronomie stereotypy hispánského světa osobnosti hispánského světa media 	<p>OSV 8,9</p> <p>EGS 1,2</p> <p>MKV 1,2</p> <p>Čj – mezilidská komunikace, jazykový projev</p> <p>Ze – svět, kulturní život, lidé kolem nás</p> <p>VkO – člověk a společnost</p>

6.3.2 Matematika a její aplikace

6.3.2.1 Matematika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 4 vyučovací hodiny týdně v 6. a 8. ročníku a 5 hodin týdně v 7. a 9. ročníku. Od školního roku 2019/2020 se jedna třída, vždy od 6. ročníku učí metodou konstruktivismu podle prof. Hejného.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Číslo a proměnná; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a v prostoru

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v informatice směřuje k:

- rozvíjení schopnosti aplikovat matematické dovednosti při řešení úloh z praxe
- rozvíjení myšlení (logického, kombinatorického, abstraktního, exaktního) a paměti
- osvojování si různých metod řešení úloh
- matematizaci reálných situací s vědomím, že realita bývá složitější než matematický model
- správnému odhadování výsledků
- rozvíjení schopnosti práce v týmu a schopnosti komunikovat
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti a systematičnosti v práci

Charakteristika vyučovacího předmětu

Při vzdělávání v matematice na druhém stupni si žák osvojuje zejména provádění aritmetických operací, získávání číselných údajů, zavádění proměnných a jejich využívání při matematizaci reálných situací. Učí se odhadovat výsledky a posuzovat jejich reálnost a to využívat nejen při matematice, ale i v předmětech, které matematické operace a postupy využívají.

Zdokonaluje se v používání matematické terminologie a symboliky, osvojuje si další algoritmy. Rozvíjí znalosti a dovednosti získané na prvním stupni školy.

Učí se graficky znázorňovat reálné situace a naopak grafické znázornění interpretuje do reálných situací. Při této činnosti se učí využívat výpočetní techniku. Postupně se grafický projev žáka zlepšuje a používáním matematické symboliky i zefektivňuje.

Velký význam má rozvíjení rovinné i prostorové představivosti, aby byl žák schopen řešit polohové i metrické úlohy a problémy, které vycházejí z běžného života.

Nedílnou součástí jsou nestandardní úlohy, při jejichž řešení žák může, ale nemusí, využívat osvojený matematický aparát a může uplatnit i nestandardní metody řešení úloh. Zařazovány budou zejména nestandardní úlohy, při jejichž řešení bude více uplatňována skupinová práce.

Kompetence k učení

Žák:

- při řešení typových úloh žák vybírá vhodný způsob jejich řešení
- používá osvojené postupy, algoritmy a vztahy a snaží se je zobecňovat
- správně a účelně používá matematickou symboliku
- matematické postupy dokáže využít při matematizaci a řešení úloh i v jiných oborech (fyzika, chemie, zeměpis)
- posoudí reálnost zjištěných výsledků, z chyby se dokáže poučit

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami – práce ve dvojicích, práce ve větších skupinách
- vede žáky k plánování postupů
- zadává úkoly tak, aby žáci měli možnost volit různé postupy při řešení
- při zadávání úloh využívá ICT
- vede žáky k využívání znalostí i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- při řešení neznámého typu úlohy (pro žáka tedy problémové úlohy) se učí hledat shodné, ale i odlišné rysy s již známými typy úloh
- na základě toho se snaží odvodit možný způsob řešení úlohy a aplikovat známé postupy řešení, případně přijít s novým, logicky správným postupem
- v případě nalezení více možných způsobů řešení vybírá co možná nejefektivnější způsob
- učí se správně pomocí matematických pojmů definovat, co má zjistit
- dokáže provést rozbor úlohy a ze zadání úlohy vybrat údaje potřebné k řešení a vyčlenit údaje k řešení nepotřebné, případně určit, které další vztahy bude při řešení úlohy potřebovat
- při řešení těchto úloh dokáže vhodně a správně využívat běžně dostupné zdroje informací (MFCHT), kalkulátor a ICT
- vzorečky si osvojuje jejich vyvozováním
- dokáže provést odhad a posoudit reálnost výsledku

Učitel:

- zadává úkoly obsahující i údaje pro výpočet nepotřebné
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k provádění odhadů výsledků a ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žák:

- porozumí zadání slovní úlohy
- pokud zadání úlohy nerozumí, dokáže bez ostychu o pomoc při její interpretaci požádat spolužáka případně učitele
- dokáže zformulovat hypotézu a vhodně argumentovat při jejím ověřování
- používá správně a účelně matematickou terminologii a symboliku

Učitel:

- vede žáky ke správnému a účelnému používání matematické terminologie a symboliky
- zařazuje práci ve skupinách

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák:

- postupně se učí pravidla práce ve skupině – snaží se pracovat samostatně, ale v případě potřeby dokáže o pomoc požádat a tuto pomoc přijmout
- snaží se pomoc poskytnout, je-li o ni požádán
- učí se poznávat, kdy druhý pomoc potřebuje a dokáže se vcítit do situace druhého a podle toho s ním jednat
- dochází k poznání, že člověk sám lépe pochopí podstatu problému, pokud ji někomu vysvětluje a tím si vytváří pozitivnější představu o sobě samém a začíná si více důvěřovat

Učitel:

- zadává úkoly, při nichž je vhodné spolupracovat ve skupině

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje žákům hodnocení výsledků své práce na základě předem daných kritérií

Kompetence pracovní

Žák:

- učí se účelně využívat kalkulátor, matematicko-fyzikální tabulky a ICT a tyto dovednosti využívá i v dalších vzdělávacích oblastech
- postupně zdokonaluje práci s rýsovacími potřebami, zlepšuje jemnou motoriku a grafický projev
- učí se účelně využívat pracovní prostor a plochu tak, aby to jeho práci zkvalitnilo a urychlilo
- dbá na šetrné zacházení se svěřenými pomůckami a potřebami

Učitel:

- dbá na správné používání rýsovacích potřeb
- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům využívat matematicko-fyzikální tabulky
- zařazuje úlohy, při jejichž řešení je vhodné využívat kalkulátory, případně ICT
- učí žáky uspořádat věci na lavici tak, aby získali dostatečnou pracovní plochu

MATEMATIKA – klasická

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> čte, zapisuje, porovnává a zaokrouhluje přirozená čísla zobrazuje přirozená čísla na číselné ose provádí početní operace v oboru přirozených čísel využívá komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení řeší slovní úlohy a využitím operace s přirozenými čísly rozezná, pojmenuje, načrtne a popíše základní rovinné útvary měří a sestrojuje úsečky dané délky sestrojí střed úsečky rýsuje rovnoběžky a kolmice provádí konstrukci kružnice, čtverce, obdélníku a pravoúhlého trojúhelníku odhaduje a kontroluje výpočetem obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, n-úhelníku určí obsah obrazce ve čtvercové síti určí obsah obdélníku a čtverce výpočtem (zápis vzorců) převádí požadované jednotky obsahu a délky řeší slovní úlohy z praxe na výpočet obsahu čtverce a obdélníku pomocí průsvitného papíru i měření ověří vlastnosti shodných útvarů sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti pozná útvar osově souměrný určí samodružné body a osu 	<p>Přirozená čísla – opakování</p> <ul style="list-style-type: none"> přirozená čísla a jejich znázornění zápisy přirozených čísel porovnávání čísel podle velikosti zaokrouhlování přirozených čísel početní operace číselné a logické řady <p>Geometrické útvary v rovině – opakování</p> <ul style="list-style-type: none"> body, úsečky, přímky, různoběžky, rovnoběžky, kolmice kružnice, kruh obdélník, čtverec, trojúhelník – vlastnosti převody jednotek délky obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku jednotky obsahu, obsah čtverce a obdélníku – zápis vzorců <p>Osová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> shodné útvary osa souměrnosti – využití čtvercové sítě osově souměrné útvary <p>Desetinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> zlomek jako část celku desetinný zlomek – zápis desetinného čísla čtení a zápis v desítkové soustavě 	<p>Opakování z 1. stupně</p> <p>OSV 1, 3, 9, 10</p> <p>Fy – měření délky, určení obsahu</p> <p>Pč – využití dovednosti práce s úhlem</p> <p>Ze – určení pochodového úhlu, měřítko mapy</p> <p>Vv – symetrie v architektuře a výtvarném projevu</p>

<p>souměrnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte, zapisuje, porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla • znázorní desetinná čísla na číselné ose • zapíše číslo v desetinném rozvoji • provádí odhady a výpočty v oboru desetinných čísel • využívá násobení a dělení 10, 100 ... při převádění jednotek délky, hmotnosti a obsahu • využívá poznatky k řešení jednoduchých slovních úloh z praxe • narýsuje úhel dané velikosti určený ve stupnicích • změří velikost úhlu pomocí úhломěru • užívá jednotky stupeň a minuta • přenáší graficky úhel a sestrojí osu úhlu • rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů • sčítá a odčítá úhly graficky a početně • násobí a dělí úhel početně i graficky dvojkou • pozná dvojice vedlejších a vrcholových úhlů, střídavých a souhlasných úhlů, využívá jejich vlastnosti • určuje násobky a dělitele daného čísla • rozezná prvočíslo od čísla složeného • používá znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 (11, 20, 25, 100) • rozloží číslo na součin prvočísel • rozpozná čísla soudělná • najde nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele 2-3 čísel • využívá dělitelnosti přirozených čísel k řešení slovních úloh z praxe • určí a znázorní různé druhy 	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazení desetinného čísla na číselné ose • porovnání desetinných čísel • zaokrouhlování desetinného čísla • rozvinutý zápis desetinných čísel • početní operace s desetinnými čísly <p>Úhel</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem, rýsování a přenášení úhlu • osa úhlu • jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu • ostrý, tupý, pravý a přímý úhel • početní operace s velikostmi úhlů • vrcholové a vedlejší úhly střídavé a souhlasné úhly <p>Dělitelnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • násobek, dělitel, znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 20, 25, 100 • prvočíslo, číslo složené • společný násobek, společný dělitel • <p>Trojúhelník</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vnitřní, vnější úhly trojúhelníku • rozdělení trojúhelníku – pravoúhlý, ostroúhlý, tupoúhlý • trojúhelník rovnostranný a rovnoramenný • trojúhelníková nerovnost • jednoduché konstrukce se zápisem konstrukce • konstrukce úhlů 60°, 30°, 	
---	--	--

<p>trojúhelníků a zná jejich vlastnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí velikost vnitřních a vnějších úhlů • sestrojí trojúhelník ze tří stran a zapíše postup konstrukce • diskutuje o počtu řešení • sestrojí výšky a těžnice a zapíše postup konstrukce • sestrojí kružnici opsanou a vepsanou a zapíše postup konstrukce • umí zkonstruovat úhly o velikostech 60°, 30°, 45°, 120° pomocí kružítka a pravítka • charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle) • umí načrtnout a narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat • načrtne a sestrojí obraz krychle a kváдру ve volném rovnoběžném promítání • vypočítá povrch krychle, kváдру • užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí • odhaduje a vypočítává objem krychle, kváдру • řeší slovní úlohy na příkladech z praxe 	<p>45°, 120° pomocí kružítka a pravítka</p> <ul style="list-style-type: none"> • výšky, těžnice trojúhelníku <p>kružnice vepsaná a opsaná</p> <p>Kvádr a krychle</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazení krychle a kváдру • povrch krychle a kváдру • jednotky objemu • objem kváдру a krychle 	
--	---	--

7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modeluje a zapisuje zlomkem část celku • zobrazí daný zlomek na číselné ose • uvede zlomek na základní tvar • porovná dva zlomky • upraví smíšené číslo na zlomek a nepravý zlomek na smíšené číslo • sčítá a odčítá zlomky • násobí a dělí zlomky • převádí zlomek na desetinné číslo a naopak • provádí početní operace se složenými zlomky • užívá zlomky při řešení praktických situací • řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky • určí shodné útvary a své tvrzení zdůvodní • užívá věty o shodnosti trojúhelníků sss, sus, usu • sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu a zapíše postup konstrukce pomocí matematické symboliky • pozná útvar středově souměrný • sestrojí obraz rovinného útvaru ve středově souměrnosti • určí střed souměrnosti středově souměrného rovinného obrazce • určí samodružné body • užívá shodná zobrazení 	<p>Zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlomek, základní tvar • rozšiřování, krácení zlomků • porovnání zlomků • vztah mezi zlomky a desetinnými čísly • zobrazení na číselné ose • smíšené číslo • složené zlomky • početní operace <p>Shodnost trojúhelníků</p> <ul style="list-style-type: none"> • shodnost geometrických útvarů • věty o shodnosti trojúhelníku • konstrukce trojúhelníku • útvary středově souměrné <p>Středová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • útvar středově souměrný • středová souměrnost • samodružné body <p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • čísla kladná a záporná • čísla navzájem opačná • porovnávání celých čísel • absolutní hodnota čísla • početní operace • číselné a logické řady <p>Racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspořádání racionálních čísel 	<p>OSV 1, 3, 9, 10</p> <p>Fy – vztahy mezi veličinami</p> <p>Ch – výpočty</p> <p>Ze – měřítko mapy</p>

<ul style="list-style-type: none"> v praxi • konkretizuje užití záporných čísel v praxi • zapíše záporné a kladné číslo a zobrazí jej na číselné ose • porovnává celá čísla • určí absolutní hodnotu čísla a čísla opačného • provádí početní operace v oboru celých čísel • řeší slovní úlohy na užití celých čísel • zobrazí racionální číslo na číselné ose • porovnává racionální číslo • sčítá, odčítá, dělí a násobí dvě racionální čísla • řeší slovní úlohy na užití racionálních čísel • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá řešení různými postupy • porovnává dvě veličiny poměrem • zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru • pracuje s měřítky map a plánů, využívá měřítko při zhotovování plánů • rozdělí celek na dvě (tři) části v daném poměru • řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru • určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost a své tvrzení zdůvodní • zapíše tabulku přímé a nepřímé úměrnosti • narýsuje graf přímé a nepřímé úměrnosti • používá pravoúhlou soustavu souřadnic • dokáže číst a pracovat s jednoduchými grafy přímé a nepřímé úměrnosti • řeší slovní úlohy s využitím 	<ul style="list-style-type: none"> • početní operace • číselné a logické řady <p>Poměr, přímá a nepřímá úměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádření poměru zlomkem • zvětšení a zmenšení v daném poměru • rozdělení dané hodnoty v daném poměru • měřítko • úměra • přímá a nepřímá úměrnost • pravoúhlá soustava souřadnic • grafy přímé a nepřímé úměrnosti • trojčlenka <p>Čtyřúhelníky</p> <ul style="list-style-type: none"> • rovnoběžník a jeho vlastnosti • obsah trojúhelníku • obvod, obsah rovnoběžníku • lichoběžník a jeho vlastnosti • obvod, obsah lichoběžníku • konstrukce lichoběžníku, rovnoběžníku <p>Hranoly</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolmé hranoly • vzájemná poloha dvou přímek v rovině i v prostoru • vzájemná poloha přímky a roviny • vzájemná poloha dvou rovin • objem hranolu • povrch hranolu • síť hranolu <p>Procenta</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem procenta • základ, procentová část, počet procent 	
---	---	--

<p>tím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky • rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a zná jejich vlastnosti • vypočítá obsah obecného trojúhelníku • rozlišuje jednotlivé druhy lichoběžníků a zná jejich vlastnosti • sestrojí rovnoběžník v jednoduchých případech • vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku • sestrojí lichoběžník v jednoduchých případech • vypočítá obvod a obsah lichoběžníku • umí řešit logické a netradiční geometrické úlohy • pozná kolmý hranol a umí klasifikovat podle podstavy • umí rozhodnout o vzájemné poloze dvou přímek v rovině i prostoru • umí rozhodnout o počtu společných bodů dvou přímek v rovině • umí rozhodnout o vzájemné poloze dvou rovin v prostoru • umí rozhodnout o počtu společných bodů dvou rovin v prostoru • pozná, rozliší a vypočítá základ, procentovou část a počet procent • řeší slovní úlohy na výpočet procent, procentové části, celku • řeší jednoduché příklady na výpočet úroků 	<ul style="list-style-type: none"> • promile • práce s diagramy, tabulkami, grafy 	
<p>8. ročník</p>		

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● určí hodnotu daného číselného výrazu ● matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných ● zapíše slovní text výrazu s proměnnou ● provádí početní operace s výrazy provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkání ● rozumí pojmu rovnost ● řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav ● provádí zkoušku správnosti svého řešení ● řeší slovní úlohy pomocí lineárních rovnic ● vyjádří libovolnou neznámou ze vzorce ● určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem nebo pomocí kalkulačky ● užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech ● rozliší odvěsny a přepony ● využívá poznatku při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku ● využívá poznatky ve slovních úlohách ● zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností ● seznámí se s pojmy množiny, podmnožina, průnik a sjednocení ● chápe pojmy kruh, kružnice ● určí vzájemnou polohu přímky a kružnice ● určí vzájemnou polohu dvou kružnic 	<p>Výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> ● číselný výraz ● výrazy s proměnnou ● mnohočlen ● úpravy výrazů <p>Lineární rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rovnost ● ekvivalentní rovnice ● řešení lineárních rovnic ● slovní úlohy <p>Druhá mocnina a odmocnina</p> <ul style="list-style-type: none"> ● určení druhé mocniny a odmocniny ● řešení úloh s geometrickou tematikou <p>Pythagorova věta a její využití</p> <ul style="list-style-type: none"> ● výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku ● užití Pythagorovy věty <p>Množiny</p> <ul style="list-style-type: none"> ● množiny a podmnožiny ● průnik a sjednocení <p>Kruh a kružnice</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vzájemná poloha přímky a kružnice ● vzájemná poloha dvou kružnic ● Thaletova věta ● délka kružnice ● obsah kruhu <p>Mocniny s přirozeným mocnitelem</p> <ul style="list-style-type: none"> ● čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem ● zápis čísla pomocí mocnin deseti ● početní operace s mocnami s přirozeným mocnitelem <p>Válec</p> <ul style="list-style-type: none"> ● válec a jeho síť, podstavy 	<p>OSV 1, 3, 9, 10</p> <p>Inf – tabulkový kalkulátor</p>

<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí tečnu z bodu ke kružnici • užívá Thaletovu větu pro konstrukci pravoúhlého trojúhelníku • seznámí se s číslem π • vypočítá obvod a obsah kruhu, délku kružnice • zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo • provádí početní operace s mocnitelem • určí rozvinutý zápis čísla • sestrojí síť válce, dokáže načrtnout válec • vypočítá objem a povrch válce • řeší slovní úlohy na výpočty objemu a povrchu válce • sestrojí jednoduché konstrukce • využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova věta) při konstrukci trojúhelníku a čtyřúhelníku • zapíše postup řešení konstrukce • diskutuje o počtu řešení • provádí jednoduchá statistická šetření • zapisuje výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek • vyhledá a vyhodnotí jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách 	<p>a plášť</p> <ul style="list-style-type: none"> • objem a povrch válce • slovní úlohy <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> • množiny bodů dané vlastnosti • konstrukce trojúhelníku a čtyřúhelníku <p>Statistika</p> <ul style="list-style-type: none"> • statistický soubor • statistické šetření • jednotky, znak, četnost • aritmetický průměr 	
---	--	--

9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určuje podmínky, za kterých má lomený výraz smysl • krátí a rozšiřuje lomené výrazy • provádí početní operace s lomenými výrazy • převede složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů • řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli • řeší soustavu dosazovací nebo sčítací metodou • provádí kontrolu správnosti řešení • diskutuje o počtu řešení • řeší slovních úloh pomocí soustavy dvou lineárních rovnic • určí podobné útvary v rovině • užívá věty o podobnosti trojúhelníků • užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami • rozezná funkční vztah učí definiční obor funkce a obor hodnot • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů • seznámí se s kvadratickou funkcí 	<p>Lomené výrazy, rovnice (nejen) s neznámou ve jmenovateli</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiční obor výraz • početní operace s lomenými výrazy • řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli • slovní úlohy <p>Soustavy lineárních rovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> • řešení soustavy • slovní úlohy řešené soustavou rovnic <p>Podobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • podobnost geometrických útvarů • poměr podobnosti • podobnost trojúhelníků <p>Funkce</p> <p>pravoúhlá soustava souřadnic</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem funkce • lineární funkce • přímá úměrnost • grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic • kvadratická funkce <p>Goniometrické funkce ostrého úhlu</p> <ul style="list-style-type: none"> • goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku • výpočty v pravoúhlém trojúhelníku 	<p>OSV 1, 3, 9, 10</p> <p>Pč – rodinný rozpočet</p>

<ul style="list-style-type: none"> • pozná rovnici kvadratické funkce • zná pojem parabola • umí určit hodnoty goniometrických funkcí v pravouhlém trojúhelníku • užívá goniometrických funkcí při řešení úloh z praxe • charakterizuje jednotlivá tělesa • sestrojí síť jehlanu, kužele • vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule • řeší aplikační geometrické úlohy • orientuje se v základních pojmech finanční matematiky • vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře • určí hledanou jistinu • provádí složené úrokování • řeší aplikační úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • užití goniometrických funkcí <p>Jehlan, kužel, koule</p> <ul style="list-style-type: none"> • síť jehlanu a kužele • povrch a objem jehlanu a kužele • povrch a objem koule <p>Finanční matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy • jednoduché úrokování • složené úrokování 	
---	---	--

MATEMATIKA - konstruktivistická

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK: ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<p>Hadi, Slovní úlohy, Hvězdičogramy, Pavučiny, Racionální čísla, Algebrogramy, Schody, Geoboard.</p> <p>Desetinná čísla (porovnávání, umístění na číselné ose). Parkety (dělitel, násobek, dělení se zbytkem). Součinnové čtverce: rozklad čísla na součin, vztahy mezi rohovými a středovými čísly, tabulka, lineární funkce, evidence výsledků Lineární funkce (sémantika – pohyb po schodech, evidence). Dělitelnost (dělení se zbytkem, dělitel, násobek, výroky o dělitelnosti, ciferný součet). Tabulka 100 (věty o dělitelnosti výrazů). Indické násobení (neúplně zadané tabulky). Prvočísla (číslo složené, prvočíslo). Největší společný dělitel. Nejmenší společný násobek. Zlomky: kmenové zlomky – sčítá a odčítá kmenové zlomky, krátí a rozšiřuje zlomky, znázorňuje zlomky a desetinná čísla na číselné ose, soustava rovnic, sčítání zlomků Procenta: pojem procento, počet procent, základ, praktické úlohy ze života, slevy, pojem procento, opakované slevy, výpočty se změnou základu,</p>	<p>Dě</p> <p>Fy</p> <p>OSV 1,3,9,10</p>

<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE s DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat • určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů <p>GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů • využívá pojem množina všech bodů daných vlastností k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh • načrtne a sestrojí rovinné útvary • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osové a středově souměrný útvar • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles 	<p>Krokování: šipkové rovnice, odčítání závorcky, propedeutika řešení rovnic, absolutní hodnoty, přepis šipkových rovnic do číselných rovnic, sčítání a odčítání celých čísel, Číselná osa (umístění neznámého čísla). Rovnice (vymezení pojmu rovnice). Váhy (rovnice se závorkami). Desetinná čísla (cyklostezky). Šipkové grafy. Součtové trojúhelníky. Šipkové grafy (evidence tabulkou). Vennovy diagramy (schéma dvou, tří množin, záznam počtu prvků v oblastech). Dřívka: závislost počtu dřivek na počtu dvojoken, obvod, obsah, podobné útvary, přidávání a odebírání dřivek, vytváření rovinných útvarů, kombinování, hledání pravidelností; Egyptské dělení: hledání pravidla, Egyptské dělení chlebů Autobus (vyhodnocení souboru dat, evidence tabulkou, propedeutika trojčlenky). Rodina. Sousedé (periodicita, rytmus). Mříž: čtverec, určování délky úsečky, odhady délky, rovnoběžky, kolmice, propedeutika vektoru, konstrukce středu mřížové úsečky, trojúhelníky, čtyřúhelníky, mnohoúhelníky, propedeutika Pythagorovy věty, shodnost, podobnost Origami: kolmice, rovnoběžky, střední příčky v trojúhelníku, propedeutika středové a osové souměrnosti Úhel: velikost úhlu, třídění úhlů podle velikosti, rýsování, propedeutika součtu vnitřních úhlů v trojúhelníku, dvojice úhlů (plný úhel, přímý úhel, pravý</p>	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí síť základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <p>NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p>úhel, dvojice úhlů, ciferník), Obsah: obdélníky, útvary ve čtvercové síti, převody jednotek, obsahy mřížových útvarů - trojúhelníky, mnohoúhelníky, Trojúhelník (osa úsečky). Osová souměrnost. Středová souměrnost: středově souměrné útvary, manipulace, konstrukce středově souměrných útvarů. Objem: objem krychlových těles, kvádrů, jednotky objemu, Sítě krychle a těles (povrch). Desetinná čísla (cyklostezky). Kombinatorika (možnost řešení manipulací). Krychlová tělesa. Logika (Ostrov poctivců a padouchů). Parkety: rozvíjení prostorové představivosti, diofantické rovnice Mince.</p>	
--	--	--

7. a 8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK: ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE s DATY</p>	<p>Tematické celky:</p> <p>Zápis čísla D (historie, zavedení římských číslic, početní operace). Zlomky I C (uspořádání racionálních čísel, porovnávání zlomků), Zlomky II C (smíšená čísla, sčítání a násobení zlomků), Zlomky II C (krácení a rozšiřování zlomků), Zlomky IV C (sčítání zlomků, propedeutika posloupností, kvadratické rovnice). Desetinná čísla C (periodická čísla, záporná desetinná čísla, dělení desetinných čísel). Mocniny D (pojem mocniny, násobení mocnin).</p> <p>Dělení C (dělení víceciferných čísel se zbytkem). Procenta C. Mapa C. Objem C (modelování těles, odhady, výpočet objemů různých těles). Desetinná čísla C (násobení desetinných čísel, odhady, zaokrouhlování).</p> <p>Dělitelnost I D (kritéria dělitelnosti 3, 6, 8 a 9). Prvočísla I D (rozklad čísla na součin, prvočíselný rozklad, určení počtu dělitelů, kritérium dělitelnosti 4, dělitelnost 11 a 7). Prvočísla II D (soudělná a nesoudělná čísla, prvočíselná dvojčata, NSD, nsn). Dělitelnost II D (výroky o dělitelnosti).</p> <p>Procenta C (slovní úlohy na procenta, procentovou část, základ, úrokování), Zlomky I C (porovnávání zlomků, umístění</p>	<p>Dě</p> <p>Fy</p> <p>Che</p> <p>OSV 1,3,9,10</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat • určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<p>do intervalů), Zlomky II C (násobení zlomků), Zlomky II C (rozšiřování a krácení zlomků), Zlomky II C (rozšiřování a krácení zlomků, průprava společného jmenovatele s vícečíslicovými čísly), Zlomky IV C (sčítání zlomků).</p>
<p>GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů • využívá pojem množina všech bodů daných vlastností k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh • načrtne a sestrojí rovinné útvary • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles • načrtne a sestrojí síť základních těles 	<p>Úměrnosti C, D (modelování situací vyjádřených poměrem, pojem přímé a nepřímé úměrnosti). Poměry C (modelování poměrů v geometrickém prostředí, osnova přímek), Mapa C (měřítko). Aritmetický průměr D (úlohy o směsích).</p> <p>Procenta C (slovní úlohy na procenta, procentovou část).</p> <p>Jazyk písmen C (vyjádření závislosti výrazem s proměnnou, hodnota výrazů), rovnost výrazů, úprava výrazů, roznaásobení závorek, průprava vzorců – druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin). Rovnice C (vyjádření neznáme ze vztahu, rovnost výrazů, práce s parametrem. Hadi C (zjednodušování a úpravy výrazů).</p> <p>Rovnice C (soustavy rovnic o dvou neznámých, jedna rovnice o dvou neznámých, rovnice a soustava rovnic s parametrem).</p> <p>Schody C (pohybové úlohy, závislosti). Osnova přímek C (rovnoběžnost, vlastnosti čtvercové sítě). Zlomky D (pravidla pro výpočty se zlomky). Záporná čísla D (číselná osa, násobení a dělení záporných čísel). Číselná osa D (umístění čísel na číselné ose, opačná čísla, absolutní hodnota</p>

<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <p>NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p>čísla, vzdálenost čísel na číselné ose).</p> <p>Práce s daty D (data v tabulce, šifrování). Množiny D (Vennovy diagramy, podmnožina, průnik, sjednocení). Oblé útvary D (kruhový diagram).</p> <p>Procenta C (tabulky, diagramy). Autobus C (porovnávání souborů). Aritmetický průměr C (vztah pro výpočet aritmetického průměru, úlohy o směsích).</p> <p>Schody C (pohybové úlohy). Úměrnosti C (přímá a nepřímá úměrnost). Lineární závislost D (tabulky, grafy, předpis). Oblé útvary D (slovní úlohy – porovnávání obsahů částí kruhů).</p> <p>Lineární závislost D (tabulky, grafy, předpis). Oblé útvary D (slovní úlohy – porovnávání obsahů částí kruhů).</p> <p>Jazyk písmen C (vyjádření pravidelnosti vzorcem). Lineární závislost D (předpis). Hadi C (předpis, lineární závislost). Trojúhelník II C (obsah trojúhelníku). Podobnost D.</p> <p>Mříž I C (střední příčky). Trojúhelník I C (těžnice, těžiště, důkazové úlohy). Pravoúhlý trojúhelník C (Pythagorova věta). Trojúhelník I D (kružnice opsaná trojúhelníku). Trojúhelník II D (osa úhlu, kružnice vepsaná). Trojúhelníková nerovnost.</p> <p>Mříž I C (klasifikace čtyřúhelníků). Mříž II C (střed úsečky, rovnoběžník). Trojúhelník I C</p>	
---	--	--

	<p>(trjúhelník, těžnice, dělení úsečky v poměru). Mnohoúhelníky D (pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník, velikost vnitřních úhlů).</p> <p>Mnohoúhelníky D (vlastnosti pravidelných mnohoúhelníků, obsahy, úhlopříčky, vnitřní úhly).</p> <p>Trojúhelník I C (porovnávání obsahů trojúhelníků, důkazové úlohy). Trojúhelník II c (obsah trojúhelníku). Kružnice D (poloměr, průměr, obvod). Oblé útvary D (Ludolfovo číslo, obsah kruhu)</p> <p>Trojúhelník II D (Thaletova věta). Geometrické místo bodů D (charakteristika útvarů, konstrukční úlohy). Trojúhelník II D (osa úhlu, kružnice vepsaná trojúhelníku).</p> <p>Mříž I C (trojúhelník, střední příčky, těžnice, rovnoběžník). Mříž II C (dělení úsečky na části, rovnoběžníky). Trojúhelník II C (konstrukce trojúhelníku daného obsahu).</p> <p>Trojúhelník II C (věta sss). Konstrukce C (sus, usu). Podobnost D (zavedení podobnosti, koeficient podobnosti).</p> <p>Osnova přímek C.</p> <p>Dítě II (sítě kvádrů, trojbokého hranolu, jehlanu, komolého jehlanu). Objem C.</p> <p>Sítě I C (sítě krychle, hrana krychle, stěnová a tělesová úhlopříčka, kombinatorika).</p> <p>Sítě I C (sítě krychle). Sítě II C</p>	
--	--	--

	<p>(kvádr, trojboký hranol, jehlan, komolý jehlan).</p> <p>Sítě II C (sít' kvádrů, trojbokého jehlanu, jehlanu, komolého jehlanu). Objem C.</p> <p>Sítě I C (polymina, kombinatorika). Objemy C (komolý jehlan, složená tělesa).</p> <p>Kombinatorika a pravděpodobnost C. Rodina D.</p> <p>Poměry C (osnova přímk, konstrukce dělení úsečky v daném poměru, důkazové úlohy).</p>	
--	---	--

9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK: ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE</p>	<p>Tematické celky:</p> <p>Zlomky D. Záporná čísla. Desetinná čísla. Mocniny (upravuje výrazy s mocninami) Zápis čísla. Odmocniny E (provádí odhad ruhé odmocniny). Výrazy s reálnými čísly. Lomené výrazy.</p> <p>Dělitelnost. Desetinná čísla. Výrazy (určí hodnotu složitějšího výrazu pomocí kalkulátoru)</p> <p>Dělitelnost. (Kritéria dělitelnosti 6, 8, 11, 12). Prvočísla. Prvočíselný rozklad, využití pro nalezení NSD, nsn. Euklidův algoritmus,</p> <p>Procenta. Zlomky. Reálná čísla umísťuje na číselnou osu.</p> <p>Úměrnosti. Podobnost. Stejnolehlost.</p> <p>Procenta E. Aplikační úlohy z finanční matematiky</p> <p>Rovnice E (kvadratické rovnice). Číselné výrazy E (zjednodušování a úpravy výrazů, kvadratické výrazy, lomený výraz, rozklad mnohočlenu na součin).</p> <p>Rovnice E (rovnice s neznámou ve jmenovateli, slovní úlohy řešené rovnicemi, ekvivalentní úpravy nerovnic)</p>	<p>Dě</p> <p>Fy</p> <p>OSV 1,3,9,10</p>

<p>s DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data porovnává soubory dat určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů <p>GEOMETRIE v ROVINĚ A v PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku charakterizuje a třídí základní rovinné útvary určuje velikost úhlu měřením a výpočtem odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů využívá pojem množina všech bodů daných vlastností k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh načrtne a sestrojí rovinné útvary užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti odhaduje a vypočítá objem a povrch těles načrtne a sestrojí síť základních těles 	<p>Práce s daty D (data v tabulce, šifrování). Procenta E (tabulky, diagramy).</p> <p>Práce s daty E (statistické šetření) Úměrnosti D (přímá a nepřímá úměrnost). Lineární funkce D (tabulky, grafy, předpis).</p> <p>Lineární funkce E, pravděpodobnost E, Práce s daty E (tabulka, různé typy grafů) Jazyk písmen E (vyjádření pravidelnosti vzorcem). Lineární funkce E (předpis, průběh funkce). Trojúhelník E (obsah trojúhelníku).</p> <p>Finanční matematika</p> <p>Geometrické místo bodů E. Kružnice E. Posunutí E, Souměrnosti E</p> <p>Množiny II E. Kružnice E. Trojúhelník E.</p> <p>Trojúhelník E. Podobnost E.</p> <p>Obsah E, Parkety E, Trojúhelník II, Trigonometrie.</p> <p>Konstrukce E. Souměrnosti. Podobnost. Pravidelné mnohostěny.</p> <p>Konstrukce E. Užití podobnosti.</p> <p>Trojúhelník. Délky stran a velikosti vnitřních úhlů trojúhelníku.</p> <p>Souměrnosti.</p> <p>Pravidelné mnohostěny.</p> <p>Povrch a objem koule.</p>	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <p>NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p>Pravidelné mnohstěny</p> <p>Sestrojí síť a model mnohostěnu</p> <p>Trojúhelník E (Počítá délky stran a velikosti vnitřních úhlů. Rozhoduje o podobnosti trojúhelníků. Křivky (elipsa, parabola, hyperbola).</p> <p>Problémové úlohy, stereometrické úlohy</p>	
---	--	--

6.3.3 Informační a komunikační technologie

6.3.3.1 Informatika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět informatika se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 7. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Vyhledávání informací a komunikace; Zpracování a využití informací;

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v informatice směřuje k:

- pochopení významu ICT v běžném životě
- vyhledávání informací a práci s nimi
- rozvíjení myšlení (algoritmického a logického)
- osvojování si různých forem a metod práce s ICT
- kritickému hodnocení získaných informací
- rozvíjení schopnosti práce v týmu a schopnosti komunikovat
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti a systematičnosti v práci
- vybudování respektu k duševnímu vlastnictví při využívání SW

Charakteristika vyučovacího předmětu

Při vzdělávání v předmětu informatika by měli žáci dosáhnout informační gramotnosti na základní uživatelské úrovni a také rozvíjet algoritmické řešení jako předpoklad budoucího rozvoje v oblasti programování. Dobré zvládnutí informačních a komunikačních technologií umožňuje jejich použití ve všech oblastech vzdělávání (využívání výukového SW, vyhledávání a zpracovávání informací, prezentování výsledků své práce, vzájemná komunikace).

Kompetence k učení

Žák

- žák účelně a správně používá terminologii a symboliku, která je často úzce provázána s matematikou
- při práci s informacemi žák vybírá vhodnou aplikaci a způsob jejich zpracování a prezentace
- používá osvojené postupy a algoritmy
- kriticky zhodnotí zdroj informací a reálnou možnost jejich využití, z chyby se dokáže poučit

Učitel

- vyžaduje správné používání terminologie
- umožňuje žákům využívat vlastní poznámky
- vede ke spolupráci s ostatními žáky

Kompetence k řešení problémů

Žák

- v případě více zdrojů informací přemýšlí o rozdílech a shodách a jejich příčinách
- nenechá se odradit počátečním nezdarem
- při řešení úloh dokáže vhodně a správně využívat běžně dostupné zdroje informací (Internet, elektronické encyklopedie, e-mail, ...)
- uvědomuje si zodpovědnost při získávání a šíření informací

Učitel

- zadává takové úkoly, které žáků umožňují využívat různé zdroje informací
- vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem

Kompetence komunikativní

Žák

- rozumí různým typům informačních prostředků, využívá je ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění
- pokud neumí rozpoznat a využít příslušný informační zdroj, dokáže bez ostychu požádat o pomoc spolužáka případně učitele
- dokáže prezentovat výsledky své práce a vhodně argumentovat při jejich obhajobě

Učitel

- využívá různé způsoby při zadávání úkolů (předtištěné, rozesílání e-mailem, ...) a odevzdávání úkolů žáky
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem
- učí žáky využívat vhodné technologie pro komunikaci na dálku

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák

- postupně se učí pravidla práce ve skupině – přijímání různých rolí a ovlivňování kvality společného výsledku
- dokáže pomoc poskytnout, je-li o ni požádán
- učí se poznávat, kdy druhý pomoc potřebuje a snaží se mu pomoc poskytnout
- dochází k poznání, že člověk sám lépe pochopí podstatu problému, pokud ji někomu vysvětluje a tím si vytváří pozitivnější představu o sobě samém a začíná si více důvěřovat

Učitel

- umožňuje žákům při plnění úkolů vzájemně spolupracovat
- umožňuje žákům podílet se na hodnocení své vlastní práce i na hodnocení práce ostatních žáků na základě předem daných kritérií
- při zpracovávání informací vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

Žák

- učí se účelně a bezpečně využívat ICT a tyto dovednosti využívá i v dalších vzdělávacích oblastech
- postupně zdokonaluje práci s ICT a dosahuje tak rychleji a kvalitněji výsledků a uvědomuje si využitelnost těchto dovedností ve všech profesích
- dbá na šetrné zacházení se svěřenou technikou

Učitel

- umožňuje žákům využívat ICT nejen při hodinách informatiky, ale i ve volném čase k přípravě referátů a projektů na jiné předměty a je jim nápomocný
- umožňuje žákům využít ICT pro hledání informací důležitých pro jejich další profesní růst
- vyžaduje pravidelnou údržbu svěřené techniky

6.-7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost 	<ul style="list-style-type: none"> - vývojové trendy informačních technologií - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování - internet 	OSV 3 OSV 4 OSV 5 OSV 8 OSV 9 OSV 10
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická a topografická pravidla pro práci s textem a obrazem • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	<ul style="list-style-type: none"> - počítačová grafika, rastrové a vektorové programy - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce - prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia) - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika 	MKV 2 MV 1 MV 3 MV 7

6.3.4 Člověk a společnost

6.3.4.1 Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně.

Předmět Dějepis se realizuje až na II. stupni, rámcově navazuje na některá témata zařazená na I. stupni do předmětu Člověk a jeho svět.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6. a 7. ročník
 - Člověk v dějinách, Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace, Kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání
- 8. a 9. ročník
 - Počátky nové doby, Modernizace společnosti, Moderní doba a Rozdělený a integrující se svět.

Výchovně vzdělávací cíle:

Vzdělávání v dějepise směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického myšlení
- seznámení s hlavními vývojovými liniemi
- získání orientace v čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí
- chápání kulturních odlišností světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah předmětu Dějepis pomáhá vytvářet historické vědomí žáků. Žáci jsou vedeni k odkazu vlastního národa, evropské civilizace i civilizací ostatních. Nové poznatky se žáci učí poznávat sami z různých zdrojů – internet, encyklopedie, krásná literatura, historické prameny, archiválie, časopisy, atlasy. Podle možnosti je žákům zprostředkována návštěva muzeí, památníků, archivů, výstav – za účelem poznávání historických pramenů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů.
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- účinně spolupracují ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápají potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence občanské

Žáci

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápají základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektují, chrání a oceňují naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žáci

- dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívají svých znalostí v běžné praxi

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

DĚJEPIS

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: ČLOVĚK v DĚJINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu • chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti <p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost • uvede příklady archeologických kultur na našem území • rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí • podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty <p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací 	<ul style="list-style-type: none"> • význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; • informační zdroje a instituce • historické prameny, historický čas a prostor • historické epochy • práce a atlasem, mapou • člověk a lidská společnost v pravěku • objasní význam zemědělství • způsoby obživy, bydlení, materiálů používaných k výrobě zbraní • dobytkařství, význam kovů pro společnost • archeologické kultury na našem území • nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz • Mezopotámie, Egypt, Čína • přírodní podmínky a vznik starověkých civilizací • starověké despotie • památky starověkých civilizací • antické Řecko a Řím • antická demokracie • formy vlády • střední Evropa a její styky s antickým Středomořím • mytologie • význam náboženství, vznik křesťanství, židovská víra, polyteistická náboženství • památky antiky 	<p>OSV 7, 11</p> <p>EGS 1</p> <p>EVV 4</p> <p>MKV 1,3</p> <p>VDO 3,4</p> <p>VkO – člověk a čas</p> <p>VV – pravěké umění, pravěká zvířata, zbraně</p> <p>Ze – oblasti zemědělské produkce, podnebí</p> <p>Čj – Antické báje</p> <p>Vv – umění starověké, antické; bohové Řecka</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států • popíše život v době nejstarších civilizací • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 		
--	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezi-předmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: KŘESŤANSKÁ A STŘEDOVEKÁ EVROPA</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovenské a islámské kulturní oblasti • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • uvede první státní útvary na našem území • uvede základní informace z období počátků českého státu • rozeznává období rozkvětu 	<ul style="list-style-type: none"> • nový etnický obraz Evropy • etnické změny • význam křesťanství pro vznik států, christianizace Evropy • utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj • islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) • Kulturní památky • Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě • První panovníci, jejich časové zařazení, vláda • Vývoj středověkých měst • Přemyslovci, Lucemburkové • Vláda Karla IV., kulturní rozkvět 	<p>OSV 7, 11</p> <p>EGS 1</p> <p>EVV 4</p> <p>MKV 1, 3</p> <p>VDO 3,4</p> <p>Čj – počátky písemných pramenů kroniky, životopis Karel IV.</p> <p>Vv – gotické umění, stavitelství</p> <p>VkO – vztahy, tolerance, hodnoty</p> <p>Vv – renesance</p>

<p>českého státu v době přemyslovské a lucemburské</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu • popíše úlohu a postavení církve ve středověk společnosti • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury <p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí • vysvětlí znovobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život <p>popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Památky na českém území • křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy • vztah katolické církve ke kacířství • struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev • kultura středověké společnosti, sociální rozdíly • románské a gotické umění a vzdělanost • památky, stavitelství, ikony, malířství • renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou • zámořské objevy a počátky dobývání světa • hospodářské podmínky • důsledky zámořských objevů 	<p>Hv – husitské písně</p> <p>Ze – objevení Ameriky, zámořské objevy</p>
<p>8. ročník</p>		
<p>Očekávané výstupy žáka</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezi-předmětové vztahy, projekty, kurzy</p>
<p>ŽÁK: OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • na příkladech evropských dějin 	<ul style="list-style-type: none"> • český stát a velmoci v 15.–18. Století • náboženské konflikty • třicetiletá válka – příčiny, průběh, důsledky • absolutistický systém vlády • český stát a velmoci v 15.–18. Století • parlamentarismus • barokní kultura a osvícenství • změny v myšlení • Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik 	<p>OSV 7, 11</p> <p>EGS 1</p> <p>EVV 4</p> <p>MKV 1,3</p> <p>VDO 1,2,3,4</p> <p>VkO – formy vlády, lidská práva, politické strany</p>

<p>konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek • popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu <p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů • uvede základní historické události v naší zemi v 19. Století • vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. Století • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích • na vybraných příkladech demonstrovuje základní politické proudy vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých 	<p>USA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lidská práva • Napoleonské války - důsledky • národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa • osvícenství • revoluce 19. Století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů • politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva • industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka • konflikty mezi velmocemi, kolonialismus • nerovnoměrnost vývoje zemí • soupeření mezi evropskými velmocemi • kulturní rozrůzněnost doby • první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • vojenská technika • společnost 	<p>VV – barokní umění, umění do 20. Století, umění začátku 20. Století</p> <p>Čj – osvícenství, slovníky</p>
---	--	--

<p>částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap <p>MODERNÍ DOBA</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky 		
<p>9. ročník.</p>		
<p>Očekávané výstupy žáka</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy</p>
<p>ŽÁK:</p> <p>MODERNÍ DOBA</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv na příkladech demonstruje 	<ul style="list-style-type: none"> nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy důsledky pro Československo a svět mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus rysy totalitních režimů druhá světová válka; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války holocaust, antisemitismus projevy rasismu studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření 	<p>OSV 7,11</p> <p>EGS 1</p> <p>EVV 4</p> <p>MKV 1,3</p> <p>VDO 1,2,3,4</p> <p>VkO – extremismus, lidská práva, demokratické formy vlády</p> <p>Ze–státy, státní zřízení</p>

<p>zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> • <p>ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí • chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti • prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky • problémy současnosti • vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava 	
---	--	--

6.3.4.2 Výchova k občanství

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6., 7., 8., 9. ročník
 - Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Člověk stát a hospodářství, Člověk stát a právo, Mezinárodní vztahy - globální svět

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání ve výchově k občanství směřuje k:

- postupné utváření osobního a občanského profilu žáků
- realistické sebepoznávání a poznávání osobnosti druhých lidí
- pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací
- respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití
- posilování smyslu pro odpovědnost za vlastní názor, chování a jednání i jejich důsledky
- směřování k plnohodnotnému soukromému životu
- utváření pozitivních občanských postojů
- motivaci k aktivnímu podílu na životě demokratické společnosti
- rozvoj občanského a právního vědomí, seznámení s úkoly politických institucí a orgánů
- prevenci rasistických, xenofobních a extremistických postojů
- výchovu k toleranci a respektování lidských práv
- výchovu k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot
- rozvoj vědomí sounáležitosti s evropskou civilizací a kulturou, přijetí hodnot demokratické Evropy, včetně kolektivní obrany
- rozvoj finanční gramotnosti
- osvojení pravidel chování v krizových situacích a při mimořádných událostech

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem předmětu výchova k občanství je postupné formování a rozvíjení žáků jako občanů, jejich orientace ve významných okolnostech společenského života, utváření vztahu a formování vnitřních postojů žáků ke skutečnosti a k důležitým oblastem lidského života, upevňování vědomí odpovědnosti za vlastní jednání a rozvoj sebepoznávání vedoucí k plnohodnotnému a pro jedince spokojenému životu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- vyhledávají a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívají v osobním a občanském životě
- získané poznatky propojují s poznatky z různých vzdělávacích oblastí do širších celků
- postupně si vytváří ucelenější pohled na společenské a kulturní jevy

Učitel

- zadává úkoly
- při jejichž plnění žáci vyhledávají informace z různých zdrojů
- jejichž řešení vyžaduje využití poznatků z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají různé problémové situace ve škole, v rodině, obci, státě i ve světě
- přemýšlí o problému a jeho příčinách
- na základě vlastního úsudku a zkušeností hledají vhodné řešení
- své návrhy porovnávají s praktickým životem
- seznamují se s problematikou peněz a cen, učí se odpovědnému spravování financí

Učitel

- zařazuje vhodné aktivity a metody
- povzbuzuje žáka při případném nezdaru a vede ho k vytrvalosti

Kompetence komunikativní

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory
- vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně
- naslouchají druhým, snaží se jim porozumět
- aktivně se zapojují do diskuze, obhajují svůj názor a vhodně argumentují

Učitel

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují v malé skupině i ve třídě, pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry na základě ohleduplnosti k ostatním spolužákům, respektují názory ostatních

Učitel

- vytváří pozitivní atmosféru ve třídě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podporuje sebedůvěru jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žáci

- znají své práva a povinnosti ve škole, v rodině, ve společnosti
- váží si svých spolužáků, učitelů, rodičů a ostatních lidí
- oceňují a chrání naše kulturní dědictví a tradice
- respektují požadavky na zdravé životní prostředí

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel školního řádu
- vede žáka k zodpovědnému rozhodování
- směřuje žáka k zapojení do kulturních a sportovních aktivit mimo vyučování

Kompetence pracovní

Žáci

- využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v praktickém životě
- plní povinnosti, dodržují vymezená pravidla
- chrání své zdraví i zdraví druhých při běžných, rizikových i mimořádných událostech
- poznávají otázky obrany státu

Učitel

- vyžaduje plnění vymezených povinností a pravidel
- umožňuje žákům spolupracovat a vzájemně si pomáhat

VÝCHOVA k OBČANSTVÍ

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
-------------------------------	--------------	---

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • orientuje se v kalendáři • vysvětlí původ a způsoby dodržování svátků • uvede důležitost svátků pro jeho osobu • vysvětlí pojem domova z hlediska své příslušnosti k rodině, obci, regionu, vlasti • uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí • Vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc, důvěra) pro zdravý vývoj dítěte vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc, důvěra) pro zdravý vývoj dítěte • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • rozpozná možné příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 	<ul style="list-style-type: none"> • Naše škola, pravidla chování, práva a povinnosti žáka • Moje vizitka, pravidla chování při různých příležitostech • Život v čase, čas, kalendář, čas svátků • Domov, prostředí domova, okolí, bydliště • Život v rodině, rodina a rodokmen • Zvyklosti a rituály v rodině • Svatba, partnerství, úplná a neúplná rodina, neshody v rodině • Konflikty, komunikace, rodina se někdy neshodne • Hospodaření v rodině • Život mezi lidmi, společenská pravidla, pravidla pomáhající žít spolu • Lidská práva, dětská práva • Porušování lidských práv • Vztahy ve třídě, šikana, krizové situace • Nerespektování pravidel • Místo kde žiji, domov, obec kraj • Naše obec, region, kraj, důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku • Stát, státní symboly, vznik státu, legendy a mýty • Významné osobnosti českých dějin • Národ, vlastenectví, státní občanství • Tolerance, menšiny, xenofobie, extremismus • Žiji v Evropě, EU, OSN • ČR v rámci Evropy • Žiji na Zemi – ochrana přírody • Ekologie, konzum, recyklace, 	<p>OSV 1 -11</p> <p>MKV 1,2,4,5</p> <p>VDO 1,2,3</p> <p>EGS 1,2,3</p> <p>EVV 3,4</p> <p>Dě – čas, chápání v čase</p> <p>VkZ – tolerance</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitelem a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu • zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje • objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • odlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu • rozpoznává netolerantní, rasistické, 	<p>ekologický způsob života</p>	
--	---------------------------------	--

<p>xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p> <ul style="list-style-type: none">• popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování• uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích• uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory uvede příklady konzumního života, objasní pojem recyklování a aktivně se na recyklaci podílí		
--	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci • popíše význam a činnost žákovské samosprávy • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky 	<ul style="list-style-type: none"> • Kam patřím- období lidského života, • Já a dospívání – duševní, tělesné, sociální změny, poruchy příjmu potravy • Člověk jako osobnost – schopnosti, charakter • Žijeme ve společenství lidí, společnost, společenské skupiny, rodina, školní třída • Život ve škole, povinná školní docházka, práva a povinnosti žáků, učitelů • Komunikace, agresivita a asertivita, způsoby komunikace • Pravidla chování, zákony, morální pravidla, společenská pravidla • Důsledky porušování pravidel a norem • Já a společenský systém, Česká republika – demokratický stát, moc ve státě • Prezidenti v České republice • Národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost • Vlastenectví • Základní lidská práva, Všeobecná deklarace lidských práv, listina základních práv a svobod, porušování lidských práv, xenofobie, antisemitismus, trestní odpovědnost • Historická tradice - naši slavní předkové • Kultura a umění, hmotná a duchovní kultura, umění a druhy umění, společenská zařízení, společenská událost • Kultura v našem městě • Masmédia, masová 	<p>OSV 1 -11</p> <p>MKV 1,2,4,5</p> <p>VDO 1,2,3</p> <p>EGS 1,2,3</p> <p>EVV 3,4</p> <p>MV 1,2,4,5</p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • odlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitelem a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ • zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje • porovná různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení, cestování, chování lidí) • projeví smysl a cit pro kulturní 	<p>komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní bohatství, přírodní a kulturní památky České republiky, UNESCO • Problémy „Modré planety“, globální problémy, globální společenské problémy, terorismus • Obrana státu – povinnosti občana, ozbrojené síly, armáda ČR, NATO • Já a hospodaření - vlastnictví, majetek • Peníze – funkce, formy peněz, hospodaření s penězi • Rozpočet – druhy rozpočtu 	
--	--	--

<p>rozdíly, respektovat odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí ● zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají ● kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí ● uvede příklady památných míst obce a regionu, zná některé významné památky České republiky zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje ● uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory ● objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu ● uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny možné důsledky pro život lidstva ● uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru ● objasní souvislost i globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu ● zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity 		
--	--	--

<p>mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</p> <ul style="list-style-type: none">• rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady• na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení• rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního• rozpočtu získávají občané		
--	--	--

8. ročník.

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru popíše formy společnosti, uvede znaky zdravého životního stylu popíše znaky závislostního chování, uvede, jaké nebezpečí jsou spojena s návykovými látkami uvede osobnosti, které nás proslavili v zahraničí uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	<ul style="list-style-type: none"> Já jsem já – duševní vlastnosti, temperament, schopnosti, charakter, vůle Potřeby, zájmy, hodnoty Jak mě vidí ostatní, jak se vidím já Moje pocity, emoce, stres, náročné životní situace Moje smysly a paměť Já a životní styl – tradiční společnost, moderní společnost, postmoderní společnost, zdraví životní styl, závislosti, návykové látky Osobnosti naší země Člověk mezi lidmi, lidská setkání, stereotyp, mezilidské vztahy, konflikt, fáze konfliktu Člověk, láska, sex, metody antikoncepce, nebezpečí sexuálního života Manželství, založení rodiny, vznik lidského života, těhotenství, náhradní rodinná péče, Člověk ve státě - Stát jeho funkce a typy, státy podle způsobu vlády, demokracie, totalita, státy podle správního uspořádání – unitární stát, federativní stát O demokracii – demokracie, demokratické volby, volby v ČR, politické strany Já občan – občan, občanství, základní povinnosti občana, základní práva občana Ústava, funkce ústavy, obsah ústavy, lidská práva a základní svobody, listina základních práv a svobod Právní řád ČR, právní vztahy a právní normy, právní řád, 	<p>OSV 1 -11</p> <p>MKV 1,2,4,5</p> <p>VDO 1,2,3</p> <p>EGS 1,2,3</p> <p>EVV 3,4</p> <p>MV 1,2,4,5</p> <p>VkZ – závislosti, partnerské vztahy</p> <p>Dě – osobnosti českých dějin</p>

<ul style="list-style-type: none"> ● uvede základní informace o zásadách bezpečného sexu ● seznámí se s pohled opačného pohlaví na danou věc ● upevní si zodpovědný postoj k partnerskému a sexuálnímu životu ● je schopen vyjmenovat možnosti antikoncepce ● popíše nejčastější pohlavní choroby a jejich příznaky- ● objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství ● uvede možnosti náhradní rodinné péče ● rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu ● rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ● vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů ● uvede největší politické strany v ČR ● popíše volební systém v ČR ● objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů- ● vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektovat základní právní normy našeho státu ● uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany 	<p>trestná činnost, trestný čin, korupce, kriminalita</p>	
--	---	--

<p>občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři)</p> <ul style="list-style-type: none">• rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů• uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva• posoudí význam ochrany lidských práv a svobod• v případě potřeby přiměřeně uplatňovat svá práva• rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady• uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobod aj.)• diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		
---	--	--

9. ročník.

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • popíše znaky světových náboženství • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • vyloží souvislost mezi různými pracovními činnostmi a předpoklady nutnými pro jejich výkon uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti (peníze, vztahy v rodině) • popíše, jak si může poradit v případě nezaměstnanosti • na příkladech ukáže vhodné 	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk a náboženství – náboženství, náboženská tolerance, judaismus, křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus, nová náboženská hnutí • Extremismus, fanatismus • Moje budoucnost- má osobnost, sny, zájmy, dovednosti • Volba povolání, volba střední školy • Poradenská střediska, porady, kde hledat pomoc • Nástup do zaměstnání, pracovní smlouva Finanční gramotnost, peníze, možnost platby, nakládání s penězi, • Úspory, úvěry, úroky, bankovní systém • Trh výrobků a služeb, nabídka, poptávka, cena, konkurence • Národní hospodářství, tržní a centrálně plánovaná ekonomika, struktura národního hospodářství, HDP, nezaměstnanost, inflace, obchodní bilance • Pronájem, uzavírání smluv • Hospodaření domácnosti, rodinný rozpočet, daň. • Státní rozpočet, daně Mezinárodní spolupráce, mezinárodní smlouvy, mezinárodní organizace • OSN, NATO, OECD, WTO • Evropská integrace a Evropská unie – aktuální změny a postavení ČR. EU jako instituce, význam EU, symboly EU • Globalizace – příčiny a dů- 	<p>OSV 1 -11</p> <p>MKV 1,2,4,5</p> <p>VDO 1,2,3</p> <p>EGS 1,2,3</p> <p>EVV 3,4</p> <p>MV 1,2,4,5</p> <p>Ma – slovní úlohy, procenta</p> <p>Pč – rozpočet domácnosti</p>

<p>využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání svolnými prostředky a způsoby krytí deficitu • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy –osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • rozlišuje a porovnává úlohu 	<p>sledky globalizace, multikulturalismus, globální problémy</p>	
---	--	--

<p>výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p> <ul style="list-style-type: none">• popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování• uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích• uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory• objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu• uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny možné důsledky pro život lidstva		
--	--	--

6.3.5 Člověk a příroda

6.3.5.1 Fyzika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět fyzika se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně v každém z ročníků. Jen v druhém pololetí 9. ročníku je časová dotace snížena na 1 vyučovací hodinu týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Látky a tělesa; Pohyb těles, síly; Mechanické vlastnosti tekutin; Energie; Zvukové děje; Elektromagnetické a světelné děje; Vesmír

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v chemii směřuje k:

- podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vytváření a ověřování hypotéz
- zkoumání příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci si osvojují, především na základě pozorování, měření a experimentování, nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, běžném životě a praxi.

Významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, k přechodu od převážně názorného poznání k poznání reflektujícím prvky vědeckého poznání, učí žáky přesnému vyjadřování, rozvíjí jejich specifické zájmy a uvádí do možností moderních technologií. Pozorování je využíváno jako samostatná metoda zkoumání nebo je součástí experimentu a různých měření. Pomocí těchto metod a kladením otázek, jimiž se ptají na příčiny pozorovaných jevů, získávají představu o reálném světě. Žáci by ale měli mít na zřeteli, že realita bývá mnohem složitější než pokusy prováděné v laboratorních podmínkách.

Spolu s ostatními přírodovědnými předměty směřuje výuka fyziky i k tomu, aby si žáci uvědomovali bohatost a mnohotvárnost skutečnosti i existenci souvislostí a zákonitostí v ní, aby si uvědomovali hodnotu vědeckého poznání i potřebu jeho využívání ku prospěchu jedince i lidské společnosti. Žáci si musí, ale uvědomovat, že rozvojových moderních technologií musí být v souladu s ochranou životního prostředí. Fyzika silně ovlivňuje každodenní život člověka, proto je nutné, aby získané znalosti dovedli vhodným způsobem využívat v praktickém životě. Musí si také osvojit základní pravidla bezpečnosti při provádění měření, experimentování a běžném životě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- nové poznatky si upevňuje průběžně
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu a takto získané informace se učí systematicky třídit a dávat do souvislostí
- samostatně experimentuje a ze svých pozorování vyvozuje závěry a to zejména pro praktický život
- propojuje výsledky svých pozorování a svého učení s dalšími vědními obory (zejména chemie, přírodopis, zeměpis, ale také v praktických činnostech)
- uvědomuje si propojení fyziky a reálného světa – provázanost
-

ého průmyslu s fyzikou a následné využívání produktů

Učitel

- při výběru učiva respektuje jeho aktuálnost
- učí žáky práci s informacemi a informačními zdroji
- učí žáky vyhledávat a třídit informace, klást otázky, argumentovat, diskutovat, prezentovat výsledky svého učení
- zadává termínované domácí úkoly
- zařazuje úlohy, při jejichž řešení je vhodné využívat kalkulátory
- vede žáky k využívání znalostí i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě
- umožňuje žákům využívat MFCHT, encyklopedie

Kompetence k řešení problémů

Žák

- při provádění praktických činností volí vhodné pomůcky, nástroje a metody práce tak, aby neohrozil zdraví své ani zdraví druhých
- dojde-li k ohrožení zdraví v souvislosti s prováděním pokusů dokáže vhodně a rychle zareagovat a poskytnout první pomoc – takto získané zkušenosti využívá v případě nutnosti v běžném životě
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení a užívá při řešení problémů logické matematické postupy

Učitel

- zadává problémové úlohy, které předpokládají identifikaci problému a nalezení vhodného způsobu řešení
- předkládá problémové úlohy z praktického života
- zadává úkoly tak, aby žáci měli možnost volit různé postupy při řešení

Kompetence komunikativní

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- na základě svých pozorování formuluje hypotézy a vhodně argumentuje při jejich obhajobě
- dokáže přijmout argumentaci jiných a zapojuje se s nimi do diskuse
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu

Učitel

- vyžaduje správné a účelné používání odborné terminologie a symboliky
- zadáváme takové úkoly, které žáků umožňují využívat různé zdroje informací

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák

- zapojuje se do práce ve skupině a přijímá různé role
- sleduje pozorně práci ostatních členů skupiny, a to zejména při provádění pokusů, aby nebyla ohrožena bezpečnost
- přijímá a respektuje pravidla pro bezpečnou práci
- v situaci ohrožující zdraví dokáže rychle a správně zareagovat, v případě nutnosti poskytne pomoc
- chápe nutnost ochrany lidského zdraví a z toho vyplývající nutnost ochrany životního prostředí

Učitel

- ve výuce i při mimoškolních činnostech zařazuje kooperativní činnosti – práce ve dvojicích, ve skupině
- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami – práce ve dvojicích, práce ve větších skupinách
- zadává úkoly, při nichž je vhodné spolupracovat ve skupině

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- respektuje individuality ve školním i třídním kolektivu

Kompetence pracovní

Žák

- používá bezpečně nástroje a laboratorní vybavení
- dodržuje pravidla bezpečné práce
- přizpůsobí se omezeným podmínkám a volí pracovní postup přiměřený daným podmínkám
- udržuje pracovní místo v pořádku a čistotě, aby nedocházelo k ohrožení zdraví
- získané dovednosti a poznatky se snaží aplikovat v praktickém životě, protože fyzika prostupuje všemi obory lidských činností
- využívá znalosti a zkušenosti získané ve fyzice v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání

Učitel

- dbá na dodržování bezpečnostních zásad
- vyžaduje od žáků udržování pracovního místa v pořádku a čistotě

FYZIK

A

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů <p>V rámci podpůrných opatření: Změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas</p> <ul style="list-style-type: none"> změří velikost působící síly zjistí, zda na těleso působí magnetická síla dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích ověří existenci magnetického pole určí druh pólu podle magnetické stříelky popíše vznik magnetického pole na cívce popíše elektromagnet a vysvětlí jeho využití v praxi rozhodne, kdy se tělesa přitahují, odpuzují nebo na sebe nebudou 	<p>Vlastnosti látek a těles</p> <ul style="list-style-type: none"> Skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou skladbou; Brownův pohyb a difúze <p>Fyzikální veličiny</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozměry těles (délka) Hmotnost tělesa Čas a jeho měření Objem a jeho měření Roztažnost těles a látek Teplota Hustota a měření <p>Síla a její měření</p> <ul style="list-style-type: none"> gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa <p>Magnetismus</p> <ul style="list-style-type: none"> Magnetické pole Magnetická síla; magnetické pole cívky elektromagnet <p>Elektrické vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> Elektrické vodiče a nevodiče Dva druhy náboje Model atomu elektrické pole 	<p>OSV 10</p> <p>EVV 2,3</p> <p>Ch – částicové složení látek, vlastnosti látek, zdroje napětí</p> <p>Př – skupenství látek</p> <p>Ma – desetinná čísla, převody jednotek, vyjádření neznámé ze vzorce, slovní úlohx</p> <p>Pč – práce na stavbách, povolání zedník</p> <p>Ze – postavení Země ve vesmíru, práce s buzolou, orientace na mapě</p>

<p>působit</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší pojmy elektrický vodič a izolant • Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schema reálného obvodu • připojí zdroj k spotřebiči <p>V rámci podpůrných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod • Vyjmenuje zdroje elektrického proudu 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrická síla • elektrický náboj • Elektrický výboj, blesk, ochrana před ním <p>Elektrický obvod</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zdroj napětí • Spotřebič • Spínač • bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními 	
--	---	--

7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles <p>V rámci podpůrných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozeznává, že je těleso v klidu, či v pohybu vůči jinému tělesu Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů <ul style="list-style-type: none"> určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici změří velikost působící síly využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů <p>V rámci podpůrných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozeznává, že je těleso v klidu, či v pohybu vůči jinému tělesu Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů Předvídá změnu pohybu těles při působení síly Aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při 	<p>Pohyb tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> Klid a pohyb těles Pohyb přímočarý a křivočarý Nerovnoměrný a rovnoměrný pohyb Rychlost, dráha a čas rovnoměrného pohybu <p>Síla, skládání sil</p> <ul style="list-style-type: none"> Skládání sil stejného a opačného směru Rovnováha dvou sil Těžiště tělesa 3 Newtonovy pohybové zákony Otáčivé účinky síly Rovnováha na páce a pevné kladce, volné kladce Tlak, tlaková síla – vztah mezi tlakovou silou, tlakem, obsahem plochy, na ní síla působí Třecí síla – smykové a valivé tření, ovlivňování třecí síly v praxi <p>Mechanické vlastnosti tekutin (kapalin a plynů)</p> <ul style="list-style-type: none"> Pascalův zákon, hydraulická zařízení Hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického 	<p>OSV 10</p> <p>EVV 2</p> <p>Ma – , grafické sčítání a odčítání úseček, převody jednotek, úlohy o pohybu, funkce, pravoúhlá soustava souřadnic</p> <p>Ze – atmosféra Země</p>

<p>řešení jednoduchých praktických problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici • využívá poznatky o zákonitosti tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů • předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní <p>V rámci podpůrných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů • Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • Rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami <p>V rámci podpůrných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku a rozptylku a zná jejich využití • Rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla • 	<p>tlaku s některými procesy v atmosféře</p> <ul style="list-style-type: none"> • Archimédův zákon – vztlková síla; potápění, vznášení a plování těles v klidných tekutinách <p>Světelné jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti světla • Zdroje světla • Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích • Stín, zatmění Slunce a Měsíce • Zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); • Zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) • Rozklad bílého světla hranolem 	
--	--	--

8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh <p>V rámci podpůrných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) Rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití <ul style="list-style-type: none"> Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí <p>V rámci podpůrných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozezná v jednotlivých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně 	<p>Práce a energie</p> <ul style="list-style-type: none"> Práce Výkon Přeměny energie Formy energie – pohybová a polohová; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; <p>Tepelné jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> Přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání, vypařování a kapalinění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie <p>Zvukové jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu <p>Elektrický proud</p> <ul style="list-style-type: none"> Elektrický odpor bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními Zapojování rezistorů Reostat, potenciometr Vnitřní odpor zdroje Zapojování zdrojů elektrického proudu Výkon elektr. proudu Elektrická energie 	<p>OSV 10</p> <p>EVV 2</p> <p>Ma - výpočet neznámé ze vzorce, jednotky a jejich převody, kalorimetrická rovnice</p> <p>Pč – svět práce, volba povolání</p> <p>Př – anomálie vody a její význam pro život ve vodě, koloběh vody, vodní živočichové, stavba ucha a jeho funkce, škodlivost zvuku pro lidské zdraví</p> <p>Ch – sublimace, desublimace, částicové složení látek, galvanický článek</p> <p>VkZ – bezpečné zacházení s el. Spotřebiči, první pomoc při úrazu</p>

<p>analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p> <ul style="list-style-type: none">• posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí <p>V rámci podpůrných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none">• Rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz• Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka <ul style="list-style-type: none">• stanoví podmínky vzniku elektr. proudu v obvodu• změří napětí voltmetrem• změří proud ampérmetrem• odliší zapojení vedle sebe a za sebou• používá Ohmův zákon při výpočtech	<ul style="list-style-type: none">• Výroba elektrické energie	
---	---	--

9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní <p>V rámci podpůrných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití rozliší vodič, izolant, polovodič Zapojí správně polovodičovou diodu objasní pojem proton, neutron, protonové číslo vysvětlí štěpení atomového jádra uvědomí si kladné i záporné využití štěpení jádra atomu objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a 	<p>Elektrodynamika</p> <ul style="list-style-type: none"> Elektromagnetická indukce Vznik a vlastnosti třífázové proudové soustavy Elektrické motory tepelné účinky elektrického proudu stejnosměrný elektromotor transformátor přenos elektrické energie bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními <p>Vedení elektrického proudu v polovodičích</p> <ul style="list-style-type: none"> Elektrony a díry Vliv příměsí v polovodičích PN přechod Využití polovodičových součástek Diody a světlo <p>Atomy a záření</p> <ul style="list-style-type: none"> Jádro atomu Jaderné síly Radioaktivita Bezpečnost při práci s radioaktivními materiály <p>Jaderná energie</p> <ul style="list-style-type: none"> výroba a přenos elektrické energie jaderná energie štěpná reakce jaderný reaktor 	<p>OSV 10</p> <p>EVV 2</p> <p>Ma – grafické znázornění závislosti mezi veličinami, určování hodnot z grafu</p> <p>Ch – stavba atomů, periodická soustava prvků, tabulka prvků, izotopy prvků</p> <p>Př – využití radioaktivních prvků ve zdravotnictví a zemědělství</p> <p>Ze – postavení Země ve vesmíru, měsíc a jeho vliv na život na Zemi planeta Země jako součást vesmíru</p>

<p>měsíců planet kolem planet</p> <ul style="list-style-type: none"> • odliší hvězdu od planet na základě jejich vlastností <p>V rámci podpůrných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní pohyb planet Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země • odliší hvězdu od planet na základě jejich vlastností • zná planet sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci • osvojí si základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru 	<ul style="list-style-type: none"> • jaderná elektrárna • ochrana lidí před radioaktivním zářením <p>Astronomie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze • Hvězdy – jejich složení 	
---	--	--

6.3.5.2 Chemie

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 8. a 9. ročník
 - Pozorování, pokus a bezpečná práce; Směsi; Částicové složení látek a chemické prvky; Chemické reakce; Anorganické sloučeniny; Organické sloučeniny; Chemie a společnost

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v chemii směřuje k:

- zkoumání vlastností látek a přírodních zákonitostí s využitím pozorování, měření a experimentu
- propojování výsledků svých zkoumání s dalšími vědními obory
- rozvíjení myšlení (zejména analytické a exaktní) a paměti
- rozvíjení schopnosti práce v týmu a schopnosti komunikovat
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti, systematickosti v práci a manuální zručnosti
- ochraně svého zdraví i zdraví ostatních
- vhodnému chování při kontaktu s běžně dostupnými chemikáliemi a látkami chemikálie obsahující
- pochopení významu ochrany životního prostředí

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zejména činnostní charakter chemie umožňuje žákům získávat důležité dovednosti – objektivně pozorovat a na základě svých pozorování vyslovovat hypotézy, které se učí ověřovat. Pozorování je využíváno jako samostatná metoda zkoumání nebo je součástí experimentu a různých měření. Pomocí těchto metod a kladením otázek, jimiž se ptají na příčiny pozorovaných jevů, získávají představu o reálném světě. Žáci by ale měli mít na zřeteli, že realita bývá mnohem složitější než pokusy prováděné v laboratorních podmínkách.

Protože chemie silně ovlivňuje každodenní život člověka, učí se žáci zaujímat postoj k využívání produktů chemického průmyslu a na něj navazujících výrob, které silně ovlivňují životní prostředí. Naprosto samozřejmou součástí chemie je tedy environmentální výchova.

Další úzké vazby má chemie na matematiku (kvantitativní část chemie), výchovu ke zdraví (zejména biochemie), biologii člověka (první pomoc při zasažení nebezpečnými látkami), zeměpis (znečištění půdy, vody, ovzduší) dále na oblast Člověk a svět práce, protože chemie má zejména činnostní charakter a na další oblasti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- nové poznatky si upevňuje průběžně a na základě získaných zkušeností rozvíjí získané poznatky v průběhu celého života
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu a takto získané informace se učí systematicky třídit a dávat do souvislostí
- samostatně experimentuje a ze svých pozorování vyvozuje závěry a to zejména pro praktický život
- propojuje výsledky svých pozorování a svého učení s dalšími vědními obory (zejména fyzika, přírodopis, zeměpis, ale také výtvarná výchova, pěstitelské práce)

- uvědomuje si propojení chemie a reálného světa – provázanost veškerého průmyslu s chemií a následné využívání produktů výroby zdánlivě nechemických

Učitel

- zadává úkoly, při jejich řešení žáci využívají ICT
- zařazuje dostatek praktických cvičení, při nichž žáci samostatně provádějí pokusy a vyvozují ze svých pozorování závěry
- nabízí dostatek úkolů, na základě jejichž provádění může žák vyvozovat nové poznatky
- vede žáky k využívání poznatků i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žák

- při provádění praktických činností volí vhodné pomůcky, nástroje a metody práce tak, aby neohrozil zdraví své ani zdraví druhých
- dojde-li k ohrožení zdraví v souvislosti s prováděním pokusů, dokáže vhodně a rychle zareagovat a poskytnout první pomoc – takto získané zkušenosti využívá v případě nutnosti v běžném životě
- na základě získaných poznatků řeší praktické úkoly v běžném životě (příprava různých roztoků a jejich aplikace při různých činnostech)

Učitel

- předkládá problémové úlohy z praktického života
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dbá na dodržování bezpečnostních zásad
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek a nástrojů

Kompetence komunikativní

Žák

- používá správně a účelně chemickou terminologii a symboliku na přiměřené úrovni
- na základě svých pozorování formuluje hypotézy a vhodně argumentuje při jejich obhajobě
- dokáže přijmout argumentaci jiných a zapojuje se s nimi do diskuse
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu

Učitel

- vyžaduje správné a účelné používání chemické terminologie
- nabízí dostatek úkolů, na základě jejichž provádění může žák vyvozovat nové poznatky
- zadává takové úkoly, které žákům umožňují využívat různé zdroje informací

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák

- zapojuje se do práce ve skupině a přijímá různé role
- sleduje pozorně práci ostatních členů skupiny, a to zejména při provádění pokusů, aby nebyla ohrožena bezpečnost
- přijímá a respektuje pravidla pro bezpečnou práci
- v situaci ohrožující zdraví dokáže rychle a správně zareagovat, v případě nutnosti poskytne pomoc
- chápe nutnost ochrany lidského zdraví a z toho vyplývající nutnost ochrany životního prostředí

Učitel

- zařazuje kooperativní činnosti – práce ve dvojicích, ve skupině
- umožňuje žákům při plnění úkolů vzájemně spolupracovat
- nabízí dostatek úkolů, při nichž žáci spolupracují ve skupině a přijímají ve skupině různé role
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem

Kompetence pracovní

Žák

- používá bezpečně vhodné nástroje a laboratorní vybavení
- dodržuje pravidla bezpečné práce

- přizpůsobí se omezeným podmínkám a volí pracovní postup přiměřený daným podmínkám
- udržuje pracovní místo v pořádku a čistotě, aby nedocházelo k ohrožení zdraví
- získané dovednosti a poznatky se snaží aplikovat v praktickém životě, protože chemie prostupuje všemi obory lidských činností

Učitel

- zařazuje dostatek praktických cvičení, při nichž žáci samostatně provádějí pokusy a vyvozují ze svých pozorování závěry
- dbá na dodržování bezpečnostních zásad
- vede žáky k osvojování si pracovních a hygienických návyků
- vede žáky k plánování postupů
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek a nástrojů
- učí žáky uspořádat věci na lavici tak, aby získali dostatečnou pracovní plochu
- vyžaduje od žáků udržování pracovního místa v pořádku a čistotě
- organizuje exkurze do různých závodů po celé ČR

CHEMIE

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p><i>Žák:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> určí rozdílné a společné vlastnosti látek pracuje bezpečně s dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek rozlišuje směsi a chemické látky vypočítá složení roztoků připraví prakticky roztok daného složení vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení uvede příklady oddělování složek v praxi rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění rozlišuje významy pojmů atom (atomové jádro – protony a neutrony, elektronový obal – elektrony, valenční elektrony), molekula, chemický prvek, chemická 	<p>Vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> Hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost Vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek <p>Zásady bezpečné práce při školních pokusech i v běžném životě</p> <p>Nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam</p> <p>Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek</p> <p>Směsi Směsi – různorodé, stejnorodé</p> <p>Roztoky Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku</p> <p>Pojmy – koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok</p> <p>Vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku</p> <p>Oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace</p> <p>Voda, vzduch – destilovaná, pitná, odpadní</p>	<p>OSV 1, 10,11</p> <p>EVV 3</p> <p>EGS 1</p> <p>Fy – částicová stavba látek; jaderná energie</p> <p>Ma - dělitelnost přírodních čísel, nezáporná desetinná čísla, nezáporné zlomky; rovnice</p> <p>Čj – čtení s porozuměním a se zaměřením na úkol, popis pracovního postupu</p> <p>Inf - prezentace informací</p> <p>Př - nerosty a horniny</p>

<p>sloučenina a užívá je správně v souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> • u vybraných látek určí z jejich vzorců počty atomů v molekulách • rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech • orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti • zjednodušeně popíše chemickou vazbu, rozlišuje význam pojmů ion, kation a anion, určuje počet protonů a elektronů v jedno atomárních iontech ze známého protonového čísla prvku a náboje iontu • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání • přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů • posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů • posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<p>Výroba pitné vody, čistota vody</p> <p>Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva</p> <p>Částicové složení látek</p> <ul style="list-style-type: none"> • molekuly • atomy • atomové jádro, protony, neutrony • elektronový obal a jeho změny chemických reakcí, elektrony <p>Prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> • názvy, značky • vlastnosti a použití vybraných prvků • skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků • protonové číslo • chemické sloučeniny • chemická vazba • názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin (oxidy, sulfidy) <p>Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> • zákon zachování hmotnosti • chemické rovnice • molární hmotnost • látkové množství <p>Oxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> • názvosloví • vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů <p>Hoření hořlaviny význam tříd nebezpečnosti</p>	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<p>Kyseliny a hydroxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> kyselost a zásaditost roztoků, indikátory vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů <p>Soli soli kyslíkaté a nekyslíkaté</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastnosti a použití vybraných solí oxidační číslo, názvosloví <p>vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů</p>	
---	--	--

9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová té- mata, mezipřed- mětové vztahy), poznámky

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci, zhodnotí jejich využívání • s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu • Popíše způsoby výroby elektrického proudu chemickou cestou • posoudí vliv nebezpečných látek na životní prostředí • aplikuje poznatky o vlastnostech uhlíku a vodíku jako základních prvků organických sloučenin • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • používá názvoslovná pravidla při sestavování vzorců a tvorbě názvů jednoduchých organických sloučenin • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • používá názvoslovná pravidla při sestavování vzorců a tvorbě názvů jednoduchých organických sloučenin • orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a 	<p>Klasifikace chemických reakcí</p> <ul style="list-style-type: none"> • slučování, rozklad • neutralizace • srážecí reakce • reakce exotermní a endotermní • redoxní reakce • výpočty z chemických rovnic <p>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí</p> <ul style="list-style-type: none"> • teplota • koncentrace výchozích látek • plošný obsah povrchu výchozích látek • katalyzátor <p>Chemie a elektřina</p> <ul style="list-style-type: none"> • výroba elektrického proudu chemickou cestou • likvidace nebezpečných odpadů (těžké kovy, akumulátory...) <p>Uhlovodíky</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti uhlíku a vodíku a jejich vaznosti • v praxi významné alkany • v praxi významné uhlovodíky s vícenásobnými vazbami • v praxi významné aromatické uhlovodíky • názvosloví jednoduchých organických sloučenin <p>Paliva</p> <ul style="list-style-type: none"> • ropa • uhlí • zemní plyn • průmyslově vyráběná paliva <p>Deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> • alkoholy významné pro praxi • karboxylové kyseliny významné pro praxi • názvosloví jednoduchých organických sloučenin <p>Přírodní látky</p>	<p>OSV 1, 10,11</p> <p>EVV 3</p> <p>EGS 1</p> <p>MV 1</p> <p>Ma - nezáporná desetinná čísla, nezáporné zlomky</p> <p>Fy - formy energie, elektromagnetické děje</p> <p>VkZ - prevence zneužívání návykových látek</p> <p>Čj - popis pracovního postupu</p> <p>Př - nerosty a horniny</p> <p>Inf - prezentace informací</p>
---	--	--

<p>koncové produkty biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu • uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • v informačních zdrojích vyhledá způsob výroby a využívání různých látek v praxi • v souvislosti se způsobem používání posoudí jejich vliv na životní prostředí a zdraví člověka • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> • zdroje, vlastnosti a příklady funkcí • bílkovin • tuků • sacharidů • vitamínů v lidském těle <p>Chemický průmysl v ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrobky • rizika v souvislosti s životním prostředím • recyklace surovin • koroze <p>Průmyslová hnojiva</p> <p>Tepelně zpracovávané materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> • cement • vápno • sádra • keramika <p>Plasty a syntetická vlákna</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti • použití • likvidace <p>Detergenty</p> <p>Pesticidy, insekticidy</p> <p>Léčiva a návykové látky</p> <p>Hořlaviny</p> <p>význam tříd nebezpečnosti</p>	
---	---	--

6.3.5.3 Přírodopis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně. Předmět je vyučován ve dvouhodinových celcích. Je doplňován exkurzemi do terénu, specializovaných laboratoří, skleníků, muzeí, parků apod.

Předmět Přírodopis se realizuje až na II. stupni, rámcově navazuje na některá témata zařazená na I. stupni do předmětu Člověk a jeho svět a Člověk a příroda.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6. a 7. ročník - Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Základy ekologie, Praktické poznávání přírody
- 8. a 9. ročník - Obecná biologie a genetika, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda, Základy ekologie, Praktické poznávání přírody

Dále jsou v předmětu zařazeny tematické okruhy z průřezového tématu Environmentální výchova: Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu přírodopis směřuje k

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah předmětu Přírodopis směřuje k utváření vztahu žáků k přírodě a k odpovědnosti za životní prostředí. Žáci jsou vedeni ke kritickému zkoumání a porozumění vztahů mezi organismy a neživým prostředím a k posuzování důsledků lidské činnosti na přírodu. Využívají k tomu metody badatelsky orientovaného vyučování, zejména tvorbu hypotéz, jejich ověřování pozorování a pokusem. Žáci pracují s autentickým přírodním materiálem, živými exempláři, vycpaninami, sbírkami hmyzu apod. Dále využívají zařízení pro sběr a odchyt živočichů, mikroskopy, dalekohledy, určovací klíče a encyklopedie. Žákům je podle potřeby zprostředkována návštěva specializovaných laboratoří, skleníků, muzeí, parků apod.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Učitel

- připravuje úlohy, které umožňují samostatné zkoumání a pozorování
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

- účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů.
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Žáci

- účinně spolupracují ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence občanské

Žáci

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektují, chrání a oceňují naše tradice a kulturní i historické dědictví

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žáci

- dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívají svých znalostí v běžné praxi

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

PŘÍRODOPIS

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (organových soustav) rostlin i živočichů třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka <p>BIOLOGIE HUB</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích 	<ul style="list-style-type: none"> vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života základní struktura života – buňky, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné význam a zásady třídění organismů dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití <ul style="list-style-type: none"> houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami 	<p>EVV 2,3,4</p> <p>MKV 1,3</p> <p>VkZ - zdravý životní styl, prevence nemocí</p> <p>Ze – zemědělství</p> <p>VkZ - epidemie, prevence (klíště)</p> <p>Mediální výchova: mediální sdělení (klíště, echinokok)</p> <p>Dě, Aj - Aristotelés, Darwin</p> <p>Aj - Mary Anning</p> <p>ČJ - Arbes – Trilobit, Barrande a Neruda</p> <p>Dě - pravěcí lovci a sběrači</p> <p>Možné projekty (např. jednou za 2 roky): Výstava hub - pro ostatní třídy a družinu Den Země – Diverzita, ohrožení a návrhy na péči o přírodní stanoviště (př. motýli, opylovači, rostliny)</p>

<ul style="list-style-type: none"> objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy <p>NEŽIVÁ PŘÍRODA</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků <p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka 	<ul style="list-style-type: none"> lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam <ul style="list-style-type: none"> stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, živočišná společenstva projevy chování živočichů <p>vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému 	
---	---	--

<p>na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p> <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek, ukázky odchytných živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů • významní biologové a jejich objevy 	
<p>7. ročník</p>		
<p>Očekávané výstupy žáka</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy</p>
<p>ŽÁK: OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v daném přehledu vývoje organismů • popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel • rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů • třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti • uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů <p>BIOLOGIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • základní struktura života – buňky, orgány, orgánové soustavy, mnohobuněčnost • základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné • význam a zásady třídění organismů • dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti <ul style="list-style-type: none"> • anatomie a morfologie rostlin – 	<p>EVV 1, 2, 3, 4</p> <p>MV 1</p> <p>Dě - zámořské objevy – koření, exotické ovoce a plodiny</p> <p>Den Země: jarní rostliny, žáby – příprava výpravy s úkoly pro mladší spolužáky</p>

<p>ROSTLIN</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů • odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy <p>NEŽIVÁ PŘÍRODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků 	<p>stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)</p> <ul style="list-style-type: none"> • fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců • význam rostlin a jejich ochrana <p>stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování</p> <p>vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost • projevy chování živočichů <p>vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; 	
--	---	--

<p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<p>populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému</p> <ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů • významní biologové a jejich objevy 	
--	---	--

8. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v daném přehledu vývoje organismů popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech 	<ul style="list-style-type: none"> základní struktura života – buňky, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné základní struktura života – buňky, pletiva, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné význam a zásady třídění organismů dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů (savci) rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka anatomie a fyziologie – stavba a 	<p>EVV 1, 2 ,3, 4</p> <p>MV 1</p> <p>Dě – vazba na 6. ročník – pravěk</p>

<p>objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy <p>BIOLOGIE ČLOVĚKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života • aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla <p>NEŽIVÁ PŘÍRODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků <p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých 	<p>funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie • životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka • vývoj zemské kůry a organismů na Zemi včetně předků člověka – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - čtvrtohory <p>organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému</p>	
--	---	--

<p>ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla • bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů <p>významní biologové a jejich objevy</p>	
<p>9. ročník</p>		
<p>Očekávané výstupy žáka</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy</p>
<p>ŽÁK: OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v daném přehledu vývoje organismů <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>BIOLOGIE ČLOVĚKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka <p>NEŽIVÁ PŘÍRODA</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní vliv jednotlivých sfér 	<ul style="list-style-type: none"> • základní struktura života – buňky, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné • význam a zásady třídění organismů • dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti • vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů (savci) • fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka • Země – vznik a stavba Země • nerosty a horniny – vznik, vlastností, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, 	<p>EVV 1, 2, 3, 4</p> <p>MV 1</p> <p>Dě – vazba na 6. ročník - pravěk, na moderní dějiny (průmyslová a zelená revoluce, kolektivizace, mezinárodní konvence pro zmírnění dopadů změn klimatu – Pařížská dohoda)</p> <p>VkO - mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>Příklad projektů: průvodce po zajímavých geologických lokalitách v okolí</p>

<p>Země na vznik a trvání života</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi <p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ</p>	<p>určování jejich vzorků; principy krystalografie</p> <ul style="list-style-type: none"> vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi 	
---	--	--

<p>PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none">• aplikuje praktické metody poznávání přírody• dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	<ul style="list-style-type: none">• praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů• významní biologové a jejich objevy	
--	--	--

6.3.5.4 Zeměpis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně v 6., 7. a 9. ročníku, 1 vyučovací hodina týdně v 8. ročníku.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie; Přírodní obraz Země; Regiony světa; Společenské a hospodářské prostředí; Životní prostředí; Česká republika; Terénní geografická výuka, praxe, aplikace

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v zeměpisu směřuje k:

- porovnávání rozdílnosti životních podmínek různých oblastech světa a chápání způsobu života lidí v těchto rozdílných podmínkách
- poznávání a chápání rozdílnosti kultur, způsobu života lidí v rozdílných částech světa v závislosti na přírodních podmínkách, náboženství, kulturní vyspělosti
- porovnávání rozdílné hospodářské vyspělosti jednotlivých částí světa
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a jejich přírodním nebo životním prostředím
- získávání vztahu k životnímu prostředí a jeho ochraně pro zachování trvale udržitelného rozvoje
- posuzování získaných vědomostí a znalostí více pohledy
- práci s různými mapami, atlasy, tabulkami, encyklopediemi

Charakteristika vyučovacího předmětu

V oboru zeměpis poznává žák souvislosti přírodních podmínek a života lidí, poznává lidskou společnost, blízké okolí, region, ČR i svět. Seznamuje se s různými kulturami a zvyky lidí v různých částech světa. Při výuce jsou využívány vlastní zkušenosti žáků z cestování, jejich poznatky o jiných částech světa.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- propojuje výsledky svých zjištění a svého učení s dalšími vědními obory (zejména přírodopis, občanská výchova, matematika ...)
- uvědomuje si provázanost zeměpisu a reálného světa

Učitel

- využívá při výuce mezipředmětových vztahů
- odkazuje při výuce na aktuální události

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vyhledané informace je schopen třídit a rozpozná jejich důležitost
- na základě získaných poznatků řeší praktické úkoly v běžném životě (práce s mapou, orientace v přírodě, vyhledávání informací o cílech své cesty, ...)

Učitel

- zadává referáty
- využívá zkušenosti žáků při práci s mapou a zadává úkoly s důrazem na využití praktických zkušeností žáků

Kompetence komunikativní

Žák

- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu
- rozumí různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů, vyzná se v různých mapách, atlasech, tabulkách, slovnících, příručkách, encyklopediích, ... a je schopen získaná data prezentovat

Učitel

- používá správně terminologii na přiměřené úrovni
- využívá při výuce mapy, tabulky, encyklopedie a další zdroje informací, vede žáky, aby s nimi správně a účelně pracovali
- získaná data prezentovat

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák

- respektuje tradice a kulturní dědictví různých národů, respektuje jinou etnickou příslušnost a kulturu

Učitel

- využívá vlastních zkušeností žáků s jinými národy a etniky, vede žáky s respektováním jiných názorů, kultur a zvyků

Kompetence pracovní

Žák

- využívá získané vědomosti a zkušenosti ke svému vlastnímu rozvoji a dalšímu vzdělávání
- pracuje s mapou, buzolou a dalšími běžnými pomůckami, zná základní mapové značky a běžně užívané symboly

Učitel

- při výuce klade důraz na praktické využití vědomostí a dovedností
- seznamuje žáky s různými druhy map, symboly

ZEMĚPIS

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK: Přírodní obraz Země:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovná podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině • vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci 	<p>Přírodní obraz Země:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Země jako vesmírné těleso-tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas • krajinná sféra-přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • systém přírodní sféry na planetární úrovni-geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • systém přírodní sféry na regionální úrovni-přírodní oblasti <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikační geografický a kartografický jazyk-vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy, základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska-uzly, hlavní kartografické produkty: plán, mapa, jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky, statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky, základní geografická média a zdroje dat • geografická kartografie a topografie-glóbus, měřítko glóbu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti, měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení a aplikace 	<p>OSV 5 MKV 1 MKV 4 EVV 1 EVV 3</p>

<p>v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání konkrétních míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</p> <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pobytu a pohybu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě</p> <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografická exkurze-orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů • ochrana člověka při ohrožení zdraví a života-živelné pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích 	
<p>7. ročník</p>		
<p style="text-align: center;">Očekávané výstupy</p>	<p style="text-align: center;">Učivo</p>	<p style="text-align: center;">Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky</p>
<p>ŽÁK:</p> <p>Regiony světa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, 	<p>Regiony světa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • světadíly, oceány, makroregiony světa-určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) • modelové regiony světa-vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení 	<p>OSV 5 OSV 11 VDO 2 EGS 1 EGS 2 MKV 1 MKV 4 EVV 3</p>

<p>mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p> <p>Životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává různé krajiny jako součást pevninské krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) 	<p>Životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krajina-přírodní a společenské prostředí, typy krajín 	
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <p>Region Evropa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti vybraných makroregionů a vybraných států <p>Česká republika-místní region:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům 	<p>Region Evropa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) • vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení <p>místní region:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zeměpisná poloha, kriteria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj 	<p>OSV 5 OSV 11 VDO 2 EGS 1 EGS 2 MKV 1 MKV 4 EVV 3</p>

9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK: Česká republika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit • uvádí příklady účasti a působení České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států <p>Životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí <p>Společenské a hospodářské prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa • posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 	<p>Česká republika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo, základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství, transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady, hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu <p>regiony České republiky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, příhraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech <p>Životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah přírody a společnosti-trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva <p>Společenské a hospodářské prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo světa-základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky • globalizační společenské, politické a hospodářské procesy-aktuální, společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace • světové hospodářství-sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně • regionální společenské, politické a hospodářské útvary-porovnávací kritéria, národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace, hlavní a 	<p>OSV 5 OSV 11 VDO 2 EGS 1 MKV 1 MKV 4 EVV 3</p>

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace

<ul style="list-style-type: none">• porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků• lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	periferní hospodářské oblasti světa, politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států, geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	
---	---	--

6.3.6 Umění a kultura

6.3.6.1 Hudební výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v hudební výchově směřuje k:

- chápání hudby jako specifického způsobu poznání
- chápání umění a kultury jako neoddelitelné součásti lidské existence
- rozvíjení subjektivního vnímání, cítění a prožívání
- spoluvytváření podnětné atmosféry pro tvorbu pochopení a poznání
- rozvíjení tolerantního přístupu ke kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům různých národů
- k obohacování emocionálního života
- chápání vlastní tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků
- rozvíjení pozitivního vztah k hudbě

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem, dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti. Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

Hudební činnosti umožňují žákovi uplatnit jeho individuální pěvecký potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, jeho individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, jeho pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby, umožňují mu „interpretovat“ hudbu podle jeho individuálního zájmu a zaměření.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- získané informace využívá v tvůrčích činnostech (vokální interpretace, vlastní nápad improvizace)
- sleduje zápis jednoduché písně (skladby) a podle svých schopností a dovedností ji realizuje
- dokáže sluchově rozlišit kvalitu tónů, změny v tempu, dynamice...

Učitel

- podporuje zájem žáků o učení tím, že oceňuje jejich aktivitu a snahu
- vede žáky k prezentaci toho, co se naučili (vokální interpretace, vlastní nápad, improvizace) a

Školní vzdělávací plán ZŠ Světice, příspěvková organizace
k vytváření pozitivního vztahu k hudbě

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- dokáže vytvořit (obměnit) jednoduché hudební motivy
- dokáže realizovat (dle svých dispozic) vlastní hudební nápad
- sleduje vlastní hudební pokrok

Učitel:

- vede žáka k rozpoznání odlišných a podobných znaků
- vede žáka k realizaci vlastních hudebních nápadů
- otevírá před žáky možnosti volby vhodných hudebních vyjadřovacích prostředků

Kompetence komunikativní

Žák:

- porozumí soudům ostatních, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuze, obhájí svůj názor
- rozumí běžně užívaným gestům, zvukům a tvořivě je využívá

Učitel:

- podporuje žáka ve formulaci vlastních názorů na poslouchanou hudbu
- umožňuje žákovi vyjádřit své emocionální zážitky

Kompetence sociální a personální

Žák:

- zapojuje se do práce ve skupině
- učí se přijímat různé role

Učitel:

- zadává úkoly, při nichž je vhodné spolupracovat ve skupinách
- integruje mentálně i tělesně postižené žáky, vede k poznání potřeby vzájemného respektu
- poskytuje prostor pro osobité i hudební projevy žáků

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje výsledky druhých žáků, váží si jejich hudebního projevu

Učitel:

- vede žáky k vytváření pozitivního vztahu k uměleckým dílům a kult. tradicím
- seznamuje žáky s významnými hudebními díly a jejich autory

Kompetence pracovní

Žák:

- učí se využívat techniku v hudbě a ITC
- zdokonaluje pohybové vyjádření poslouchané hudby
- využívá hudební znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje

Učitel:

- vede žáka k bezpečnému a účelnému používání hudebních nástrojů
- vede ke zdokonalování pohybového vyjádření

HUDEBNÍ VÝCHOVA

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj hudebního sluchu a hudební představitivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - záznam hudby – noty, další způsoby záznamu hudby <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev - hlasová hygiena - deklamace, techniky vokálního zpěvu a jejich individuální využití při zpěvu a při společných vokálně instrumentálních aktivitách - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje - hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v hudebním prostoru a analýza skladby - - hudebně výrazové prostředky, pohyb melodie 	<p>OSV 5</p> <p>EGS 1</p> <p>Dě</p> <p>Tv</p>

7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. • Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. • Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. • Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami. 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI: - rozvoj hudebního sluchu a hudební představitivosti – zachycování rytmu po případech i zpívané melodie pomocí notového zápisu</p> <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI: - pěvecký a mluvní projev - hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace - hudební rytmus – využívání rytmických zákonitostí při vokálním zpěvu</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: - hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motiv, téma, jednoduché skladby)</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI: - orientace v hudebním prostoru a analýza skladby – významné sémantické prvky užité ve skladě (zvukomalba, dušmalba, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy)</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI: - hudební dílo a její autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora</p>	<p>OSV 5,8,9</p>

8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů. Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku. Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami 	<p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: - vyjadřování hudebních i nehu- debních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tem- pové, dynamické</p> <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI: - pěvecký a mluvení projev - jedno- hlasý a vícehlasý zpěv - intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách</p> <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI: - intonace a vokální improvizace - jednoduché hudební formy</p> <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI: - orientace v notovém záznamu vo- kální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně nebo hudeb- ních skladeb</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: - orientace v prostoru – rozvoj pohy- bové paměti, reprodukce pohybů pro- váděných při tanci nebo pohybových hrách</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI: - hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k ži- votu jedince i společnosti</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI: - interpretace znějící hudby - - slovní charakterizování hudebního díla (slohové, stylové zařazení)</p>	<p>OSV 5,8,9</p> <p>Dě</p> <p>VkO</p> <p>Tv</p> <p>Vv</p>

9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého. • Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. • Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů. • Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu. • Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění. • Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami. 	<p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvení projev – - rozšiřování hlasového rozsahu - reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností náprav hlasové nedostatečnosti <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje – nástrojová improvizace – jednoduché hudební formy <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně nebo hudebních skladeb <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sématicku hudebního díla - improvizace <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretace znějící hudby - vytváření vlastních soudů a preferencí <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi, inspirace, kýč, módnost, stylová provázanost <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretace znějící hudby - - slovní charakterizování hudebního díla (slohové, stylové zařazení) 	<p>OSV 4,5,8,9</p> <p>MKV 1,4</p>

6.3.6.2 Výtvarná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace vyučovacího plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně pro 6. a 7. ročník a 1 vyučovací hodina týdně pro 8. a 9. ročník.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6., 7., 8., 9. Ročník
 - Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání ve výtvarné výchově směřuje k:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova klade důraz na sémantický postoj k výtvarnému umění a vizuálně obrazným vyjádřením obecně. Vede žáka k přijímání všech forem výtvarného projevu, k rozvoji a uplatnění vlastního vnímání, citění, představivosti, fantazie a invence. Umění je chápáno jako svébytný způsob komunikace a vyjádření individuálních postojů k okolnímu světu. Vlastní tvorba a reflexe umění podněcuje utváření hodnot, kreativitu i rozvíjení schopnosti komunikace a spolupráce. Klade důraz na individualitu, estetické citění žáků, tvořivost, vnímání a pozitivní přijímání kultury ostatních lidí.

Výchovná a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků **Kom-**

petence k učení

Žáci

- V teorii si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení.
- Žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokážou zpětně uvědomit problémy související s realizací.

Učitel

- Sleduje v hodinách práci všech žáků.
- Sleduje nové poznatky ve svém oboru.
- Vyhledává informace a vhodně předává žákům.
- Využívá audiovizuální techniku a názorné pomůcky.
- Učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost.
- Plánuje návštěvu výstav a galerií.

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- Žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek.
- Při zadání úkolu žáci rozpoznají výtvarný problém a hledají nejvhodnější způsob řešení. Učitel
- Stále žáky seznamuje se zdroji informací podle druhu problému a učí žáky s informacemi pracovat.
- Učí kolektivní diskusi, práce s chybou.
- Diskutuje se žáky o možnostech řešení výtvarného problému.
- Hodnotí žáky také podle přístupu k práci a jejich zodpovědnosti.

Kompetence komunikativní

Žáci

- Při práci ve skupině dokážou žáci vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých.

Učitel

- Vede žáky ke spolupráci a vzájemné komunikaci (práce ve skupinách, diskuse, prezentace vlastních prací).
- Dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru a vybízí je k tomu.
- Vede žáky k porozumění různým formám výtvarného projevu.
- Pracuje s obrazovým materiálem.
- Reaguje na dění i mimo školu a dává prostor k diskusi.
- Poskytuje možnost využití informačních prostředků k doplnění znalostí.

Kompetence sociální a personální

Žáci

- Učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce.

Učitel

- Učí ohleduplnosti a vytváření kladných mezilidských vztahů.
- Vede ke schopnosti hodnotit situaci, přijmout kritiku, provést sebekritiku.
- Vede žáky ke společnému vytváření pravidel slušného chování a jejich dodržování.
- Vytváří takové situace, kdy žáka nutí oddělovat podstatné od nepodstatného.
- Podporuje sebedůvěru, diskutuje s žáky, vnímá jejich názory a postoje.
- Vede žáka k vytváření pozitivního vztahu k sobě samému, respektuje individualitu žáků.
- Učí děti snášenlivosti a sebeúctě, vzájemné ohleduplnosti, respektu a toleranci k jiným kulturám, zařazuje společné diskuze.

Kompetence občanské

Žáci

- Respektují názory, myšlenky druhých.
- Projevuje postoje, názory na různorodé umělecké projevy.
- Aktivně se zapojuje do kulturních aktivit (výstavy, akce školy).
- Vnímá a chrání naše tradice, kulturní a historické dědictví.

Učitel

- Motivuje žáky k zájmu o kulturu.
- Vede žáky k toleranci k jiným kulturám a tradicím.

- Zprostředkovává styk s kulturními projevy ve společnosti (návštěvy galerií a výstav, divadelních i filmových představení).

Kompetence pracovní

Žáci

- Spolupracuje s ostatními žáky.
- Dokáže reagovat na změnu pracovních podmínek, navrhuje nová řešení.
- Zachází správně a bezpečně s výtvarnými nástroji a materiály.
- Využívá svých zkušeností a znalostí ve výtvarné oblasti pro další rozvoj, pro přípravu k dalšímu vzdělávání.

Učitel

- Vede žáky k tvůrčí práci vhodnou motivací.
- Učí žáky propojovat poznatky z různých oborů.
- Podporuje žáky v jejich tvořivosti.
- Vede žáky k udržování pořádku a příjemného pracovní-tvůrčího prostředí.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezi- předmětové vztahy, pro- jekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, užívá je a kombinuje pro osobité vyjádření vlastních zkušeností, představ, poznatků... • ve vizuálně obrazných vyjádření zaznamenává zkušenosti získané ostatními smysly a podněty z představ a fantazie • zachycuje užitými prostředky jevy a procesy v proměnách a vztazích, uplatňuje metody užívané v současném výtvarném umění, např. počítačová grafika, fotografie, video • ve své tvorbě užívá podnětů z představ a fantazie • porovnává a hodnotí účinky osobitého vyjádření s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci • (Práce jsou představovány jako svébytná vyjádření žáků, jako součást osobní výpovědi.) 	<p>Rozvíjejí smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • linie, tvar, objem, barva, textura, jejich kombinace, vztahy, proměny v ploše, objemu a prostoru, vnímání jejich různosti • propojení zrakového vnímání s ostatními smysly (hmat, sluch), návaznost na ostatní umělecké druhy • vnímání různorodých materiálů (přírodních, uměleckých), experimentování s nimi, jejich využití ve vlastní tvorbě • vnímání věcí okolo nás, vnímání přírody jako zdrojů inspirace, objektů k vlastnímu tvůrčímu sebevyjádření • komiks, fotografie, reklama <p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádření pocitů, nálad, fantazie, představ různými formami tvorby (kresba, malba, práce s prostorem) • výběr a uplatnění různých typů vizuálně obrazných vyjádření při vlastních tvůrčích činnostech (plastická tvorba, malba, ilustrace, objekty...) • experimentování, kombinování, využití netradičních materiálů, technik (koláž, frotáž, muchláz) <p>Ověřování komunikačních účinků</p>	<p>OSV 2 OSV 3 OSV 5 OSV 8 OSV 9</p> <p>EGS 1</p> <p>MKV 1</p> <p>EVV 4</p> <p>Čj – lit Dě Pří Hv</p>

	<ul style="list-style-type: none"> osobní interpretace vizuálně obrazných vyjádření, porovnávání, vzájemná konfrontace obhajoba výsledků tvorby, prezentace, propagace, uspořádání výstavy získávání informací a inspirování v odborných publikacích, na internetu historické, sociální a kulturní souvislosti: dějiny výtvarného umění, návštěva galerií, muzeí (prostor pro sekávání, komunikaci, pro přímý kontakt s uměním současným i minulým) 	
--	--	--

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> kombinuje, variuje různé prvky vizuálně obrazného vyjádření pro osobité vyjádření vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření ve své tvorbě užívá podmětů z představy a fantazie porovnává a hodnotí účinky osobitého vyjádření s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků (Žák vstupuje do světa obrazů a jejich významů nejen tvořivou činností, ale i verbálně. Proces 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, vyjádření vztahů, pohybu kompoziční principy vnímání ostatními smysly, vnímání jejich vztahů, vzájemného působení, jejich uplatnění při vlastní tvorbě, přesahy do ostatních uměleckých druhů (hudba, tanec, divadlo) vnímání přírody, její účinky na naše smysly, příroda jako tvůrčí prostor smyslové působení vizuálně obrazných 	<p>OSV 2 OSV 3 OSV 5 OSV 8 OSV 9 OSV 10 EGS 1 MKV 1 EVV 4 MV 6 Čj – lit Dě Př Hv</p>

<p>interpretace je cestou k nalezení vlastního pohledu, k sebeidentifikaci.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 	<p>vyjádření, jejich reflexe ve vlastní tvorbě (počítačová grafika, fotografie, video, reklama)</p> <p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ prostřednictvím akční malby, kresby, manipulace s objekty • vztah vlastního těla a prostoru (gesta, pohyby), tělo jako prostředek pro vizuálně obrazné vyjádření • výběr a uplatnění nejrozličnějších typů vizuálně obrazných vyjádření pro vlastní tvorbu • využití netradičních materiálů, experimentování • přístup k tvorbě z hlediska vnímání, motivace <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní interpretace vizuálně obrazných vyjádření, porovnávání, vzájemná konfrontace, diskuse • obhajoba výsledků tvorby, prezentace, propagace, uspořádání výstavy • získávání informací a inspirování v odborných publikacích, na internetu • historické, sociální a kulturní souvislosti: dějiny výtvarného umění, návštěva galerií, muzeí (prostor pro sekávání, komunikaci, pro přímý kontakt s uměním současným i minulým)
---	--

6.3.7 Člověk a zdraví

6.3.7.1 Výchova ke zdraví

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 8. ročníku.

Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6. a 8 ročník
 - o Vztahy mezi lidmi, formy soužití, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Zdraví způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Hodnota a podpora zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání ve výchově ke zdraví směřuje k:

- uplatňovat zdravý způsob života
- získat základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- rozvíjet dovednost odmítat škodlivé látky
- předcházet úrazům
- získat základní informace v otázkách sexuality
- uplatňovat odpovědné sexuální chování
- naučit se poskytovat základní první pomoc
- čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích
- uvědomovat si potřeby a problémy rodinného života
- vypěstovat si kultivované chování

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výchova ke zdraví vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života a zdraví životní styl. Zaměřuje se na utváření pozitivních postojů ke svému zdraví, rozvíjí vědomí o kvalitách lidského života a podporuje přijetí zásad zdravé výživy. Dále se zaměřuje na prevenci patologických jevů, užívání psychotropních a návykových látek a gamblerství. Žáci se seznamují se zásadami tělesného duševního zdraví a upevňují si návyky poskytovat základní první pomoc.

Pomáhá žákům orientovat se v sociální realitě i v začleňování do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k sebepoznání i poznání druhých, pochopení jednání vlastního i druhých. Seznamuje žáky se základními hygienickými, stravovacími, pracovními i jinými zdravotně preventivními návyky. Žáci se učí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházení úrazů a získávají orientaci v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování. Učí žáky respektovat morální principy a pravidla společenského soužití i přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i s důsledky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- vyhledávají a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívá v osobním a občanském životě
- získané poznatky propojují s poznatky z různých vzdělávacích oblastí do širších celků
- postupně si vytváří ucelenější pohled na společenské a kulturní jevy

Učitel

- zadává úkoly, při jejichž plnění žáci vyhledávají informace z různých zdrojů
- zadává úkoly, jejichž řešení vyžaduje využití poznatků z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají různé problémové situace ve škole, v rodině, obci, státě i ve světě
- přemýšlí o problému a jeho příčinách
- na základě vlastního úsudku a zkušeností hledají vhodné řešení
- své návrhy porovnávají s praktickým životem

Učitel

- zařazuje vhodné aktivity a metody
- povzbuzuje žáka při případném nezdaru a vede ho k vytrvalosti

Kompetence komunikativní

Žáci

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- naslouchá druhým, snaží se jim porozumět
- aktivně se zapojuje do diskuze, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Učitel

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracuje v malé skupině i ve třídě, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry na základě ohleduplnosti k ostatním spolužákům, respektuje názory ostatních

Učitel

- vytváří pozitivní atmosféru ve třídě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podporuje sebedůvěru jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žáci

- je si vědom svých práv a povinností ve škole, v rodině, ve společnosti
- váží si svých spolužáků, učitelů, rodičů a ostatních lidí
- oceňuje a chrání naše kulturní dědictví a tradice
- respektuje požadavky na zdravé životní prostředí

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel školního řádu
- vede žáka k zodpovědnému rozhodování
- směřuje žáka k zapojení do kulturních a sportovních aktivit mimo vyučování

Kompetence pracovní

Žáci

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v praktickém životě
- plní povinnosti, dodržuje vymezená pravidla
- chrání své zdraví i zdraví druhých

Učitel

- vyžaduje plnění vymezených povinností a pravidel
- umožňuje žákům spolupracovat a vzájemně si pomáhat

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezi- předmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezi-lidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při 	<p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ:</p> <p>Vztahy ve dvojici: Kamarádství, přátelství</p> <p>Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity: rodina, škola, vrstevnická skupina</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ:</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí: vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity</p> <p>Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace: respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích</p> <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ:</p> <p>Výživa a zdraví: Zdravé stravování, pitný režim, poruchy příjmu potravy</p> <p>Ochrana před chronickými nepsychickými chorobami a před úrazy</p> <p>Tělesná a duševní hygiena, denní režim: Zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p> <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE:</p> <p>Bezpečné chování a komunikace</p>	<p>OSV 1 - 11</p> <p>MKV 1- 5</p> <p>MV 1, 4, 5</p> <p>Tv – životaspráva, pohyb</p> <p>VkO – vztah k sobě</p> <p>Pří</p>

<p>kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p> <ul style="list-style-type: none"> • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce 	<p>Autodestruktivní závislosti: Psychická onemocnění, násilí proti sobě samém, alkohol, kouření, rizikové chování, těžké životní situace, trestná činnost.</p> <p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</p> <p>Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita</p> <p>ZMĚNY v ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE:</p> <p>Dětství, puberta, dospívání</p>	
--	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ:</p> <p>Ochrana před přenosnými chorobami: základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy přenosné sexuálním kontaktem, bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p> <p>ZMĚNY v ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE:</p> <p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví (sexualita jako součást formování osobnosti, zdraví reprodukční soustavy, promiskuita, zdrženlivost, poruchy pohlavní identity, rodičovství)</p> <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ:</p> <p>Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví (kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota)</p> <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE:</p>	<p>OSV 1-11</p> <p>MKV 1-5</p> <p>MV 1, 4, 5</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>VkO –partnerské vztahy a sexualita</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 	<p>Stres a jeho vztah ke zdraví (kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí, posilování duševní odolnosti)</p> <p>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ:</p> <p>Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci</p> <p>Podpora zdraví a její formy</p> <p>-OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ:</p> <p>Psychohygiena</p> <p>-RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE:</p> <p>Manipulativní reklama a informace</p> <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE:</p> <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí (kvalifikace mimořádných událostí, varovný signal, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, prevence vzniku)</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ:</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace činností a chování</p>	
---	--	--

6.3.7.2 Tělesná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně.

Součástí tělesné výchovy je při dostatečném zájmu žáků v 7. ročníku lyžařský kurz a v 8. ročníku sportovní kurz.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v zeměpisu směřuje k:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na
- osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků. Je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro sportovní, zdravotní i rekreační využití pohybu v režimu školy i mimo ni. Pohybové vzdělávání žáků postupuje od spontánní pohybové činnosti k řízené pohybové činnosti. Smyslem tělesné výchovy je zařadit do denního režimu žáka takové činnosti, které budou rozvíjet tělesnou zdatnost, výkonnost a budou podporovat zdraví a ochranu jeho života.

Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti, žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využití nejrůznějšího sportovního náčiní a náradí. Učí se uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí. Žáci se učí zvládnout základní organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí.

Kompetence k učení

Žák

- osvojuje si cvičební dovednosti s využitím pomůcek usnadňujících jejich zvládnutí (náradí, náčiní)
- prezentuje své naučené dovednosti
- využívá své dovednosti i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě
- učí se sebehodnocení

Učitel

- zařazuje kooperativní činnosti
- nabízí dovednostní soutěže
- podporuje zájem žáků o sport, oceňuje jejich aktivitu a snahu
- při výběru učiva respektuje jeho aktuálnost a zájmy žáků, vytváří podmínky podle jejich aktuálních možností a zájmu

Kompetence k řešení problému

Žák

- využívá vlastní poznatky z tělesných aktivit
- s chybou pracuje jako s příležitostí, jak najít cestu ke správnému zvládnutí tělesného úkonu

- hledá více možných způsobů řešení problému (herní strategie)

Učitel

- vede žáky k aktivnímu a samostatnému přístupu při řešení problémů, k vyslechnutí názorů druhých, k diskusi, k vyjádření vlastního názoru a postoje, k pomoci druhému
- spolu s žáky řeší situace, které vznikají při vyučování i mimo něj – konflikty mezi žáky, problémy s kázní a chováním
- kladně hodnotí nalezení více možných způsobů řešení herních dovedností

Kompetence komunikativní

Žák

- učí se naslouchat, vyjadřovat se a spolupracovat s ostatními žáky
- využívá správně a účelně odbornou terminologii
- využívá různé zdroje informací

Učitel

- společně s žáky rozvíjí nepsaná pravidla partnerské komunikace mezi učitelem žáky, mezi žáky navzájem, mezi žáky a cizími osobami
- realizuje sportovní utkání žáků pro širokou veřejnost

Kompetence sociální a personální

Žák

- učí se spolupracovat ve skupině (kolektivní hry, štafetové hry...)
- objevuje a rozvíjí své silné stránky, nadání a talent
- přispívá k budování pozitivního školního a třídního klimatu
- podílí se na hodnocení své vlastní práce a práce ostatních žáků

Učitel

- obměňuje skupiny, ve kterých žáci pracují, a vede je k přijímání různých rolí ve skupině
- integruje tělesně a mentálně postižené žáky
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem

Kompetence občanské

Žák

- učí se dodržovat pravidla slušného chování
- bere ohled na druhé
- snaží se reprezentovat školu na různých sportovních soutěžích

Učitel

- respektuje individuality ve školním a třídním kolektivu
- snaží se v žácích pěstovat hrdost na školu, do které chodí
- buduje společně s žáky pravidla demokratického chování a dbá na jejich dodržování

Kompetence pracovní

Žák

- osvojuje si správné cvičební a hygienické návyky
- dodržuje bezpečnostní zásady
- plánuje a učí se organizovat práci, udržuje pořádek, je důsledný při plnění zadaných úkolů

Učitel

- zařazuje cvičební činnosti přiměřené věku a schopnostem žáků se zřetelem na jejich další rozvoj, místní a regionální potřeby
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek (náradí a náčiní)
- nabízí různé zájmové kroužky

TĚLESNÁ VÝCHOVA

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje na povely a signály • vhodně se chová a zodpovědně plní pokyny učitele • předchází možným poraněním tím, že používá vhodné oblečení a obuv na sport • respektuje význam přípravy organismu před cvičením, zejména svalových skupin následně zatěžovaných • respektuje zásady fair play • dodržuje pokyny pro bezpečnost při pohybových činnostech • připravuje a uklízí nářadí a náčiní • soustředí se na správné provedení cviků • chápe, že různá cvičení mají různé účinky • uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele je ovlivňuje • dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových činnostech • předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi vybrané gymnastické prvky • ve spolupráci s učitelem zajišťuje pomoc při osvojovaných cvičích provádí cviky z běžecké abecedy 	<p>poznatky z Tv a sportu, bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení, gymnastika • kotoul vpřed, vzad a jeho modifikace, ve vazbách • stoj na rukou • přemet stranou • přeskok • roznožka a skrčka přes kozu naššíř • švihadlo • míč • atletika • běžecká abeceda • starty • rychlé běhy • vytrvalostní běhy • skok do dálky srozběhem • skok do výšky • hod míčkem • vrh koulí • sportovní hry • fotbal • přehazovaná • florbal • vybíjená • pohybové hry <p>rytmické, relaxační a kondiční cvičení</p>	<p>OSV 2, 3, 4, 9, 11</p> <p>EVV 3</p> <p>Př – člověk a zdraví (činnost lidského organismu, reakce na fyzickou zátěž)</p> <p>Ma – jednotky délky, času (měření, zápis číselných údajů)</p> <p>Hv – taneční kroky</p> <p>VkZ – Vztahy mezi lidmi a formy soužití – odpovědnost za zdraví své i ostatních (sebekontrola žáka, rozvoj pozitivních vlastností osobnosti v kolektivu)</p> <p>VkZ – základy duševní a tělesné hygieny (relaxace pomocí hudby a pohybu)</p> <p>VkZ – pohybová aktivit a zdraví (zdravotní funkce aktivního pohybu)</p> <p>VkZ – zdravý způsob života a péče o zdraví (základy duševní a tělesné hygieny, režim)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • odstartuje z nízkého a polovysokého startu • předvede v souladu s individuálními předpoklady základní pohybové výkony • usiluje o jejich zlepšení • upraví doskočiště • vydá povely pro starty • zapíše výkon v osvojených disciplínách 	<p>činnosti ovlivňující zdraví</p>	<p>dne (aktivní pohyb během dne)</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní pravidla sportovních her • zvolí taktiku hry a dodržuje ji (za pomoci spoluhráčů a učitele) • vysvětlí základní role při hře, význam sportovních her • spolupracuje s ostatními hráči • dodržuje pravidla fair play • hraje pohybové hry a využívá jich pro rozvoj svých pohybových schopností a dovedností • cvičí s hudbou, chápe relaxační a zdravotní účinky tohoto cvičení, uplatňuje základní aerobní cvičení a správné estetické držení těla (D) • používá s důrazem na bezpečnost pomůcky při kondičních cvičeních (činky, těžké míče, švihadla) • vysvětlí pojem kruhový trénink a aktivně se kruhového tréninku účastní 	<p>turistika a pobyt v přírodě – sportovní kurz (8. třída)</p> <p>lyžování – lyžařský kurz (7. třída)</p> <p>úpolové sporty</p>	<p>VkZ – zakázané látky ve sportu (vliv alkoholu, tabáku a drog na zdraví, odmítání návykových látek, zdravotní a sociální rizika zneužívání drog a podpurných látek)</p> <p>VkZ – odpovědnost za zdraví své i ostatních (sebekontrola žáka, rozvoj pozitivních vlastností osobnosti vkolektivu)</p> <p>Př – praktické poznávání přírody, ochrana přírody a životního prostředí</p>
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • aktivně zasahuje do organizace svého pohybového režimu • v hodinách tělesné výchovy usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti 		

<ul style="list-style-type: none">• je si vědom škodlivosti návykových látek• předvídá nebezpečí úrazu• uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí a dodržuje pravidla fair play• respektuje ochranu životního prostředí• překonává přírodní překážky• zvládne základní prvky sjezdového lyžování		
---	--	--

6.3.8 Člověk a svět práce

6.3.8.1 Pracovní činnosti

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně. V některých ročnících či pololetích je předmět vyučován ve dvouhodinových blocích v každém druhém týdnu.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6. a 7. třída
 - Práce s technickými materiály; Provoz a údržba domácnosti; Pěstitelské práce a chovatelství; Příprava pokrmů
- 8. a 9. třída
 - Využití digitálních technologií a Svět práce.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v pracovních činnostech směřuje k:

- získávání praktických pracovních dovedností a návyků z různých oblastí
- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- organizování a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti, systematičnosti v práci a manuální zručnosti
- osvojování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví a hygieny práce
- získání prvotních poznatků a dovedností významných pro jejich další životní a profesionální orientaci
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a rozvíjení podnikatelského myšlení

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pracovní činnosti se cíleně zaměřují na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňují celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od předmětů ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Jsou založeny na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Žák:

- využívá vhodné pracovní postupy
- získané výsledky své práce porovnává, kriticky posuzuje a vyvodí závěry pro využití v budoucnosti
- svou praktickou činnost plánuje a organizuje na úrovni svého věku

Učitel:

- při výběru učiva respektuje jeho aktuálnost a zájmy žáků, vytváří podmínky podle jejich aktuálních možností a zájmu
- vede žáky k využívání znalostí i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- při provádění praktických činností volí vhodné pomůcky, nástroje a metody práce tak, aby neohrozil zdraví své ani zdraví druhých
- dojde-li k ohrožení zdraví v souvislosti s prováděním praktických činností, dokáže vhodně a rychle zareagovat a poskytnout první pomoc – takto získané zkušenosti využívá v případě nutnosti v běžném životě
- samostatně řeší problémy a navrhne vhodné způsoby řešení

Učitel:

- umožňuje žákům využívat vlastní poznámky
- vede žáky k aktivnímu a samostatnému přístupu při řešení problémů, k vyslechnutí názorů druhých, k diskusi, k vyjádření vlastního názoru a postoje, k pomoci druhému

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- pojmenuje druhy zpracovaného materiálu a určí jeho vlastnosti
- dokáže přijmout argumentaci jiných a zapojuje se s nimi do diskuse
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu
- využívá komunikativní dovednosti k vytváření kvalitní spolupráce s ostatními spolužáky

Učitel:

- učí žáky naslouchat, vyjadřovat se ústně i písemně
- vyžaduje správné a účelné používání odborné terminologie a symboliky vzhledem k věku žáků

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák:

- dokáže pracovat samostatně a v případě potřeby se zapojuje do práce ve skupině a přijímá různé role
- chápe základní ekologické souvislosti a respektuje požadavky na ochranu životního prostředí
- přijímá a respektuje pravidla pro bezpečnou práci
- v situaci ohrožující zdraví dokáže rychle a správně zareagovat, v případě nutnosti poskytne pomoc
- chápe nutnost ochrany lidského zdraví

Učitel:

- ve výuce i při mimoškolních činnostech zařazuje kooperativní činnosti – práce ve dvojicích, ve skupině
- umožňuje žákům podílet se na hodnocení své vlastní práce i na hodnocení práce ostatních žáků
- funguje jako poradce a směřujeme žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně nástroje a materiály
- dodržuje pravidla bezpečné práce
- přizpůsobí se omezeným podmínkám a volí pracovní postup přiměřený daným podmínkám
- udržuje pracovní místo v pořádku a čistotě, aby nedocházelo k ohrožení zdraví
- získané dovednosti a poznatky se snaží aplikovat v praktickém životě

Učitel:

- zařazuje pracovní činnosti přiměřené věku a schopnostem žáků se zřetelem na jejich další rozvoj, místní i regionální potřeby
- vede žáky k osvojování si pracovních a hygienických návyků
- vede žáky k plánování postupů
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek a nástrojů

PRACOVNÍ ČINNOSTI

6. - 8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK: PRÁCE s TECHNICKÝMI MATERIÁLY:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci • připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím – poskytne první pomoc při úrazu <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> • materiály a jejich využití v praxi • pracovní pomůcky • nářadí a nástroje • jednoduché pracovní operace a postupy • organizace práce • technické náčrty a výkresy • technické informace • návody • technika v životě člověka, technika a životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> • vybavení kuchyně a její udržování • potraviny (např. nákup, jídelníček) • příprava pokrmů, základní postupy • úprava stolu a stolování 	<p>OSV 3, 5, 9</p> <p>EVV 4</p> <p>VkO – etiketa</p> <p>VkZ – zdravá výživa</p>

8. a 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK: SVĚT PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce (napíše strukturovaný životopis, prokáže komunikační schopnosti v modelovém přijímacím pohovoru) 	<ul style="list-style-type: none"> trh práce (povolání lidí, kvalifikační požadavky, osobnostní požadavky) volba profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb, osobní vlastnosti a schopnosti, sebepoznávání, vlivy na volbu možnosti vzdělávání náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení zaměstnání způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů podnikání druhy organizací, nejčastější formy podnikání 	<p>OSV 3, 9, 10</p> <p>EVV 4</p> <p>VDO 2</p> <p>Čj – životopis, tiskopisy</p> <p>VkZ – rozvoj osobnosti</p> <p>VkO – mezilidská komunikace, ekonomika</p>

6.3.9 Můj projekt

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět můj projekt se vyučuje jako samostatný předmět v druhé polovině 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Zpracování a využití informací.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu můj projekt směřuje k:

- vyhledávání informací a práci s nimi
- kritickému hodnocení získaných informací
- osvojování si různých forem a metod práce s ICT
- rozvíjení tvořivosti při prezentaci získaných informací
- rozvíjení schopnosti prezentovat zpracované informace
- rozvíjení schopnosti práce v týmu a schopnosti komunikovat

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem předmětu můj projekt je poskytnout žákům 9. ročníku prostor pro symbolické zakončení docházky do základní školy ve formě dlouhodobého (půlročního) projektu na zvolené téma. Žáci by měli uplatnit dosud získané kompetence. Předmět v sobě při tvorbě velkoplošného posteru a prezentace (včetně jejího prezentování) na zvolené téma integruje výstupy z předmětů informatika, výtvarná výchova a podle volby konkrétního tématu z dalšího předmětu či více předmětů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- vybírá vhodný způsob zpracování a prezentace získaných informací
- kriticky zhodnotí zdroj informací a reálnou možnost jejich využití, z chyby se dokáže poučit
- účelně a správně používá terminologii
- používá osvojené postupy

Učitel

- vyžaduje správné používání terminologie
- umožňuje žákům využívat vlastní poznámky

Kompetence k řešení problémů

Žák

- dokáže vhodně a správně využívat běžně dostupné zdroje informací (Internet, elektronické encyklopedie, knihy, encyklopedie, ...)
- v případě více zdrojů informací přemýšlí o rozdílech a shodách a jejich příčinách
- nenechá se odradit počátečním nezdarem
- uvědomuje si zodpovědnost při získávání a šíření informací

Učitel

- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit dílčím nezdarem

Kompetence komunikativní

Žák

- rozumí různým typům informačních prostředků, využívá je
- pokud neumí rozpoznat a využít příslušný informační zdroj, dokáže bez ostychu požádat o pomoc spolužáka případně učitele
- dokáže prezentovat výsledky své práce a vhodně argumentovat při jejich obhajobě

Učitel

- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit dílčím nezdarem

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák

- dokáže poskytnout pomoc, je-li o ni požádán
- učí se poznávat, kdy druhý pomoc potřebuje a snaží se mu pomoc poskytnout
- dochází k poznání, že člověk sám lépe pochopí podstatu problému, pokud ji někomu vysvětluje a tím si vytváří pozitivnější představu o sobě samém a začíná si více důvěřovat

Učitel

- umožňuje žákům při plnění úkolů vzájemně spolupracovat
- umožňuje žákům podílet se na hodnocení své vlastní práce i na hodnocení práce ostatních žáků na základě předem daných kritérií

Kompetence pracovní

Žák

- dbá na šetrné zacházení se svěřenou technikou a materiály

Učitel

- vyžaduje pravidelnou údržbu svěřené techniky a náležitou péči o všechny pomůcky

MŮJ PROJEKT

9. ročník.

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem zpracuje na uživatelské úrovni informace v textové podobě ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost vhodným způsobem kombinuje informace v textové a grafické podobě vytvoří jednoduchou interaktivní prezentaci a předvede ji spolužákům 	<p>Vyhledávání informací</p> <p>Textový a grafický editor</p> <p>Poster – prezentace informací</p> <p>Prezentace</p>	<p>OSV 5</p> <p>MV 3, 6</p> <p>Inf – Vyhledávání a zpracování informací</p>

7 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

7.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování

7.1.1 Charakteristika hodnocení

Žáci jsou od 1. do 3. ročníku hodnoceni slovně ve všech vyučovaných předmětech, od 4. do 9. ročníku s použitím klasifikační stupnice. Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů. Zohledňovány jsou zdravotní handicap, věkové zvláštnosti, píle a vývoj výkonů žáka. Uplatňováno je rovněž motivační hledisko. Výsledek každé klasifikace je žákovi oznámen bez prodlení s poukázáním na klady a nedostatky.

7.1.2 Učitel získává podklady pro hodnocení žáka zejména:

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování.
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové)
- kontrolními pracemi

7.1.3 Slovní hodnocení

Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií.

- Všichni žáci ZŠ Světica jsou od 1. do 3. ročníku hodnoceni slovně, od 4. do 9. ročníku s použitím klasifikační stupnice.
- U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení (SPU) nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. V hlavních předmětech je možné použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení či přestupu do jiných základních škol.
- Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které

ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

- Třídní učitel je povinen seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení žáka a způsobu získávání podkladů.

Formy slovního hodnocení:

1. dopis třídního učitele žákovi
2. osobní, individuální slovní hodnocení v průběhu tripartitních schůzek, kde se setkává žák, učitel a rodič (v 1. a 3. čtvrtletí)
3. škálování, graf, tabulka výsledků práce žáka za měsíc
4. vysvědčení v 1. a v 2. pololetí

Při použití slovního hodnocení se uvádí charakteristika následujících oblastí.

Převedení slovního hodnocení na klasifikační stupeň: učitel převede každou sledovanou oblast na známku a provede průměr. Ten je podkladem pro určení klasifikačního stupně.

1/ Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- ovládá bezpečně (klasifikační stupeň 1)
- ovládá (klasifikační stupeň 2)
- podstatně ovládá (klasifikační stupeň 3)
- ovládá se značnými mezerami (klasifikační stupeň 4)
- neovládá (klasifikační stupeň 5)

2/ Úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti (klasifikační stupeň 1)
- uvažuje celkem samostatně (klasifikační stupeň 2)
- menší samostatnost v myšlení (klasifikační stupeň 3)
- nesamostatné myšlení (klasifikační stupeň 4)
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky (klasifikační stupeň 5)

3/ Úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné (klasifikační stupeň 1)
- celkem výstižné (klasifikační stupeň 2)
- nedostatečně přesné (klasifikační stupeň 3)
- vyjadřuje se s obtížemi (klasifikační stupeň 4)
- nesprávně i na návodné otázky (klasifikační stupeň 5)

4/ Úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností (klasifikační stupeň 1)
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb (klasifikační stupeň 2)
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští (klasifikační stupeň 3)
- dělá podstatné chyby, ale překonává je (klasifikační stupeň 4)
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele (klasifikační stupeň 5)

5/ Píle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem (klasifikační stupeň 1)
- učí se svědomitě (klasifikační stupeň 2)
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů (klasifikační stupeň 3)
- malý zájem o učení, potřebuje stále podněty (klasifikační stupeň 4)
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné (klasifikační stupeň 5)

Při celkové klasifikaci v 1. – 9. ročníku učitel může slovně hodnotit prospěch v předmětech, v nichž se prokázána vývojová porucha projevuje.

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové druhy a formy zkoušení, které odpovídají schopnostem, na něž nemá porucha negativní vliv. Pokud je to nutné, nebude žák s poruchou vystavován úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat. Všechna učitelem navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči. (Přestup dítěte do speciální školy, návrh na vyšetření v OPPP apod.)

V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka, tím na podporu jeho motivace.

7.1.4 Hodnocení chování

Při hodnocení chování se posuzuje pouze chování během vyučování a akcí pořádaných školou. Přestupky, kterých se žák dopouští mimo vyučování, se nehodnotí, škola k nim pouze zaujímá stanovisko a spolupracuje s rodinou, případně s kompetentními institucemi.

Chování žáka je klasifikováno na vysvědčení těmito stupni:

- velmi dobré
- uspokojivé
- neuspokojivé

Klasifikaci chování navrhuje třídní učitel po projednání s ostatními pedagogy a rozhoduje o ní ředitelka školy po projednání na pedagogické radě.

Kritériem je dodržování školního řádu během klasifikačního období. Přihlíží se k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

stupeň 1 - velmi dobré

Žák dodržuje pravidla školního řádu

stupeň 2 - uspokojivé

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly školního řádu. Ojedinele se dopustí závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků.

stupeň 3 - neuspokojivé

Žák se opakovaně dopouští závažných přestupků proti školnímu řádu.

7.1.5 Opatření k posílení kázně

K průběžnému hodnocení chování a přístupu žáků k plnění školních povinností slouží tato výchovná opatření:

- napomenutí třídního učitele (NTU)
- důtka třídního učitele (DTU)
- důtka ředitele školy (DRŠ)

Opatření k posílení kázně se ukládá za závažné nebo opakované provinění proti řádu školy. Toto opatření zpravidla předchází před snížením stupně z chování.

Napomenutí třídního učitele: ukládá třídní učitel bezprostředně po přestupku proti školnímu řádu, kterého se žák dopustí. O udělení napomenutí uvědomí třídní učitel prokazatelně rodiče - dopisem, ústní informací na pravidelných konzultačních dnech a třídních schůzkách.

Důtku třídního učitele udělí třídní učitel po projednání s výchovnou poradkyní a se souhlasem ředitelky školy za závažnější či opakované porušení řádu školy, norem slušnosti. Důtku třídního učitele se uděluje před kolektivem třídy. O udělení důtky písemně informuje třídní učitel zákonné zástupce.

Důtku ředitelky školy uděluje ředitelka školy po projednání v pedagogické radě za opakovaná vážná provinění proti řádu školy, proti normám slušnosti. O udělení písemně informuje zákonné zástupce ředitelka školy.

Udělená opatření k posílení kázně **se zaznamenávají do katalogových listů.**

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních pedagogů žákovi po projednání s ředitelem školy také udělit pochvalu.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Veškerá výchovná opatření jsou zapsána v katalogovém listu žáka. Výchovná opatření projednávaná pedagogickou radou jsou zároveň uvedena v zápisu z pedagogické rady.

Charakteristika jednotlivých klasifikačních stupňů.

Stupeň 1 – výborný

Žák ovládá poznatky uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované činnosti, pracuje samostatně, tvořivě, ve skupině efektivně spolupracuje. Ústní projev je správný a výstižný, grafický projev je přesný a estetický. Je schopný samostatně pracovat s vhodným textem. Učí se svědomitě a se zájmem.

Stupeň 2 - chvalitebný

Žák ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, dopouští se občas méně závažných chyb. Požadované poznatky vykonává pohotově samostatně nebo pomocí menších podnětů. Ústní, písemný a grafický projev vykazuje menší nedostatky. Dokáže celkem samostatně pracovat s vhodnými texty. Učí se svědomitě.

Stupeň 3 - dobrý

Žák má v ucelenosti a přesnosti osvojení poznatků méně podstatné mezery. Nepřesnosti a chyby dokáže za pomoci učitele odstranit. Myšlení je méně tvořivé, práce více mechanická. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti a výstižnosti. Grafický projev méně estetický s menšími nedostatky.

Stupeň 4 - dostatečný

Osvojené poznatky vykazují závažné mezery, při řešení úkolů se dopouští závažných chyb. Je nesamostatný, málo pohotový, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev vykazuje vážné nedostatky ve správnosti a přesnosti, grafický projev málo estetický. Nedostatky a chyby dokáže odstranit s pomocí učitele jen částečně. Chyby nesnadno překonává. Při výuce jsou nezbytné stálé podněty.

Stupeň 5 - nedostatečný

Žák si požadované poznatky neosvojil. Nedokáže uplatnit osvojené vědomosti ani s podněty učitele. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti i přesnosti, nedostatky a chyby nedokáže odstranit ani s pomocí učitele.

7.1.6 Hodnocení nadaných žáků

Ředitel školy může mimořádně nadaného žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo z části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

Individuální vzdělávání

Individuálně vzdělávaný žák koná zkoušky každé pololetí z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci 2. pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka na vysvědčení v 1. - 9. ročníku se vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním,
- prospěl(a),
- neprospěl(a),
- nehodnocen(a)

Prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 (chvalitebným), průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré. Celkový prospěch žáka, u něhož je rozhodnuto o použití širšího hodnocení nebo širšího hodnocení v některých předmětech, je hodnocen stupněm „prospěl s vyznamenáním“, jestliže žákovi ve všech předmětech se slovním hodnocením je hodnocen pozitivně jeho vztah k učení.

Prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených Školním vzdělávacím programem (ŠVP) hodnocen na vysvědčení stupněm 5 (nedostatečným) nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 (nedostatečným) nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí.

Nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených ŠVP na konci prvního pololetí.

Práce v zájmových útvarech organizovaných školou se na vysvědčení hodnotí stupni takto:

- pracoval(a) úspěšně,
- pracoval(a).

7.1.7 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.

Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.

Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde, jaké má rezervy
- jak bude pokračovat dál

Opakování ročníku

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci 2. pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

7.1.8 Komisionální a opravná zkouška

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka.

Komisi jmenuje ředitel školy, v případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi nadřízený orgán. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, nadřízeným orgánem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející, kterým je učitel vyučující daný předmět ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti podle RVP.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním a vyjádří jej slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 Vyhlášky MŠMT č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky nebo klasifikačním stupněm podle § 15 odst. 3 Vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do konce září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován, opakuje ročník.